

Ochrana oběti násilí ve škole před agresivitou násilníků

Petra Ventrčová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Petra Ventrčová**
Osobní číslo: **H17989**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Ochrana oběti násilí ve škole před agresivitou násilníků**

Zásady pro vypracování

Zpracování a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti šikany na základní škole, osoby agresora, osoby oběti a prevence jako ochrany před násilím na základní škole.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- JANOŠOVÁ, Pavlína. KOLLEROVÁ, Lenka. ZÁBORSKÁ, Kateřina. KRESSA, Jiří. DĚDOVÁ, Mária. Psychologie školní šikany. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-2992-3.
- KRAUS, Blahoslav a Jolana HRONCOVÁ. Sociální patologie. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-080-1.
- BAKOŠOVÁ, Zlatica. Terminologický výkladový slovník zo sociálnej pedagogiky. Trnava: Vydala Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 2013. ISBN 978-80-8105-514-0.
- ŘÍČAN, Pavel a Pavlína JANOŠOVÁ. Jak na šikanu. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2991-6.
- MARTÍNEK, Zdeněk. Agresivita a kriminalita školní mládeže. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2310-5.
- CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu, 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. PhDr. Zlatica Bakošová, CSc.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **4. října 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 22. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má ÚTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 16.10.2020

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevydělěčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3).

(2) Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(3) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(4) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Téma bakalářské práce je „*Ochrana oběti násilí ve škole před agresivitou násilníků*“ Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. Na část teoretickou a praktickou. Teoretická část charakterizuje teoretická východiska, jako je vymezení pojmů týkajících se násilí, jeho příčiny a následky ve školním prostředí. Zaměřili jsme se i na sociální vztahy aktérů násilí ve školním prostředí, prevenci násilí a důsledky prevence na eliminaci násilí. Zdůraznily jsme význam tvorby preventivních programů. Závěrečná část teoretických východisek je směřována na shrnutí teoretických východisek a cíl práce, kterým je přiblížení problematiky násilí ve školním prostředí žáků na druhém stupni základního vzdělávání. Praktická část navazuje na teoretickou část. V praktické části práce zjišťujeme, zda se žáci setkávají ve škole s násilím, proč si myslí, že někdo činí násilí na jiných. Zaměřili jsme se na jejich ochotu pomoci oběti násilí, co si myslí, že pomoci může ke snížení násilí a k ochraně obětí násilí ve školním prostředí.

Klíčová slova: násilí, agresivita, agresor, oběť, prevence

ABSTRACT

The topic of the bachelor thesis is “Protection of victims of violence at school from aggression of aggressors“. The work is divided into two main parts. The theoretical and practical part. The theoretical part characterizes the theoretical background, such as the definition of concept related to violence, its causes and consequences in the school environment. We also focused on the social relations of actors in violence in the school environment, violence prevention programs. The final part of the theoretical background is aimed at summarizing the theoretical background and the aim of the work, which is to approach the issue of violence in the school environment of pupils at the second stage of basic education. The practical part follows the theoretical part. In the practical part, we find out whether students encounter violence at school, why they think that someone is doing violence against others. We focused on their willingness to help victims of violence, which they think can help reduce violence and protect victims of violence in the school environment.

Key words: violence, aggression, aggressor, victim, prevention

Poděkování

Děkuji za odborné vedení, konzultace, rady a vřelý přístup paní doc. PhDr. Zlatici Bakošové, CSc., a také své rodině za projevenou podporu po celou dobu studia a při psaní této práce.

Motto:

Pesimista vidí sklenici vody z půli prázdnou, optimista vidí stejnou sklenici z půli plnou.

Ale sociální pedagog vidí sklenici vody a začne hledat někoho, kdo by mohl mít žízeň.

(autor neznámý)

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VYMEZENÍ POJMŮ POUŽITÝCH V PRÁCI	12
1.1 PŘEHLED LITERATURY VE ZKOUMANÉ PROBLEMATICE.....	13
1.2 NÁSILÍ VE SPOLEČNOSTI A JEHO NÁSLEDKY.....	14
1.2.1 Násilí ve škole a jeho příčiny	15
2 NÁSILÍ VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ A SOCIÁLNÍ VZTAHY	18
2.1 ŠKOLA JAKO MÍSTO SOCIÁLNÍCH VZTAHŮ.....	19
2.1.1 Agresoři násilí a oběti násilí.....	20
2.2. OCHRANA OBĚTI NÁSILÍ	22
3 PREVENCE NÁSILÍ VE ŠKOLE	25
3.1 PREVENCE NÁSILÍ NA ÚROVNI ŠKOLY JAKO CELKU	25
3.1.2. Prevence násilí na úrovni jednotlivých tříd	26
3.1.3. Prevence násilí na úrovni jednotlivce.....	26
3.2. DŮSLEDKY PREVENCE NA ELIMINACI NÁSILÍ	27
3.2.1. Tvorba preventivních programů	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	32
4.1 CÍL VÝZKUMU	32
Dílčí výzkumné cíle.....	32
4.2 HLAVNÍ VÝZKUMNÁ OTÁZKA	32
4.3 METODOLOGICKÝ VÝZKUM.....	33
4.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	33
5 ANALÝZA DAT A INTERPRETACE DAT	35
6 SHRUTÍ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	86
7 DISKUSE	88
8 DOPORUČENÍ PRO PRAXI	91
9 ZÁVĚR	92
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	93
INTERNETOVÉ ZDROJE	95
SEZNAM GRAFŮ	97
SEZNAM TABULEK	99
SEZNAM PŘÍLOH	100

ÚVOD

Cílem práce je „Ochrana oběti násilí ve škole před agresivitou násilníků“. Motivací k výběru tohoto tématu je, to, že s aspektu sociální pedagogiky nebyli udělané žádné výzkumy, které by odhalili, jak je třeba chránit oběti násilí. Velmi mnoho je toho obecně napsáno o šikaně, o aktérech násilí, o prevenci všeobecně, ale o ochraně obětí násilí je toho napsáno velmi málo. Proto jsem si zvolila toto téma, jelikož mi bylo po konzultaci s vedoucí mé práce paní doc. PhDr. Zlaticou Bakošovou CSc. přiblíženo a nabídnuto, vzhledem k výzkumu, který paní docentka s týmem kolegu pedagoga a psychologů činí na Univerzitě Komenského v Bratislavě. V práci se budeme zabývat, jak ochránit oběti násilí ve škole před agresivitou násilníků. Důležitou složkou ochrany oběti násilí ve škole před agresivitou násilníků je prevence. Toto téma je velmi aktuální a jeho aktuálnost se neustále zvyšuje. Bohužel násilí se objevuje téměř na každé škole a to je velmi znepokojující. Nejvíce je na tom alarmující to, že zde nehraje žádnou roli věk či stupeň na základní škole. Musíme konstatovat, že k násilí ve škole dochází už i u dětí na prvním stupni, v prvním ročníku. Je to těžko uvěřitelné, že děti, které ještě nedávno chodili do mateřské školy, by mohli být násilníky, ale i to už dnes bývá běžnou součástí školy. U dětí se dle věku dá rozlišit pouze rafinovanost, se kterou násilí páchají. Čím jsou děti starší, tím je zpravidla násilí krutější a promyšlenější. Je velmi nepochopitelné a znepokojující, jak dokáží být děti kruté. Zvláště děti na druhém stupni základní školy samy sebe jako děti už nevidí, myslí si o sobě, že jsou už dospělí, že jim patří svět a že si mohou dovolit vše, co je napadne. Ale i když si to už nemyslí, tak pořád jsou to děti a mají celý život před sebou. A neměli by do něj vstupovat násilím na jiných.

Násilí je velmi vážný problém v školských zařízeních. Samozřejmě i mimo ně. Pomalými a plíživými kroky se postupně za poslední roky násilí velmi rozšířilo a vzrostla jeho brutalita, tak silně, že je to velmi znepokojující, jak pro pedagogy, tak pro rodiče dětí. Pedagogové se často dostávají do situací, kdy jsou rádi, že uchrání samy sebe před násilím a často díky tomu bohužel už nedokáží zajistit bezpečí všem dětem. Ale také se objevují bohužel i takové situace, kdy pedagogové před problémem zavírají oči a tváří se, že problém není a není vidět. Neexistuje. Tento přístup pedagogů je velmi špatný a už se zde nejedná o to, zda je dotýčný pedagog, dobrý pedagog, ale co je to za člověka, že přehlídí násilí. Násilí musí být řešeno a oběti musí být chráněny a musí se jim pomáhat. K násilí na slabších dochází od nepaměti. Snad od počátku lidstva. Silnější utlačuje často slabšího od té doby, co začal existovat lidský kolektiv. Vždy se v kolektivu objeví potencionální násilník a potencionální oběť. Ač se to nezdá, tak zlomyslnost a krutost je běžnou součástí vnitřní osoby mnoha lidí. Ale, měli

bychom být spravedlivý, je to velmi individuální. Na druhou stranu jsou lidé, co se toho nebojí a bojují za práva slabších, nepřehlíží násilí, snaží se jej odhalovat a ochránit oběti násilí. Všichni bychom měli bojovat za práva slabších, snažit se je chránit a případné násilí odhalovat. V neposlední řadě za pomoci prevence násilí předcházet. Jelikož každý člověk je jiný, individuální, tak proč by za to měl být trestán násilím. Dnešní svět je plný odlišností, tak proč by měl někdo konkrétně rozhodovat o odlišnosti, zda je akceptovatelná, nebo už jí někdo chce trestat násilím. Nedovolme agresorům trestat násilím jiné děti, za jejich individualitu. Právě v individualitě je krása a rozmanitost světa. Každé dítě má mít stejné právo na šťastné dětství, proto je nutné ochránit oběti násilí.

Agresivní chování způsobuje mnoho faktorů. Důležité je násilí odhalit hned v počátku. Tím zabráníme ubližování oběti a její deprivaci, snížení sebevědomí, sebeúcty a ochráníme psychické i fyzické zdraví oběti. Následky na oběti při pozdním odhalení násilí mohou být doživotní újmou na osobnosti.

Cílem praktické části naší práce je zjistit, zda na zkoumaných základních školách lze ochránit oběti násilí před agresivitou násilníků a zda je pomocnou rukou při této ochraně prevence násilí, povědomí žáků o násilí a informovanost o násilí na škole. Šetření provedeme za pomoci anonymní dotazníkové metody. Výhodou dotazníku není jen anonymita, ale i získání velkého množství respondentů a jejich odpovědí. Pokud se na to podíváme z druhé strany, tak zde můžeme shledat i nevýhody a tím mohou být některé zkreslené údaje na základě zkreslených odpovědí. Na závěr této práce shrneme všechny získané poznatky v jednotný celek.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ POUŽITÝCH V PRÁCI

Na začátku této kapitoly je důležité zmínit, že je zde uvedena charakteristika pojmů použitých v této práci. Pojmy jsou charakterizovány dle více autorů. Jedná se o autory sociální pedagogiky, teorie výchovy a psychologie.

Násilí

Násilí je „záměrné použití nebo hrozba použití fyzické síly proti sobě samému, jiné osobě nebo skupině či společnosti osob, které působí nebo má vysokou pravděpodobnost způsobit zranění, smrt, psychické poškození, strádání nebo újmu“. (Světová zdravotnická organizace WHO)

Agrese

Agrese (*anglicky aggression, latinsky aggressio = výpad, útok*). Útočné jednání. Vyskytuje se nejčastěji jako jednorázový útok. Rozpoznáváme individuální, skupinovou a masovou agresi. Může mít navenek evidentní nebo skryté projevy. Rozpoznáváme tři základní skupiny teorií, které vysvětlují výskyt agrese: vrozené sklony, reaktivita (frustrace), sociální učení se. (Bakošová, 2013, s. 49)

Agresivita

Agresivita z latinského slova (*Aggressivivius*) útočnost, postoj nebo vnitřní pohotovost k agresi. V širším slova smyslu se takto označuje schopnost organismu mobilizovat síly k zápasu o dosažení nějakého cíle a schopnost vzdorovat těžkostem. (Martínek, 2009, s. 9)

Agresivita je vlastnost osobnosti, která předpokládá opakovanou systematickou agresi. (Bakošová, 2013, s. 49)

Agresor

Agresor je ten kdo se aktivně zúčastní násilí, zvláště ten, který jí začíná a vede (iniciátor), který má určité typické vlastnosti. (Říčan a Janošová, 2010, s. 53)

Oběť

Oběť se může stát jakékoliv dítě, ale větší předpoklad k tomu mají děti tělesně slabé. Děti s nápadnými odlišnými vnějšími znaky a také zde může hrát roli i rasová odlišnost. Obětí násilí může být i neurotické dítě, plaché, tiché, ustrašené, neprůbojné a introvertní. Obětí se může stát dítě s hyperaktivitou a poruchou pozornosti. Dítě s opožděným rozumovým vývojem, dítě ze sociálně slabé rodiny a nesmíme opomenout ty děti, u kterých se kombinuje

psychický a sociální handicap. Je to znepokojující, ale obětí se může být úplně každé dítě. (Říčan a Janošová, 2010, s. 61)

Zvláštní případ je agresor a oběť v jedné osobě

Existují oběti násilí, které samy násilí činí, když k tomu mají příležitost, obvykle po boku jiných agresorů. Mohou být také iniciátory, aby si u tzv. Zvlčilé třídy šplhly. Z téhož důvodu mohou zlobit a lajdat, aby nebudili nelibost dobrými známkami. V kolektivu bývají tito nešťastníci velmi neoblíbení a jejich sociální prognóza je varovná. (Říčan a Janošová, 2010, s. 63)

Prevence

Prevence znamená předcházení nebo alespoň snaha o předcházení násilí. Je to taková určitá forma řešení násilí. Dalo by se říci, že je to jedna s možností. Je to forma různých opatření, zásad, přístupů, prostředků, metod a aktivit, kterými se snažíme čelit násilí. Alfou a omegou prevence násilí je hledání cest, jak ovlivnit specifické rizikové faktory, jak u šikanovaného a u šikanujícího a vytvářet zdravé veřejné mínění skupiny (třídy, školy), ve které dochází či může docházet k šikaně. (Bendl, 2003, s. 77)

Preventivní program

Preventivní program (*anglicky preventive program*) Charakterizujeme jako déle trvající programy, které jsou vyvinuté a realizované jako ucelené soubory aktivit podle psaných standardu z metodické příručky s využíváním příslušných manuálů, či už určený počtem a posloupností sezení, přičemž se program jednání také monitoruje a vyhodnocuje. Preventivní program školy a školského zařízení je strategický plán realizace preventivních aktivit během školního roku, které jsou určené pro žáky a pedagogické zaměstnance školy a školských zařízení. (Bakošová, 2013, s. 255/256)

1.1 Přehled literatury ve zkoumané problematice

Říčan Pavel, Janošová Pavlína, (2010), pojednává ve své knize „*Jak na šikanu*“ aktuálně o této problematice. Ve vztahu k naší práci je důležitá kapitola pět, kde autor pojednává o aktérech násilí a kapitola osm, která pojednává o prevenci šikany. Ve které autor chápe problematiku prevence v několika úrovních. A to na úrovni školy jako celku, na úrovni jednotlivých tříd a na úrovni jednotlivce.

Kolář Michal,(2011), pojednává ve své knize „*Nová cesta k léčbě šikany*“ o problematice násilí a šikany. Svou monografii rozdělil na čtyři části. Ve vztahu k naší práci je velmi důležitá vždy určitá kapitola z první, druhé a třetí části. V první části je pro nás stěžejní hned první kapitola, pojednávající o tom co je a co není šikana, její stádia a formy. V druhé části je pro naši práci důležitá kapitola čtyři, která pojednává o příčinách násilí. Dále kapitola pět, která pojednává o následcích šikanování na oběti. Třetí část této knihy má pro nás stěžejní kapitolu k naší práci je sedm, která pojednává o pomoci při šikanování a násilí. Konkrétně část kapitoly 7.3.2. jak vlastně dítě ochránit. Dále kapitola devět, která pojednává o školním programu proti násilí a také kapitola deset, která se zabývá ucelenou prevencí.

Janošová P., Kollerová L., Zábrodská K., Kressa J., Dědová M., (2016)pojednávají v knize „*Psychologie školní šikany*“ o celkové problematice násilí, krutosti v agresi a šikaně, o šikaně ve vztahu k morálce, jak šikanovaný zvládá násilí na své osobě a jak pomoci šikanovanému spolužákovi. Pro naši práci jsou důležitá kapitola deset, kde se pojednává o šikanovaném žákovi a o tom jak celé násilí na své osobě zvládá. Dále nás zajímá stěžejně kapitola čtrnáct, ve které se pojednává o šikaně ve vztahu ke školní třídě a k dospívání žáků.

Martínek Zdeněk (2015) pojednává ve své monografii „*Agresivita a kriminalita školní mládeže*“ hlavně o agresivitě a agresi, o zvládání agrese a jejím řešení. Pro naši práci je stěžejní kapitola sedm, píše o šikaně, jako o variantě agresivního chování Vymezuje zde násilí a popisuje směry násilí.

1.2 Násilí ve společnosti a jeho následky

Násilí ve společnosti je velmi rozšířeným jevem a dalo by se říci, že se jedná o určitou formu sociální nemoci. V tomto případě společnost pokrývá hlavně populace mladší a to už děti na základní škole. Dále střední škole i vysoké. Ale také lidé chodící do zaměstnání. Násilí je v této společnosti bohužel již naprosto rozšířeným jevem. Nevyhnu se mu ani někteří senioři, kteří s násilím přichází do kontaktu hlavně díky svému stáří. Senioři jsou odkázáni na pomoc druhých lidí a dochází k tomu, že tito lidé místo toho, aby byly seniorům nápomocni, tak na seniorech činí násilí. Po shrnutí by se dalo říci, že společnost, která přijde do kontaktu s násilím je průřez generacemi a společnost je tvořena prostředím, medií, rodinou a vrstevnickými skupinami. Pokud se blíže podíváme na media, tak ty neustále poukazují na násilí. Nejběžněji se jedná o násilí ve filmech, na které se potom dívají lidé. A zvláště děti poté přejímají filmový děj, který se snaží uvést do skutečnosti a již nedomyšlí následky svého jednání. Dále k běžnému setkání s násilím bohužel dochází v rodině. To co se

často děje za dveřmi rodiny je alarmující. Označujeme to jako domácí násilí a v případě dětí, jako týrání dětí. V případě týrání dětí má každý člověk ohlašovací povinnost. Nejčastěji dochází k násilí na dětech a na ženách. K méně častému násilí na mužích, ale také se to stává. Násilí ve vrstevnických skupinách je už v dnešní době naprosto běžné. Setkáváme se s ním v dětských kolektivech, ve škole a ve školských zařízeních. Brutalita ve vrstevnických skupinách je velmi vysoká. K vrstevnickým skupinám bychom měly zařadit, i tzv. děti ulice. Tyto děti jsou běžnými aktéry násilí a i jeho oběťmi.

Násilí ve společnosti má tragické následky. Důsledky násilného jednání jsou poškození zdraví jednotlivce, skupin, rodiny a celé části společnosti, která je násilím zasažena. Společnost se násilím zabývá, snaží se o jeho eliminaci. Ovšem dle určitého řádu a morálních norem. Díky těmto morálním normám je společnost posuzována, jak normy dodržuje a naplňuje. Morální normy lze zneužít. Násilník či agresor sám sebe nominuje do pozice určitého soudce, který dohlíží na to, zda jsou morální normy společnosti dodržovány a pokud to tak není, trestá viníky, co nedodržují tyto morální normy. Dalo by se říci, že násilník to vidí tak, že pouze trestá toho, kdo se vymyká společenským normám.

Sociokulturní studie ukazují, že šikana může být motivována tím, že se šikanující děti se právě nominují do pozice strážců morálního řádu (Davies, 2001) Šikana je v tomto ohledu paradoxní: na jedné straně narušuje společenské normy (normy zakazující násilí) ale na druhé straně může být vyvolána a omlouvána potřebou zachovat normy, které šikanované děti údajně porušily. (Janošová, Kollerová, Zábrodská, Kressa, Dědová, 2016, s. 49)

1.2.1 Násilí ve škole a jeho příčiny

Násilí ve škole je běžný jev. Bohužel násilí je běžnou součástí školního prostředí. Liší se pouze v tom, že na některé škole se objevuje méně či více nebo téměř vůbec. Je to velmi individuální. Nejspíš bychom obtížně hledali školu, kde se násilí neobjevuje vůbec.

Jak je to tedy s násilím ve školách? Určité průzkumy na některých školách poukazují na to, že většina učitelů neviděla šikanování a násilí na škole jako problém. Každopádně alespoň ne na škole, na které oni samy vyučují. Tito učitelé a mnoho takových dalších, jejichž myšlenky se tímto směrem ubírají, se velmi mylí. Šikanování a násilí e problém a to i na těch školách, kde se učí tak to smýšlející učitelé. Ovšem přesnější zmapování problému je velmi obtížné, jelikož násilí je utajeno před zraky dospělých. O drtivé většině šikanování se prostě neví (Kolář, 2001, s. 18)

Mnohdy je těžké určit hranici mezi nevinným škádlením a šikanou. Neexistuje, nějaká přesná, jednoznačná, ostrá hranice mezi tím, jaké chování je už šikana a jaké ještě ne. Další problém spojený s určením toho, co šikana je či není, respektive co se ve škole skutečně považuje za šikanování, spočívá v tom, že učitelé často berou vážně pouze viditelné následky šikany jako je zranění či hmotné škody, nikoliv urážky, posměšky, vulgární nadávky a podobně. To je způsobeno mimo jiné tím, že jak žáci, tak učitelé si na jistou dávku sprostoty dětí na tolik zvykli, že ji považují za něco samozřejmého, běžného, zkrátka za něco, co ke škole patří a čím tudíž není třeba se zabývat. (Bendl, 2003, s. 24 – 25)

Pokud je dítě ve škole vystaveno násilí, dá se to velmi často odhalit hlavně doma rodiči či rodinnými příslušníky, kteří si všimnou, že dítě nechce chodit do školy, hledá si jakékoliv záminky a způsoby, jak se škole vyhnout. Také se často stává, že dítě trpící ve škole násilím se uchýlí k záškoláctví.

Nedílnou součástí školy je klima školy. Školní klima odráží dlouhodobé charakteristiky školy, její normy a představy o tom, jak uskutečňovat společné cíle. Projevuje se i dlouhodobě převládající atmosférou školy (Mareš, 2005) V jeho sociální dimenzi jde o kvalitu vztahů mezi skupinami žáků, pedagogů i vedení školy, respektive mezi všemi školou zaangažovanými osobami (Gonder, Hymes, 1994) Pozitivně hodnocené školní klima souvisí s odmítáním šikany a jejím nízkým výskytem (Pryce, Frederikson, 2013) S nízkou kvalitou školního klimatu naopak klesá vnímání školy jako bezpečného prostředí (Benbenishty, Astor, 2005)

Mareš (2005) upozorňuje na to, že klima školy je svou podstatou sociálně konstruované.

Školní klima lze označit jako sociálně – psychické klima. Bývá definováno jako trvalejší sociální a emociální naladění všech účastníků školy, kteří klima tvoří a prožívají v interakci. Je to specifický projev života odrážející úroveň celého prostředí, na němž se podílejí všichni účastníci. (Lašek, 2007) Někdy se objevuje termín atmosféra jako označení pro sociální a emociální naladění v určité krátkodobé situaci. Další pojem kultura školy (school culture), zpravidla označuje soubor způsobu chování, které se opakovaním vyvinuly do více či méně závazných norem, hodnot a postojů, které jsou v rámci školy všeobecně reflektované. (Kraus, 2008, s. 107)

Podstatné je, že klima školy zpětně ovlivňuje:

Charakteristiky aktérů (zdravotní, sociální, pedagogické, psychologické)

Úspěšnost fungování instituce jako celku (tzv. průběhové charakteristiky)

Kvalita výstupu instituce (charakteristiky krátkodobého i dlouhodobého rázu – Mareš, 2003)

Na klima školy má vliv charakteristika osob setkávajících se v daném zařízení a jejich strukturu doplňují různé vztahy a procesy probíhající uvnitř dané instituce. Základní vztahovou linii představují vztahy mezi žáky a pedagogickým personálem. Na utváření těchto vztahů má vliv úroveň a styl řízení celé instituce. A v neposlední řadě i kvalita výstupu instituce. (Kraus, 2008, s. 108)

2 NÁSILÍ VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ A SOCIÁLNÍ VZTAHY

Násilí ve školním prostředí se liší pouze použitou agresivitou. Často zjistíme, že některé děti jsou schopni páchat násilí na jiných dětech velmi krutě, přitom jejich osobitý projev doma i ve škole tomu vůbec nenasvědčuje. Dítě se projevuje zcela normálně. O to větší šok zažijeme při odhalení násilníka a zjištění, že mnoho dětí dokázalo pouze násilí přihlížet a oběti se nezastat. Škola je základním prostředím pro děti, kde se odehrává většina sociálních vztahů díky každodennímu kontaktu mezi dětmi.

Násilí ve školním prostředí a sociální vztahy odráží dlouhodobé charakteristiky školy, její normy a představy o tom, jak uskutečňovat společné cíle. (Janošová P., Kollerová L., Zábrodská K., Kressa J., Dědová M., 2016, s. 308)

Ve školním prostředí z velké části řídí sociální vztahy skupinové normy. Skupinové normy utváří soustava norem týkajících se postojů a chování, které charakterizuje určitou skupinu a odlišuje ji od ostatních skupin. Normy předepisují, co si mají členové myslet a jak se mají chovat. (Turner, 1999)

Členové skupin jsou motivováni vyhovět, protože soulad s normami bývá skupinou oceněn a nesoulad s nimi naopak ohrožuje postavení jedince ve skupině. Tímto způsobem se buduje a udržuje jedinečná sociální identita skupiny. Proto je každá školní třída specifická a liší se od jiné třídy. Normy, které ve třídách panují, mohou a nemusí odrážet oficiální pravidla, která šíří pedagogové. Jednotlivé třídy se liší i v tom do jaké míry si žáci sdílené s kolektivem uvědomují a mluví o nich. Zkušenosti ukazují, že vrstevnické normy panující mezi dětmi a dospívajícími jsou z pravidla obsáhlejší, než se učitelům na první pohled zdá. (Janošová P., Kollerová L., Zábrodská K., Kressa J., Dědová M., 2016, s. 301)

Jedinec může šikanovat druhé nebo mít benevolentní postoje k šikaně mimo jiné proto, že je členem skupin, v nichž je podobné chování považováno za normální. (Haslam, Reicher, 2007)

Sociální vztahy se začínají ve třídách projevovat ztelněji ve třetích ročnících. Dívky a chlapci se začínají seskupovat do různých skupinek a part. Mění se i jejich vztah k učitelům, kteří pro ně v dalších letech postupně přestávají být automaticky přijímanými autoritami. Požadavky vrstevníků se stávají naopak čím dál závaznější (Janošová, 2001)

V dospívání je už téměř nemožné, aby žáci zvládali svůj každodenní pobyt mezi spolužáky bez potíží a v potřebné pohodě, aniž by si zde vytvořili alespoň nějaké přátelské vztahy.

Touha po přijetí u nich může být dokonce natolik silná, že někdy nejednají podle svého vlastního morálního přesvědčení, ale podle očekávání ostatních. Potřeba plnoprávného členství ve své vrstevnické skupině se tak v některých situacích ocitá v rozporu s jejich osobními normami morální rovnosti a férovosti (Turiel, Killen, 2010)

Toto vysvětluje proč někteří dospívající, kteří jsou empatictí, proč ve třídě ignorují násilí či jiné projevy bezpráví a nic proti tomu nepodnikají. Právě kvůli této silné tendenci ke konformitě s očekáváním skupiny je nutné sociální vztahy ve školním prostředí na začátku dospívání pokládat za vysoce rizikové z hlediska násilí, šikany, a dalších sociálně patologických jevů. (Janošová P., Kollerová L., Zábrodská K., Kressa J., Dědová M., 2016, s. 315)

2.1 Škola jako místo sociálních vztahů

Každá škola jako místo sociálních vztahů je jiná. Liší se školním klimatem od jiných škol. Prostředí, ve kterém se sociální vztahy odehrávají, je v každé škole odlišné. Nejsou dvě úplně stejné školy. Samozřejmě v podstatě tyto typy prostředí jsou si velmi podobné a mají několik podobných rysů, protože pořád se jedná o školní prostředí. A právě prostředí školy je to místo, kde žáci chtějí hlavně zapadnout, splynout s davem a nebýt jiný, nevyčnívat z toho davu. Pokud některé dítě nezapadá do daného prostředí školy, ve kterém se pohybuje, tak dochází k tomu, že často díky své tzv. jinakosti se stává potencionální obětí násilí, jelikož potencionální násilník si velmi rychle všimne jinakosti druhého, vycítí jeho nejistotu. Jelikož, ač by si to potencionální oběť uvědomovala, nejistota z ní často vyzařuje. Tím se dostává do zorného úhlu potencionálního násilníka a škola se stává právě tím místem, kde se sociální vztahy začnou vyvíjet směrem k násilí.

Jde o to, že šikanování a násilí není nikdy záležitostí pouze oběti a agresora. Neděje se ve vzduchoprázdnu, ale v kontextu vztahu nějaké konkrétní skupiny. V tomto smyslu je šikanování a násilí vždy těžkou poruchou vztahů skupiny. Ve společenství, které je s fungující imunitou proti násilí, tak se násilí nemůže uchytit a růst. (Kolář, 1997)

Škola jako místo sociálních vztahů má dvojí život, dvě tváře. Jednu oficiální, druhou ilegální, podzemní, čili undergroundová. Té oficiální vládnou pedagogové, pod jejichž vedením se děti učí vědomostem a osvojují si příslušné dovednosti i zásady a hodnoty demokratické společnosti. Čím schopnější pedagog, tím je tato tvář (struktura) životnější a silnější. Druhá tvář je ta neoficiální, ta ilegální, kde se odehrávají ty opravdové sociální vztahy. Jako jsou důvěrná přátelství, sympatie, antipatie, tajemství a předsudky. Ilegální struktura se vytváří

v každé školní třídě, podporuje ji ostatně i normální vývojový proces – tendence vrstevnické skupiny k autonomii, k nezávislosti na dospělých. Touha vyřizovat si všechny své záležitosti mezi sebou a rozhodně nežalovat, to je převažující přání dětí a dospívajících, které ostatně pedagogové rádi většinou respektují, protože jim to zjednodušuje život. Ilegální skupina je celkem neškodná, pokud nad ní má oficiální struktura rozhodnou převahu. (Říčan, Janošová, 2010, s. 49)

Škola jako místo sociálních vztahu lze vnímat i jako konkrétní prostředí, ve kterém se vztahy odehrávají.

Školní prostředí představuje jednu ze základních kategorií sociální pedagogiky. V závislosti na různé výzkumné procedury a cíle bývá různě definované a nově interpretované, ale ve všech charakteristikách se objevují stále ty stejné prvky, jen jsou trochu jinak podávané. Vliv prostředí na rozvoj a konání člověka je zaznamenávaný od dávných časů. Už Hippokrates přišel s tezí, že není možné chápat tělo bez znalosti všech obklopujících ho věcí. Vyjádřil tak názor ohledem těsného svazku mezi rozvojem člověka a jeho prostředím. (Bakošová, 2013, s. 428)

Jedna z definic, kterou cituje Z. Bakošová autora Lalaka zní, jedná se o eminentní sféru lidských zkušeností, opírajících se o osobní i skupinové hodnoty a sociální relace, objektivně zakotvené v kontextu společensko-kulturních reálií a v rámci lidského života, neustále kontrolované vlastní reflexí podmetu. (Lalak, 2007, s. 411)

2.1.1 Agresoři násilí a oběti násilí

Zde nám vyvstává otázka „*Jací jsou agresoři násilí, z jaké pochází rodiny, lze je dle něčeho poznat a co z nich vlastně jednou bude za lidi*“? Když už teď je jejich chování za hranou jakýchkoliv morálních a společenských zásad a pravidel. Pokud jde o fyzickou stránku, není těžké uhodnout, že jde většinou o nadprůměrně tělesně zdatné jedince, silné a obratné a to zvláště pokud se jedná o chlapce. Nemusí tomu tak být ovšem vždy. Inteligence spojená s bezohledností a krutostí může vyvážit nedostatek tělesné síly. Agresor může získat pro svůj záměr skupinu, proti její převaze bude oběť naprosto bezmocná. Může dokonce šikanu a násilí vymyslet, zorganizovat, aniž by se sám oběti dotknul. Pokud jde o duševní vlastnosti, je třeba vyvrátit rozšířený omyl, že agresor si šikanou a násilím kompenzuje určitý svůj vlastní mindrák či pocit méněcennosti. Je třeba vyvrátit omyl, že na venek tvrdě působící agresor trpí pocity méněcennosti, popřípadě, že závidí druhým úspěchy ve škole a ve

školních aktivitách, že se cítí nešťastný a lze mu pomoci, jestliže porozumíme právě této nebo nějaké jiné jeho skryté bolesti. Takových případů je málo a objevují se výjimečně.

Šikany se dopouští především sebejistí, neúzkostní chlapci a děvčata bez těch problémů, které bychom u nich rádi našli. I když ovšem raný duševní vývoj mnoha z nich byl poškozen nevhodnou výchovou. (Říčan, 1995, s.31/32)

Jak vlastně poznat agresora? V podstatě na agresora upozorní jeho chování, náznaky a jak se prezentuje a vystupuje před ostatními. Má snahu manipulovat s ostatními, rozkazovat druhým a pokouší se je ovládnout. Nemá téměř žádnou schopnost empatie. Velmi často má vysoké sebevědomí, hází vinu na druhé a také se často vytahuje před ostatními, jak by dokázal s tím, kdo se mu nelíbí a kdo mu odporuje zatočit. Projevy vystupování agresora jsou charakteristické jeho útočností, ponižování druhých a agresivitou. Velmi často se setkáme s tím, že agresor je vzteklý a necítí vůbec žádnou lítost nad svým chováním.

„Kdo může být obětí“? Odpověď na tuto otázku nikoho příliš neuklidní. Obětí šikany a násilí se může stát úplně každý a kvůli úplně všemu. Ať už někdo, kdo je v kolektivu nový, či někdo, kdo je tichý nebo má fyziologickou odchylku či ba naopak v něčem naprosto vyniká, je nadaný a přemýšlivý. Viditelná odlišnost oběti bývá často prvním spouštěčem násilí a šikany. Viditelnou odlišností myslíme hlavně to, co je na první pohled na oběti odlišné. Můžou to být velmi silné brýle na dítěti, ryšavé vlasy, velký nos či uši. Bohužel i přes vyspělost dnešní společnosti spouštěčem násilí může být i rasová odlišnost. Mohly bychom jmenovat ještě velké množství různých odlišností. Samozřejmě obětí se může v neposlední řadě stát dítě, které je samotářské, ustrašené a bez přátel. Oběť má často typické projevy chování, které ho staví do nevhodné pozice v kolektivu. A to je určitá ustrašenost, neklid, strnulost a lekavost. Pokud budeme mít my dospělí oči otevřené, tak může si všimnout určitých znaků, které mohou být signály násilí a šikany. Těmito znaky mohou být rozházené a poškozené věci. Fyzické známky násilí jako jsou různé škrábance, modřiny, podlitiny. Špinavé a roztrhané oblečení. Také se můžeme povšimnout, že oběť je často terčem různých posměchů, vtipů a slovních narážek či útoků. Také si můžeme povšimnout, že pravidelně při různých hrách, kdy si děti volí své spoluhráče dítě, dítě nebývá vybráno do hry, ale zůstává poslední. Čeká, na koho vlastně zůstane.

Můžeme si položit dvě otázky:

„Jak se budou v budoucnu vyvíjet životy agresorů a jejich obětí“?

„Jde vůbec s jistotou říci, jak budou životy aktérů násilí vyvíjet“?

Pokud se jedná o agresory, tak se často stává, že na konci povinné školní docházky mají velmi zhoršený prospěch a chytanou se nějaké pochybné party. Což v dospělosti pro tyto agresory představuje více konfliktů se zákonem než u jiných. Ovšem u dívek je tomu trochu jinak. Dívky nemají v dospělosti tolik konfliktů se zákonem, ale naopak bývají krutými k vlastním dětem. Pokud se jedná o oběti, tak jejich utrpení dříve nebo později skončí. V dospělosti šikaně a násilí obvykle uniknou, jelikož už si na rozdíl od školy mohou vybrat prostředí, kde se budou pohybovat. Ovšem bohužel na jejich duši po šikanování a násilí zůstávají šrámy až do dospělosti a následkem toho mají sklony k depresím a pocitům méněcennosti. (Říčan, 1995, s. 38)

S aspektu sociální pedagogiky nebyli udělané žádné výzkumy, které by odhalili jak chránit oběti násilí. Mnoho je toho napsáno všeobecně o šikaně, o aktérech násilí, o prevenci všeobecně, ale o ochraně obětí je toho napsáno velmi málo.

2.2. Ochrana oběti násilí

„*Jak ochránit oběti násilí*“? To je velmi těžká otázka a asi ještě těžší učinit takový skutek. Pokud nám oběť sama neřekne, že se něco děje nebo že se objevují náznaky násilí a šikany, tak je velmi těžké oběti ochránit před násilím. Oběti můžeme ochránit především tím, že se nesetká s žádným násilím. K násilí na oběti nedojde. Ovšem tento způsob ochrany oběti je velmi těžko často uskutečnitelný. Z důvodu toho, že dospělá osoba, která by oběť násilí dokázala ochránit, není přítomna na každém místě školy, kde se může násilí odehrávat. Měly bychom obecně s cílovou skupinou pracovat a prvním krokem by měla být hlavně prevence násilí a hned za ní i určité doporučení a rady, jak se bránit násilí a jak se chovat v takových těžkých a psychicky vypjatých situacích. Tato doporučení zajisté nezajistí stoprocentní ochranu oběti, ale mohou pomoci oběti alespoň částečně ochránit, za předpokladu, že oběť se bude řídit doporučeními a pokusí se dle rad zachovat v krizové situaci.

Oběť násilí především musíme chránit před dalším ubližováním. To vyžaduje důslednou kontrolu ve škole, opakované individuální rozhovory a kontakt učitelů s rodiči. Doporučuje se získat pro ochranu zodpovědného staršího žáka, který o přestávkách, cestou ze školy a do školy atd. ochrání oběť. Někdy pomůže přeradit oběť do jiné třídy. Velmi často je na místě psychologické vyšetření oběti. Ke zjištění, k jak vážnému psychickému poškození došlo a jaká nynější pozice žáka ve třídě. Nepřímá šikana může pokračovat způsobem, který je velmi nenápadný a přitom značně trýznivý. Může být na místě opakované klinicko-psychologické

setkávání s dítětem, nebo i psychoterapie, ať už je psychická porucha důsledkem školní šikany, anebo byla příčinou vysoké zranitelnosti dítěte, a tedy jednou z příčin šikany. Osvědčila se i několika měsíční péče o oběti šikany ve skupinách, kde se mohou svěřovat a vzájemně sdílet zkušenosti, hrají se hry povzbuzující družnost a sebevědomí, nacvičují se sociální dovednosti, zvláště jednání v konfliktních situacích atd. (Říčan, Janošová, 2010, s.99/100)

Jako vhodnou ochranou obětí násilí může být i dozor a jemu blízké prostředky.

Dozor můžeme vymezit jako pozorování a sledování někoho nebo něčeho, co je svěřeno do naší péče, ochrany a odpovědnosti. V souvislosti se školou se jedná hlavně o přestávky, dále pak o dobu před zahájením ranního vyučování (dozor v šatnách), školní jídelnu, doprovod spojený s dohledem na různých školních akcích (výchovný koncert, divadlo, kino, výstava, besedy s umělci, vědci, známými osobnostmi. Učitelé sahají k doзору proto, aby omezili volný pohyb žáků po škole, zamezili agresorům vulgárnosti, šikaně či užívání návykových látek mezi žáky, chránili je před škodlivými vlivy, motivovali žáky k dodržování školního řádu, vzbuzovali u dětí respekt k normám a podporovali vštěpování základních pravidel společenského chování a mravů. (Bendl, 2003, s.99/100)

Dozor a šikana, respektive posílení dozoru můžeme považovat za prostředek, který nám pomůže odhalit šikanu. Zároveň se však jedná o opatření, k němuž přistupujeme, abychom svou přítomností šikaně a násilí zabránili. Mnohé školy podceňují, respektive nedoceňují význam dozoru o přestávkách, a to přesto, že na každé škole existuje pevný rozpis dozorů. (Bendl, 2003, s. 100)

Jako další formou ochrany oběti před násilím může být vyhýbání se šikanování. Jedna lidová moudrost praví: Kdo uteče, ten vyhraje. Ve škole jako v uzavřené instituci (budově) sice těžko někam utečeme, přesto ale máme možnost vyhnout se místům, které jsou z hlediska našeho šikanování riziková. Děti mohou čelit šikanování například tím, že se budou během přestávek, v době oběda či během cesty ze školy domů zdržovat ve skupině svých kamarádů. Ve skupině a mezi přáteli se násilí čelí lépe. Agresoři se většinou zaměřují na osamělé děti.(Bendl, 2003, s. 103)

Podle některých názorů je nejučinnější ochranou vůči agresorům sebedůvěra a sebevědomí. Jejich vnější znaky jsou například vzpřímená chůze, neuhýbat pohledem a rázný krok. Nedostatek sebedůvěry a pozitivního myšlení o sobě provokuje okolní svět k útoku. (Bendl, 2003, s.111/112)

Říčan (1997) uvedl, že určitou ochranou oběti před násilím může být i dané chování žáka v konkrétní situaci. Publikace, ve které toto autor uvedl, patří mezi starší, ale můžeme se s tím ztotožnit i dnes, jelikož určité způsoby chování mohou pomoci i dnes obětem, jak se díky své reakci do jisté míry ubránit násilí. Mezi tyto způsoby chování můžeme zařadit únik v pravou chvíli. Je optimální vmísit se mezi ostatní děti, které mohou případně oběti pomoci. Oběť může také utíkat s křikem „Nechej mě“ nebo „Běž pryč“ nebo „Ne a pomoc“ Oběť také může na určitý posměch reagovat pouze slovními výroky typu „To je fakt“. „Děkuji“. Dále může oběť agresorovi energicky odseknout, ignorovat verbální agresí a zaujmout obranný postoj bez nepřátelství.

Jak už jsme se zmínily, aby oběť získala větší jistotu pro případ, že by se dostala do situace, kde je potřeba bránit se násilím je vhodné určitým způsobem provádět nácvik chování v dané situaci. Naučit se určité reakce a jednání v situacích, kdy se oběť dostává do přímé konfrontace s agresorem. Jako nejlepší způsob, jak si nacvičit určité reakce je nácvik těchto situací, naučit se v nich jednat, reagovat a prosadit sám sebe, své já. Nebát se problémů, potlačit strach a naučit se řešit konflikty. Dalším možným způsobem, jak ochránit oběť o kterém jsme okrajově psaly je najít potencionální oběti kamaráda. Ten by měl být oproti oběti průbojnější, nebojácný a hlavně ochotný oběti pomoci a zastat se jí. Může být i starší než oběť. Díky kamarádovi se může stát, že se podaří oběť ochránit dlouhodobě a je možné, že napořád. V neposlední řadě ochrana oběti vychází od rodiny. Zde je úloha rodiny velmi důležitá. Rodina by se měla pokusit dítě vychovávat tak, aby se dítě nebálo, bylo odvážené, průbojné a nebojácné. Rodina by měla dítěti vštěpovat takové životní názory a postoje, aby se dítě pokud možno nestalo objektem násilí, a pokud se tomu i tak stane, tak, aby se dítě dokázalo bránit a nebálo o tom někomu říci a požádat o pomoc.

3 PREVENCE NÁSILÍ VE ŠKOLE

Prevence školní šikany a násilí zahrnuje řadu aktivit, opatření, přístupů a zásad. Samozřejmou součástí preventivních opatření je informovanost žáků o linkách důvěry, včetně sdělení kontaktních adres telefonních čísel, na které se mohou v případě potřeby obránit. Alfou a omegou prevence šikany je hledání cest, jak ovlivnit specifické rizikové faktory jak u šikanovaného, tak u šikanujícího a vytváření zdravého veřejného mínění skupiny (třídy, školy), ve které dochází či může docházet k šikaně. (Bendl, 2003, s. 77)

V oblasti násilí můžeme prevenci rozdělit do dvou složek. A to na prevenci primární, prevenci sekundární. V současné době prakticky neexistuje terciární prevence v oblasti šikanování. Do budoucna je však nutné o ní začít uvažovat a především na ní začít pracovat.

Primární prevence se uplatňuje v případech, kdy k šikaně dosud nedošlo. Spočívá ve výchově harmonické osobnosti dítěte, v informovanosti dětí, rodičů a veřejnosti o šikaně, preventivních aktivitách ve školách (pěstování zdravého sebevědomí, samostatnosti) či v tom co Pavel Říčan označuje za výchovu k násilí (metoda nácviku k překonání únavy a nepohodlí, výchova k nebojácnosti, otužilosti a tělesné zdatnosti. Účinnými prostředky primární prevence jsou přirozené součásti komunity, jako je například celoškolské setkání, školní parlament a třídní samosprávy. Nejlepší ochranou oběti násilí je budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi členy školního společenství. **Sekundární prevence** se uplatňuje v situacích, kdy k šikaně už došlo a kde musí být použita taková opatření k nápravě, aby se problémy už znovu neobjevily. Řadíme sem včasnou diagnostiku, bezodkladné vyšetření šikany, pedagogická opatření (ochrana oběti před dalším násilím, rozhovor s rodiči oběti, jednání s rodiči agresorů, komunikace s ostatními rodiči, jednání s kolektivem třídy), včetně výchovné práce s agresory postihy, monitorování, tlumení agresivních sklon, pochvala za zvládnutí impulzivitu). (Bendl, 2003, s. 78)

3.1 Prevence násilí na úrovni školy jako celku

Stěžejním prvkem, aby byla prevence násilí na úrovni školy úspěšná, je vzájemná soudržnost všech zaměstnanců školy. Je dobré, když pedagog ví, že se může spolehnout na vedení školy a vedení školy, že se může spolehnout na své kantory. Škola jako vhodnou prevenci může prvořadě zabezpečit určitou organizaci, která je dobrá při prevenci a zvýšit počet lidí dohlížejících na chodbách, v jídelně a jiných prostorách školy. Ano, toto řešení je jednoduché, i když asi nákladné, ale je velmi účinné. Žáci nemají prostor pro násilí. Ovšem

dozor musí procházet jednotlivá místa, mít otevřené oči a také nahlédnout i do tříd. Je dobré zjistit frekvenci u toalet. Zda se tam neshromažďují děti. Pokud bude dozor na jednom místě, tak efekt dozoru bude téměř nulový. Pokud se podaří přiblížit se k dětem a získat jejich důvěru, tak se může škola dozvědět zákoutí školy, která jsou riziková pro výskyt násilí a šikany. A právě na tyto riziková místa zakázat žákům přístup, aby se eliminovalo možné vyskytující se násilí. Obecně je všeobecně známo, že ve školním řádu by mělo být uvedeno něco k zásadám solidarity a zákaz jakýchkoliv fyzických ataků vůči druhé osobě. Dále by měla být součástí školy etická výchova, která by dětem měla vštěpovat morální hodnoty a úctu ke všem lidem. Škola by také měla otevřeně k násilí a šikaně přistupovat před rodiči a žáky a to v tom smyslu, že je bude informovat. Právě v tomto ohledu je těžké být úplně otevřený, jelikož často se mezi rodiči a kantory vyskytuje určité napětí a pak se těžce otevřeně diskutuje. Ale je dobré, když se přes to dokáží otevřeně pobavit o daném problému. Jelikož úkolem školy je prvořadě zabezpečit dětem bezpečné prostředí a otevřenou informovanost rodičům. (Říčan, Janošová, 2010, s. 111-114)

3.1.2. Prevence násilí na úrovni jednotlivých tříd

Anonymní dotazník je vhodný pro zjištění výskytu šikany a násilí v jednotlivých třídách. Anonymita zajišťuje žákům jistotu, že nikdo nebude vědět, kdo a jak odpovídal a tím pádem se u většiny dětí ztratí zábrany a budou odpovídat zcela upřímně. A my máme reálnou možnost odhalit výskyt násilí ve třídě. Je dobré postupně budovat soudružnost třídy, kde každý žák bude mít své místo. Nikdo nebude vystrčen na okraj třídy. Je vhodné aplikovat metody zážitkové pedagogiky zaměřené na zlepšování osobních vztahů mezi žáky a hrají se hry, které mají stejný cíl. Jedním ze základních principů je učit žáky uvědomovat si své city, včetně negativních, a rozumně volit jak city projevit. (Říčan, Janošová, 2010, s. 116) Je vhodné také se zaměřit na určité výlety a rekreace pořádané žáky a rodiči jednotlivých tříd. Atmosféra je zde uvolněná a je zde prostor pro poznávání se, získávání důvěry a navazování vztahů. To vše je vhodnou prevencí před násilím a šikanou v jednotlivých třídách.

3.1.3. Prevence násilí na úrovni jednotlivce

Důležité je sledovat individuálně potenciální oběti násilí. Týká se to především těch žáků, kteří již dříve byli obětmi násilí. Je vhodné se na potencionální oběti násilí zaměřovat při

různých činnostech, kde se projeví jejich reakce a chování. Dále je při prevenci násilí týkající se jednotlivce vhodné se zaměřit na individuální rozhovory se všemi žáky. Kdy se především k těmto rozhovorům přiklání třídní učitelé, kteří touto formou poznávají své žáky, celkovou třídní soudržnost a vztahy mezi dětmi. Tyto rozhovory jsou vhodné jako prevence proti násilí, jelikož můžeme díky nim poznat lépe dítě, kterému je ubližováno.

Individuální rozhovory zde zdůrazňujeme kvůli jejich roli v prevenci šikany. Jednak nám často umožní poznat šikanované dítě, jednak jsou dobrou příležitostí dát prosociálnímu, oblíbenému a vlivnému spolužákovi pod ochranu spolužáka, který má ve třídě špatnou pozici a mohl by se stát obětí šikany. (Říčan, Janošová, 2010, s. 117)

3.2. Důsledky prevence na eliminaci násilí

Důsledky prevence na eliminaci násilí se vykazují velmi pozitivně. Samozřejmě vyskytnou se situace, kdy je tomu i naopak. Ale to je ve většině případů způsobeno, nevhodnou volbou prevence. Kdy zvolená prevence nebyla správně použita a praktikována. V takových případech hraje roli důslednost všech zúčastněných. Aby zvolená prevence byla úspěšná, tak se musí důsledně dodržovat. A při důsledném dodržování zvolené prevence, má prevence pozitivní vliv na eliminaci násilí. Snižuje jej a tak dává pocit bezpečí potencionálním obětem ve školním prostředí. Pokud prevence není úspěšná, tak to má bohužel bolestné důsledky pro oběť násilí. Oběť se cítí nešťastně, bezmocně a necítí se bezpečně ve školním prostředí. Oběť je vyloučena z kolektivu, což výrazně negativním způsobem působí na psychiku oběti. A v neposlední řadě důsledkem neúspěšné prevence násilí je vyloučení ze sociálních vztahů a dění ve školním prostředí.

Dále jedním z důsledků neúspěšné prevence na eliminaci násilí je i fakt, že šikana a násilí je hrozivý fenomén, který začíná děti provázet již od předškolního věku. Totálně paralyzuje výchovnou funkci skupiny a proměňuje její působení v destruktivní. Násilí je nebezpečné nejen pro oběť, ale i pro toho, kdo násilí provádí. (Bendl, 2003) A tyto důsledky si oběť v mnoha případech nese do budoucího života. Po shrnutí tohoto tématu, musíme říci, že neúspěšná eliminace násilí v rámci prevence zasahuje u oběti do oblasti fyzické, intelektuální, sociální, citové i psychické. Je nutné zdůraznit, že v rámci prevence je eliminace násilí úspěšně celkově snižována. Výše uvedené důsledky pro oběť se u obětí vyskytují, ale snaha je snižovat je úspěšná. Vše záleží na škole, jak se k prevenci postaví.

Dnešní školy se o prevenci zajímají a prevence je součástí školy a školy se prevencí důsledně zabývají.

3.2.1. Tvorba preventivních programů

Tvorba preventivních programů je již naprosto běžnou součástí všech škol. Vedení škol dbá na to, aby škola měla vypracovaný určitý preventivní program, se kterým v případě prevence a potřeby pracuje. O který se pedagogové opírají při řešení násilí ve školním prostředí.

Minimální preventivní program je konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Minimální preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Minimální preventivní program je zpracován na jeden školní rok, školním metodikem prevence. Podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinností jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy. (Dokument – Pražského centra primární prevence, 2010)

Preventivní programy jsou někdy specifikovány krizovým plánem prevence šikany a násilí. Cílem krizových plánů nebo preventivních programů je eliminovat a minimalizovat možné násilí ve školním prostředí a v případě, že k násilí ve školním prostředí dojde, tak je zde stanovena kompetence jednotlivých osob, specifických postupů a způsobu řešení násilí. V preventivních programech je uvedeno, jak mapovat celkovou situaci, aby k násilí nedocházelo. A také jak začít v případě potřeby vyšetřovat danou situaci. Takové vyšetřování zajišťuje ve většině případů zástupkyně ředitele s výchovným poradcem ve spolupráci s třídním učitelem a o výsledcích informují ředitele školy. Dále preventivní program zahrnuje konkrétní postup, jak násilí ve škole předejít a v případě, že k násilí dojde, tak je zde uveden konkrétní postup, jak násilí řešit. Zde bývá uvedeno více částí. A to:

rozpoznání stádia, výchovná opatření, spolupráce se zákonnými zástupci, spolupráce se specializovanými zařízeními, institucemi a využití poradenské služby. Velkou alfou a omegou tvorby preventivních programů je plán prevence. Do plánu prevence patří:

- Vysvětlovat opakovaně žákům, co je šikana a násilí, jak se mu mohou bránit
- Seznámit žáky i učitele s chartou proti šikaně

- Třídní učitel by měl sledovat chování žáků mezi sebou, vede žáky k odpovědnosti a spolupráci, závažné problémy řeší s výchovnou poradkyní, metodickou prevence, popřípadě ve velmi závažných případech s vedením školy
- Nutné je věnovat pozornost pohybu žáků o přestávkách i v hodinách
- Vést evidenci problémových žáků a řešení problémových situací
- Prosazovat společný postup pedagogů a rodičů při řešení násilí
- Komunikace o problémových jevech na poradách pedagogů
- Pravidelná kontrola kvality dozoru a vedení třídy

Závěrem ke shrnutí tvorby preventivních programů je nutné podotknout základní pravidla pro tvorbu minimálního preventivního programu. Preventivní program by měl mít určitý obsah. To je úvod, základní pojmy, pět základních kroků pro tvorbu minimálního preventivního programu.

1. Charakteristika školy
2. Analýza výchozí situace, což je zmapování vnějších a vnitřních zdrojů, monitoring, analýza výchozí situace
3. Stanovení cíle minimálního preventivního programu
4. Vytvoření souboru aktivit pro jednotlivé cílové skupiny
5. Provedení evaluace

Minimální preventivní program obsahuje i určité přílohy jako je:

- Stručná charakteristika cílových skupin ve vztahu monitoringu
- Monitorovací schéma pro školu
- Popis realizace analýzy
- Oblasti hodnocení pro analýzu
- Příklady krátkodobých cílů
- Příklad vyplnění tabulky stanovení cílů minimálního preventivního programu

(Dokument Pražského centra primární prevence, 2010)

ZÁVĚR

V závěru této teoretické práce je nutné zdůraznit, že cílem teoretické části práce bylo přiblížit téma násilí ve školním prostředí a seznámit se s pojmy, které jsou charakteristické pro toto téma. Bylo nutné také poukázat na násilí ve společnosti a na násilí ve školním prostředí, kdy škola je dějištěm sociálních vztahů. Mezi alfu a omegu této práce patří ochrana oběti násilí před agresivitou násilníků. Konečnou část teoretických východisek této práce jsme směřovali k prevenci a tvorbě programů.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Praktická část mé bakalářské práce se zaměřuje na problematiku násilí v prostředí základních škol a na to, jak lze ochránit oběti násilí před agresivitou násilníků. K výzkumnému šetření mě nasměrovala má praxe ve školním prostředí, kdy mě nepřekvapilo, že násilí je součástí běžného školního života, spíše mě šokovalo, jak je rozšířené. Ale hlavní inspirací pro psaní této práce mi byla paní doc. PhDr. Bakošová CSc., která mi téma doporučila, jelikož se zabývá jeho výzkumem.

4.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem tohoto výzkumu je zjistit, povědomí žáků základních škol o násilí ve školním prostředí a jak lze ochránit oběti násilí před agresivitou násilníků. Žáci měli možnost odpovídat na otázky, odpověďmi, se kterými se sami ztotožňují. Případně u některých otázek napsat svou vlastní odpověď. Poté dle stanovených výzkumných cílů byl vybrán kvantitativní výzkum za pomoci dotazníkové metody.

Dílčí výzkumné cíle

1. Zjistit zda chlapci základních škol vykazují ve vyšší míře setkání s násilím ve školním prostředí než děvčata základních škol.
2. Zjistit zda se chlapci základních škol vykazují ve vyšší míře jako iniciátoři násilí než děvčata základních škol.
3. Zjistit zda se chlapci základních škol vykazují v nižší míře jako oběti násilí než děvčata základních škol.
4. Zjistit zda chlapci základních škol vykazují ve vyšší míře povědomí o někom, kdo ubližuje ostatním, než jej vykazují děvčata základních škol.

4.2 Hlavní výzkumná otázka

Hlavní výzkumná otázka nám pochází jednoznačně ze stanoveného výzkumného cíle. Kterým je povědomí žáků základních škol o násilí ve školním prostředí a ochraně oběti násilí před agresivitou násilníků.

Jaké je povědomí žáků druhého stupně základní školy o problematice násilí a ochraně oběti násilí před agresivitou násilníků?

1. Setkávají se s násilím ve školním prostředí častěji chlapci základních škol než děvčata základních škol?
2. Jsou chlapci základních škol častěji iniciátory násilí než děvčata základních škol?
3. Vyskytují se chlapci základních škol častěji jako oběti násilí než děvčata základních škol?
4. Souhlasí chlapci základních škol častěji s tím, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí než děvčata základních škol?

4.3 Metodologický výzkum

Pojetí výzkumu jsem směřovala tak, že jsem použila dotazníkové šetření. Soustředila jsem se na to, aby byla naplněna podstata nejdůležitějších požadavků při sestavování dotazníku. Chráska ve své publikaci (2007, s. 164) uvádí určitá pravidla pro sestavování dotazníkového šetření. Zásadní pravidlem je jasnost a srozumitelnost, kdy respondentům musí být jasně a srozumitelně poskytnuty položky v dotazníkovém šetření. Formulace dotazníkového šetření musí být jednoznačná. Pozor si musíme dávat na položky typu „proč“. Dále musíme být obezřetní, aby položky zjišťovaly jen nezbytně nutné údaje. Dotazníkové šetření musí obsahovat jasné pokyny a musí být dbáno na to, aby bylo možno snadno třídit, tabelovat a zpracovávat. Dotazník je forma rychlého sběru dat od velkého počtu respondentů. Respondenti odpovídají písemně a je důležité vysvětlit, k čemu bude dotazník sloužit, zdůraznit, že dotazník je anonymní. Dotazník obsahuje 25 položek. Pro tento výzkum jsme získali 91 vyplněných dotazníků. Vzor použitých dotazníků v šetření - příloha č. 1

4.4 Výzkumný soubor

O možnost výzkumu jsem požádala několik základních škol v okrese Kroměříž. Školy jsem si náhodně vytipovala. Oslovila jsem vedení škol a po schválení výzkumu vedením školy jsem započala výzkum. Výzkum nebyl jednoduchý, konal se v květnu 2020, což bylo v době pandemie a tak mu museli být přizpůsobeny podmínky sběru dat. A to se samozřejmě odrazilo na počtu vyplněných dotazníků. Výzkumný soubor pro mou bakalářskou práci tvořili žáci druhého stupně základních škol. Z celkového počtu 91

žáků bylo 43 chlapců (tj. 47%) a dívek 48 (tj. 53%). Na začátku dotazníku byli respondenti seznámeni s tím, za jakým účelem dotazník vyplňují. Bylo jim zdůrazněno, že dotazník je anonymní a tudíž bez zábran mohou zodpovědět na dané otázky dle instrukcí uvedených na začátku dotazníku.

5 ANALÝZA DAT A INTERPRETACE DAT

V této kapitole se zaměřím na analýzu dat. Data jsem získala při dotazníkovém šetření. Aby tato kapitola a data byla přehledná vypracovala jsem je v programu Excel, kdy jsem z nich vytvořila grafy.

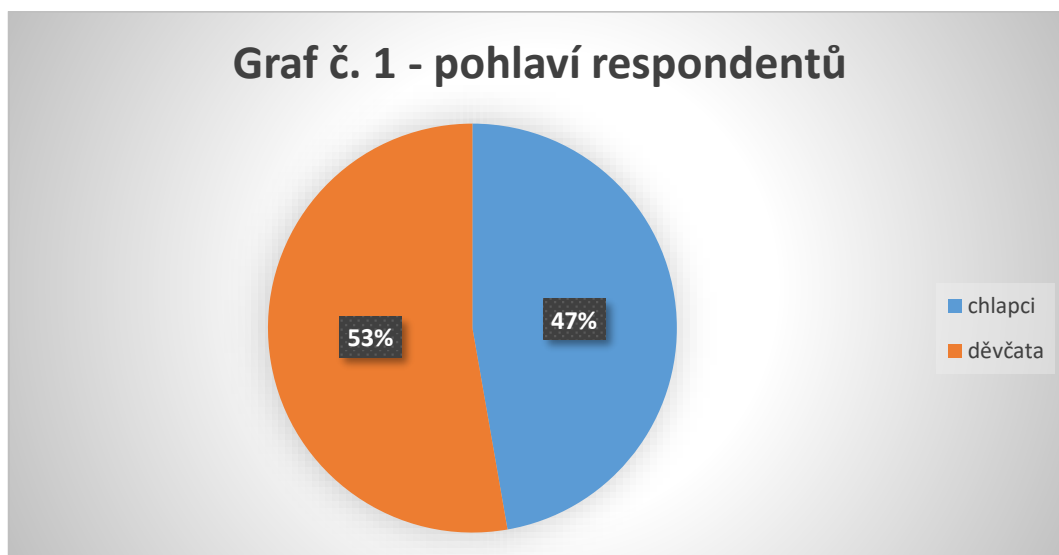
Otázka č. 1

Jsem chlapec nebo děvče?

Z celkového počtu 91 respondentů bylo 43 chlapců tj. 47% a děvčat bylo 48 tj. 53%

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Chlapec	43	47%
Děvče	48	53%
Σ	91	100

Tabulka č. 1 – Pohlaví respondentů

Z tabulky č. 1 a z grafu č. 1 je vidět, že dotazníkového šetření se zúčastnilo méně chlapců než děvčat.

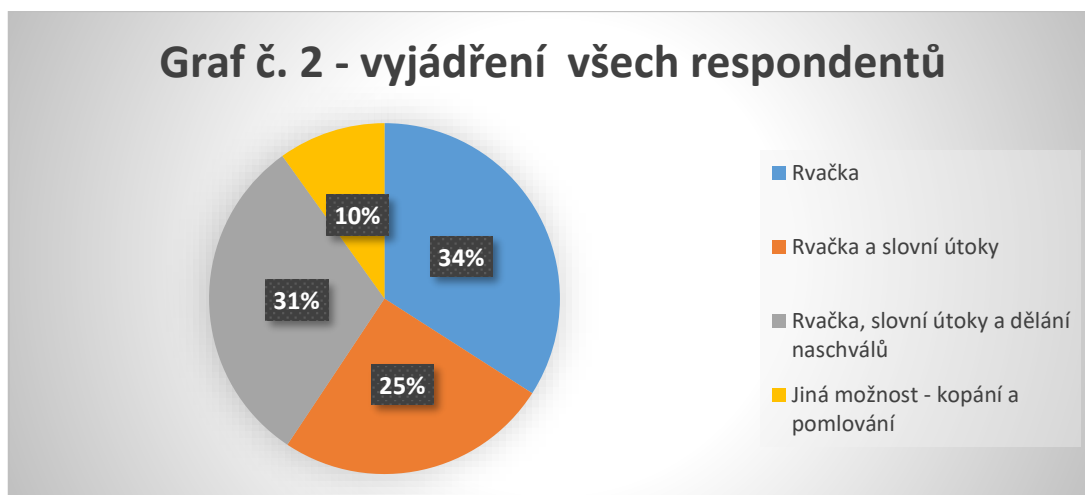
Z provedeného průzkumu vyplívá, že rozdíly v počtu chlapců a děvčat nejsou příliš výrazné.

Otázka č. 2**Co je podle tebe násilí?**

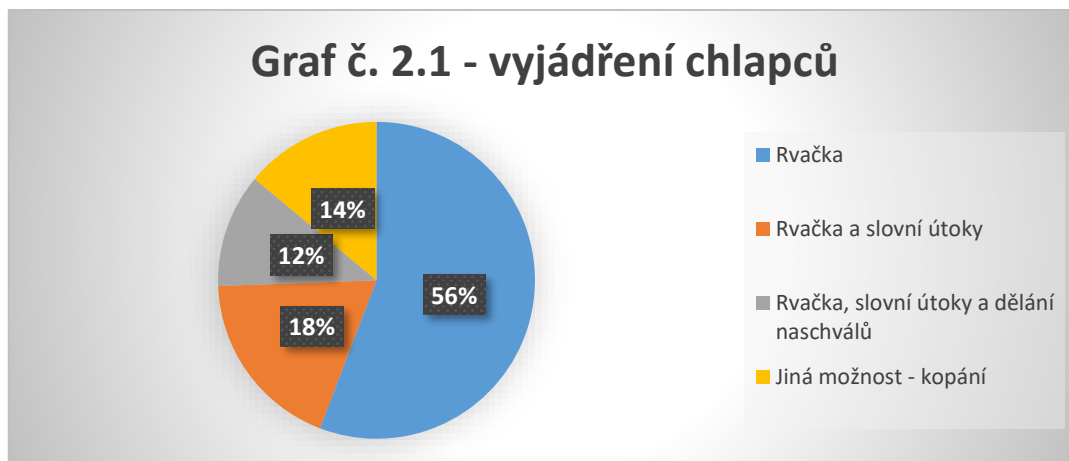
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 31 respondentů tj. 34%, že násilí je podle nich rvačka, 23 respondentů tj. 25% se vyjádřilo, že násilí je podle nich rvačka a slovní útoky, 28 respondentů tj. 31% se vyjádřilo, že násilí je podle nich rvačka, slovní útoky a dělání naschválů a 9 respondentů tj. 10% zvolilo jinou možnost.

Z celkového počtu 43 chlapců se vyjádřilo 24 chlapců tj. 56%, že násilí je podle nich rvačka, 8 chlapců tj. 18% se vyjádřilo, že násilí je podle nich rvačka a slovní útoky, 5 chlapců tj. 12% se vyjádřilo, že násilí je podle nich rvačka, slovní útoky a dělání naschválů, 6 chlapců tj. 14% zvolilo jinou možnost a tam uvedli, že násilí je kopání do jiných.

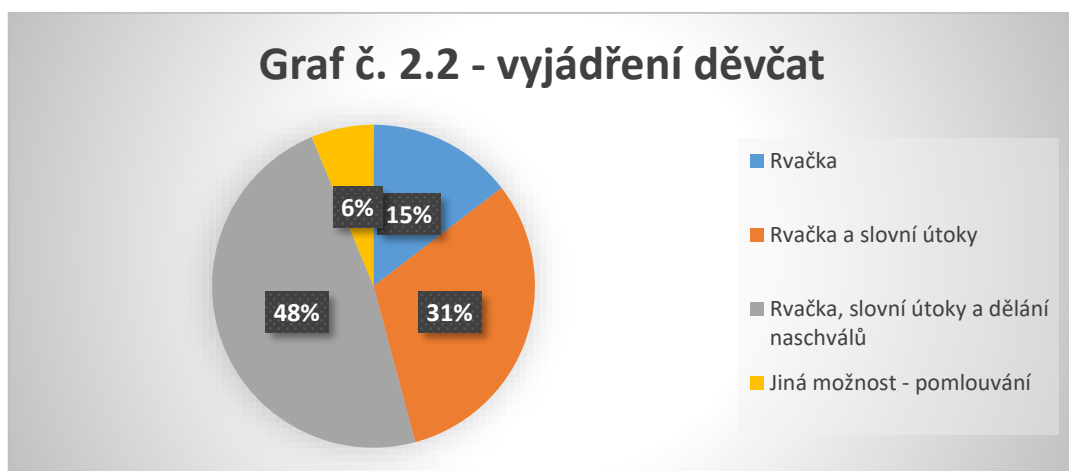
Z celkového počtu 48 děvčat se vyjádřilo 7 děvčat tj. 15%, že násilí je podle nich rvačka, 15 děvčat tj. 31% se vyjádřilo, že násilí je podle nich rvačka a slovní útoky, 23 děvčat tj. 48% se vyjádřilo, že násilí je podle nich rvačka, slovní útoky a dělání naschválů, 3 děvčata tj. 6% zvolilo jinou možnost a tam uvedli, že násilí je pomlouvání.

Z grafu č. 2 je vidět, že respondenti se nejčastěji ztotožňovali se dvěma variantami, první varianta - násilí je rvačka, druhá varianta - násilí je rvačka, slovní útoky a dělání naschválů. Mezi těmito variantami nebyl příliš velký rozdíl. Až poté někteří respondenti volili variantu – násilí je rvačka a slovní útoky a nejméně respondentů se ztotožňovalo s poslední variantou, kdy zvolili jinou možnost a zde uvedli kopání a pomlouvání.

Z grafu č. 2.1 je vidět, že chlapci se nejčastěji ztotožňovali s variantou – násilí je rvačka. Chlapci s tím souhlasili z větší poloviny. Po té se ztotožňovali s variantou – násilí je rvačka a slovní útoky. S variantou – násilí je rvačka, slovní útoky a dělání naschválů se chlapci ztotožňovali bez velkých rozdílů velmi podobně jako s variantou – jiné možnosti, kde uvedli chlapci, že násilí je podle nich kopání.

Z grafu č. 2.2 je vidět, že děvčata se nejčastěji ztotožňovala s variantou – násilí je rvačka, slovní útoky a dělání naschválů. Děvčata s tím souhlasila ve větší míře. Po té se ztotožňovala děvčata s variantou – násilí je rvačka a slovní útoky. S variantou – násilí je rvačka se děvčata ztotožňovala již méně a variantu jiné možnosti, volila děvčata nejméně a zde uváděli jako jinou možnost násilí, kterou vidí v pomlouvání.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že zatím co chlapci se nejčastěji ztotožňují s tím, že projev násilí je pouze rvačka, tak děvčata se nejčastěji ztotožňují s tím, že projev násilí má více podob. A to rvačku, slovní útoky a dělání naschválů. Z celkového průzkumu vyplývá,

že se respondenti ztotožňují s tím, že násilí je rvačka a s tím, že násilí je rvačka, slovní útoky a dělání naschválů téměř do stejné míry.

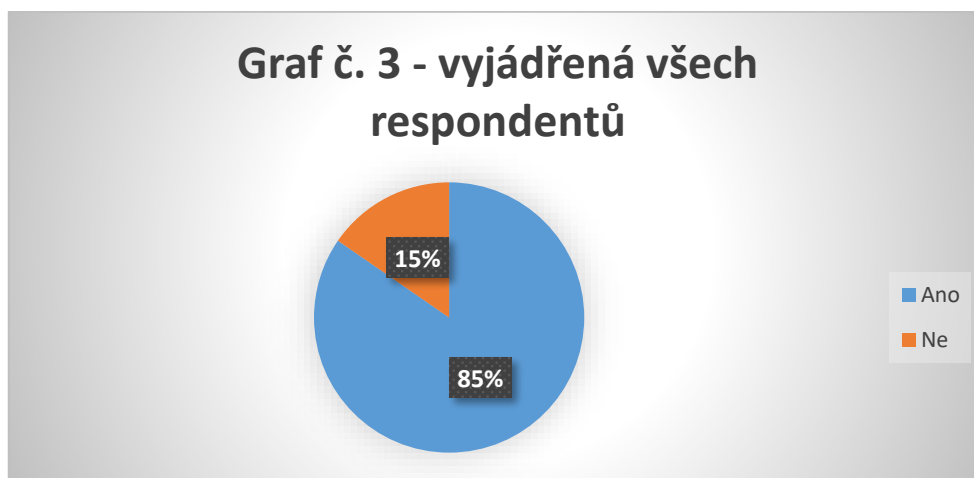
Otázka č. 3

Setkal/a jsi se někdy s násilím ve tvé škole?

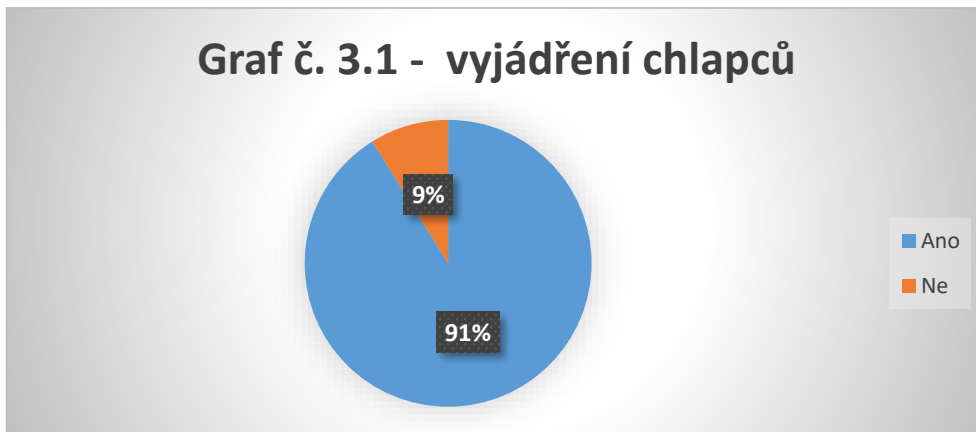
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 77 respondentů tj. 85%, že se s násilím ve své škole setkali. A 14 respondentů tj. 15% se vyjádřilo k tomu, že se s násilím ve své škole neseťkali.

Z celkového počtu 43 chlapců se k tomu vyjádřilo 33 chlapců tj. 77%, že se s násilím ve své škole setkali a 10 chlapců tj. 23% se vyjádřilo k tomu, že se s násilím ve své škole neseťkalo.

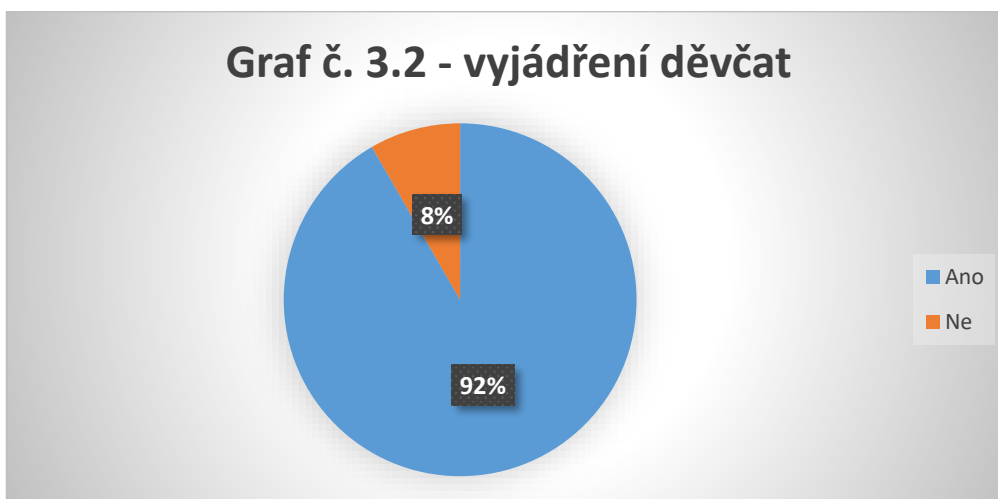
Z celkového počtu 48 děvčat se k tomu vyjádřilo 44 děvčat tj. 92%, že se s násilím ve své škole setkali a 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, tak že se ve své škole s násilím neseťkala.

Z grafu č. 3 je vidět, že dotázaní respondenti se ve větší míře s násilím ve své škole setkali. Rozdíl mezi respondenty, kteří se s násilím ve své škole setkali a respondenty, kteří se ve své škole s násilím neseťkali, je viditelně výrazný.

Z grafu č. 3.1 je vidět, že dotázaní chlapci se ve větší míře s násilím setkali ve své škole. Rozdíl mezi chlapci, kteří se s násilím ve své škole setkali a kteří se s násilím ve své škole nesetkali, je viditelně výrazný.

Z grafu č. 3.2 je vidět, že dotázaná děvčata se téměř všechna setkala s násilím ve své škole. Rozdíl mezi děvčaty, která se setkala s násilím a která se s násilím nesetkala, je výrazně převažující.

Z provedeného průzkumu tedy vyplívá, že většina respondentů se ve své škole setkala s násilím. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty není téměř žádný. Chlapci a děvčata se s násilím setkali téměř ve stejné míře. Z celkového průzkumu tedy vyplívá, že se respondenti setkávají s násilím ve větší míře, než že se s násilím setkávají v menší míře.

Otázka č. 4**Byl/a jsi někdy iniciátorem násilí?**

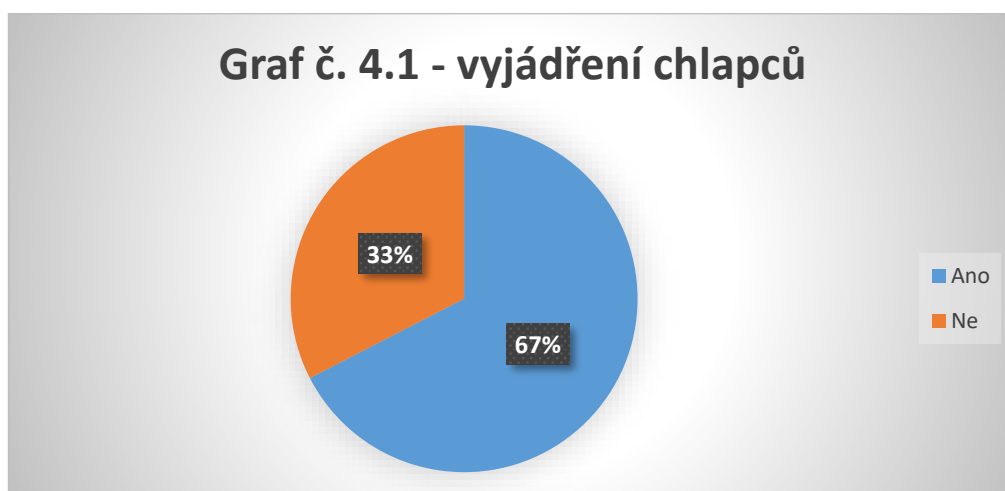
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 31 respondentů tj. 34%, že byly iniciátory násilí, 60 respondentů tj. 66% se vyjádřilo, že nebyli nikdy iniciátory násilí.

Z celkového počtu 43 chlapců se, 29 chlapců tj. 67% vyjádřilo, že byly iniciátory násilí, 14 chlapců tj. 33% se vyjádřilo, že nikdy nebyli iniciátory násilí.

Z celkového počtu 48 děvčat se, 2 děvčata tj. 4% vyjádřily, že byly iniciátorkami násilí, 46 děvčat tj. 96% se vyjádřilo, že nikdy nebyly iniciátorkami násilí.

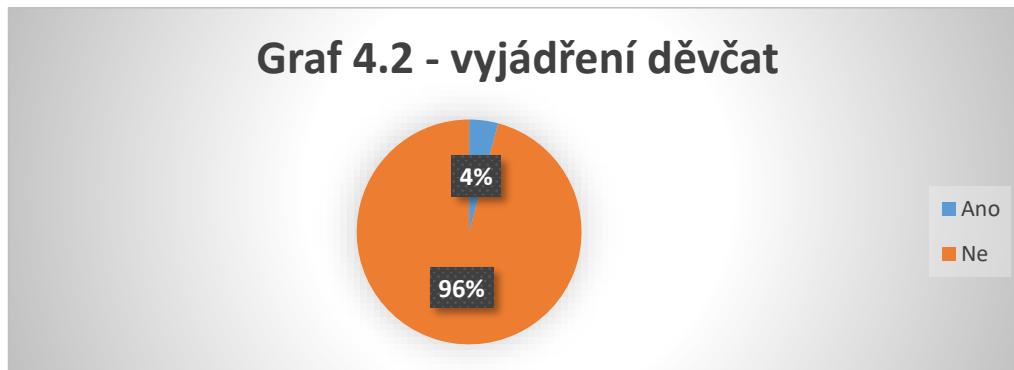

Z grafu č. 4 je vidět, že větší polovina dotázaných respondentů nebyla iniciátory násilí. Rozdíl mezi respondenty, je viditelný. V menší míře zde můžeme vidět počet iniciátorů násilí.

Z grafu č. 4.1 je vidět, že větší polovina dotázaných chlapců byla iniciátory násilí. Dotázání chlapci pouze z menší části nebyly iniciátory násilí.

Z grafu 4.2 je vidět, že téměř většina dotázaných děvčat nebyla nikdy iniciátorkami násilí.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci jsou ve větší míře iniciátory násilí než děvčata. Podíl chlapců na iniciování násilí je oproti děvčatům znatelný. Z celkového průzkumu vyplývá, že respondenti jsou v menší míře iniciátory násilí než, že jimi jsou ve větší míře.

Otázka č. 5

Byl/a jsi někdy obětí násilí?

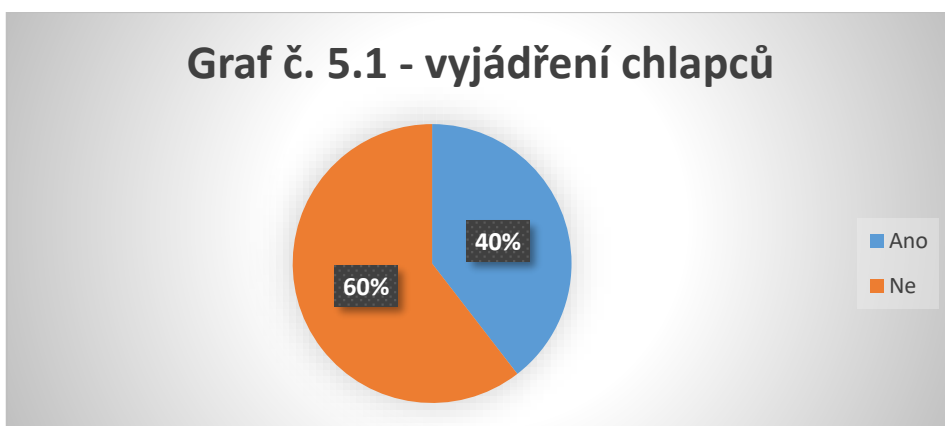
Z celkového počtu 91 respondentu se vyjádřilo 29 respondentů tj. 32%, že byli obětmi násilí, 62 respondentů tj. 68 % se vyjádřilo, že nikdy nebyli obětmi násilí.

Z celkového počtu 43 chlapců se 17 chlapců tj. 40% vyjádřilo, že byli obětmi násilí, 26 chlapců tj. 60% se vyjádřilo, že nikdy nebyli obětmi násilí.

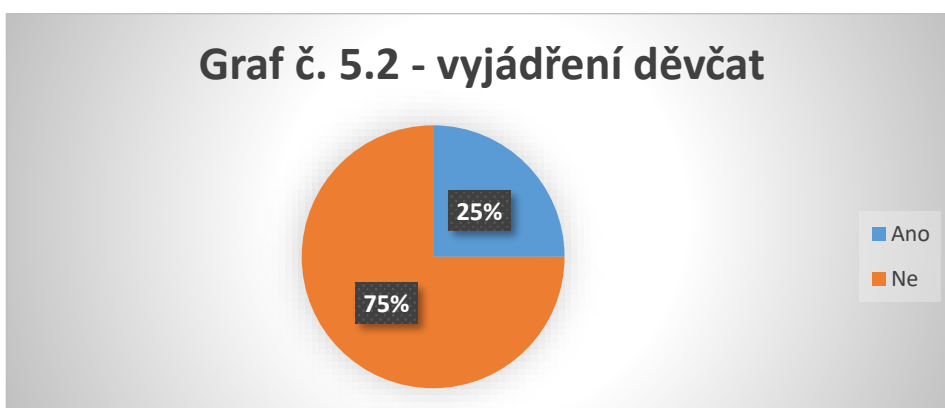
Z celkového počtu 48 děvčat se 12 děvčat tj. 25% vyjádřilo, že byly obětmi násilí, 36 děvčat tj. 75% se vyjádřilo, že nebylo nikdy obětmi násilí.

Z grafu č. 5 je vidět, že větší polovina z dotázaných respondentů nebyla nikdy obětmi násilí. V menší míře zde můžeme vidět počet respondentů, kteří byli obětmi násilí.

Z grafu č. 5.1 je vidět, že větší polovina dotázaných chlapců nebyla nikdy obětmi násilí. Ale i přes to je rozdíl mezi chlapci, kteří byli obětmi násilí a kteří nebyli obětmi násilí, viditelný.

Z grafu č. 5.2 je vidět, že tři čtvrtě dotázaných děvčat, nebylo nikdy obětmi násilí. Ve větší míře se obětmi násilí děvčata nestala.

Z provedeného průzkumu tedy vyplívá, že chlapci se stávají častěji oběťmi násilí než děvčata. Ale rozdíly mezi oběťmi násilí chlapců a oběťmi násilí děvčat nejsou příliš výrazné. Z celkového průzkumu vyplívá, že respondenti oběťmi násilí jsou v menší míře, než že oběťmi násilí jsou ve větší míře.

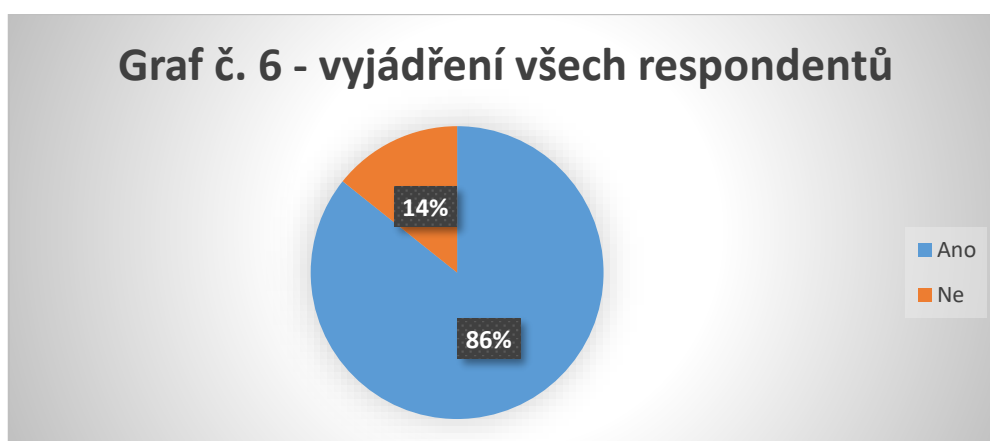
Otázka č. 6

Byl/a jsi někdy svědkem násilí?

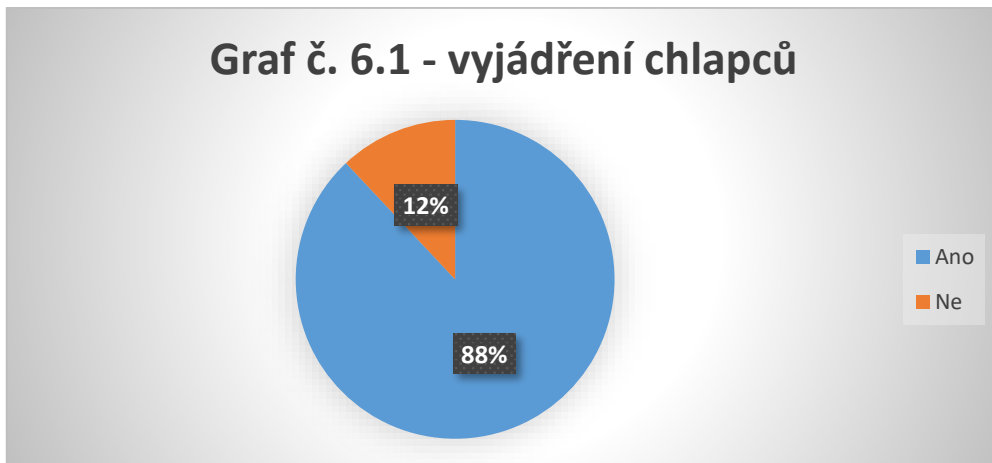
Z celkového počtu 91 respondentů se 78 respondentů tj. 86% vyjádřilo, že byli někdy svědky násilí, 13 respondentů tj. 14% se vyjádřilo, že nikdy nebyli svědky násilí.

Z celkového počtu 43 chlapců se 38 chlapců tj. 88% vyjádřilo, že byli svědky násilí, 5 chlapců tj. 12% se vyjádřilo, že nikdy nebyli svědky násilí.

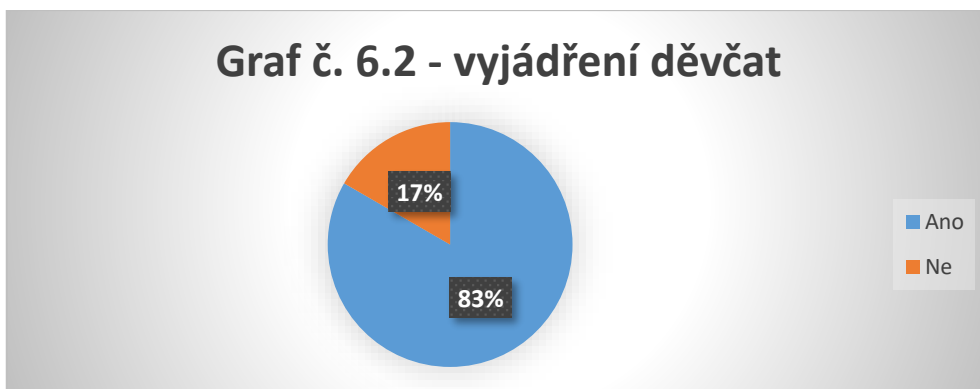
Z celkového počtu 48 děvčat se 40 děvčat tj. 83% vyjádřilo, že byly svědkyněmi násilí, 8 děvčat tj. 17% se vyjádřilo, že nebylo nikdy svědkyněmi násilí.

Z grafu č. 6 je vidět, že přes tři čtvrtě dotázaných respondentů bylo někdy svědky násilí. Ve velmi malé míře se respondenti vyjádřili, že nebyli nikdy svědky násilí.

Z grafu č. 6.1 je vidět, že ve větší míře byli chlapci někdy svědky násilí. Jen malé množství dotázaných chlapců se vyjádřilo, že nebyli nikdy svědky násilí.

Z grafu č. 6.2 je vidět, že ve větší míře byla děvčata svědkyněmi násilí. Jen malé množství dotázaných děvčat se vyjádřilo, že nebyla nikdy svědkyněmi násilí.

Z provedeného průzkumu tedy vyplívá, že svědky násilí byli téměř ve stejné míře chlapci i děvčata. Rozdíly mezi nimi nejsou výrazné. Jsou jen nepatrné. Z celkového průzkumu vyplívá, že respondenti byli ve větší míře svědky násilí než, že nebyli svědky násilí.

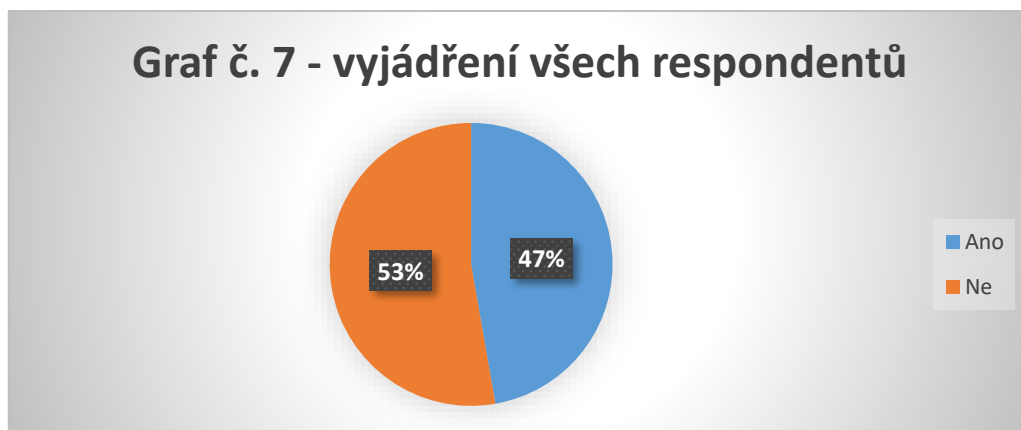
Otázka č. 7

Zastal/a by jsi se oběti násilí?

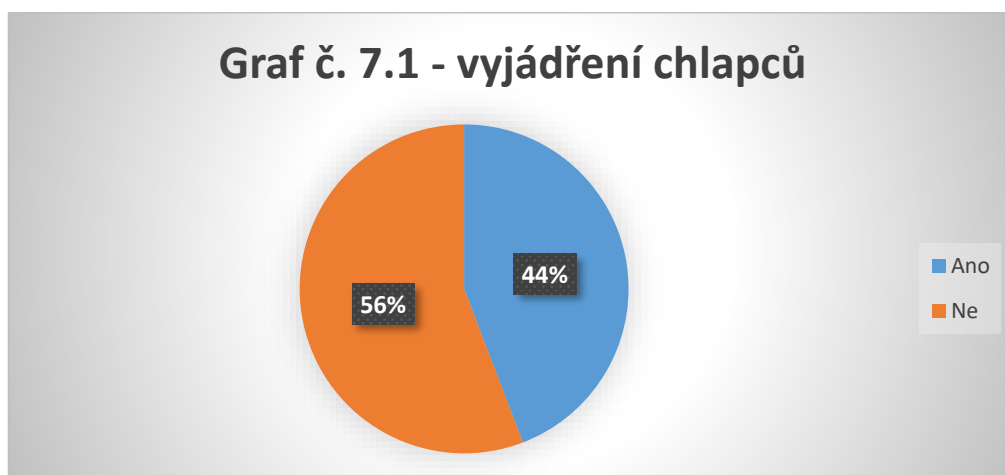
Z celkového počtu 91 respondentů se 43 respondentů tj. 47% vyjádřilo, že by se oběti zastali, 48 respondentů tj. 53% se vyjádřilo, že by se oběti nezastali.

Z celkového počtu 43 chlapců se 19 chlapců tj. 44% vyjádřilo, že by se oběti zastalo, 24 chlapců tj. 56% se vyjádřilo, že by se oběti nezastali.

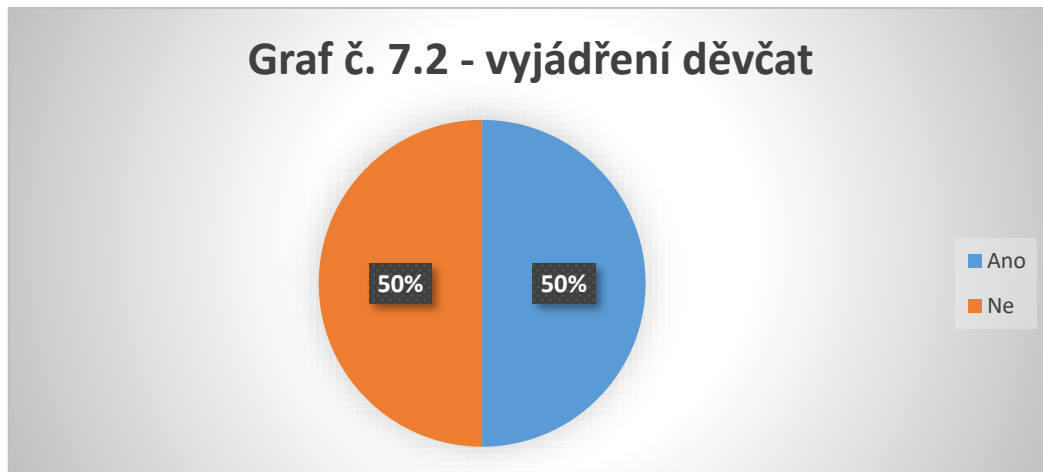
Z celkového počtu 48 děvčat se 24 děvčat tj. 50% vyjádřilo, že by se oběti zastalo, 24 děvčat tj. 50% se vyjádřilo, že by se oběti nezastaly.

Z grafu č. 7 je vidět, že více jak polovina dotázaných respondentů by se oběti násilí nezastali. Rozdíl mezi respondenty co by se oběti násilí nezastali a těmi respondenti co by se oběti násilí zastali, není příliš velký.

Z grafu č. 7.1 je vidět, že větší polovina dotázaných chlapců by se oběti násilí nezastala. Rozdíl mezi chlapci, kteří by se oběti násilí nezastali a kteří by se oběti násilí zastali, není příliš velký.

Z grafu č. 7.2 je vidět, že dotazovaná děvčata odpověděla přesně napůl. Polovina dotázaných děvčat by se oběti násilí zastala a druhá polovina dotazovaných děvčat by se oběti násilí nezastala.

Z průzkumu tedy vyplívá, že by se více chlapců oběti násilí nezastalo než děvčat. Ale rozdíly mezi chlapci a děvčaty jsou nepatrné. Z celkového průzkumu vyplívá, že respondenti by se oběti zastali v nepatrně menší míře než, že by se oběti nezastali.

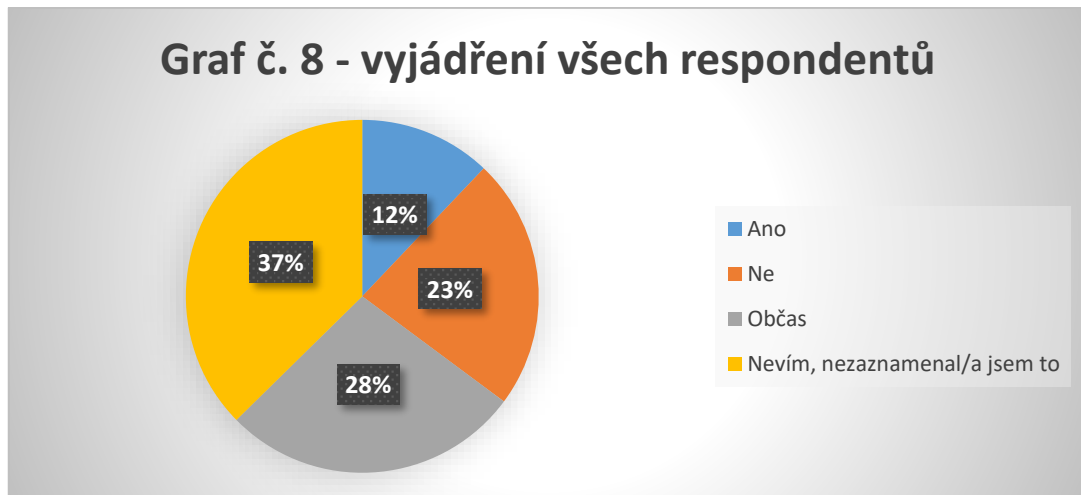
Otázka č. 8

Vyskytuje se násilí přímo ve tvé třídě?

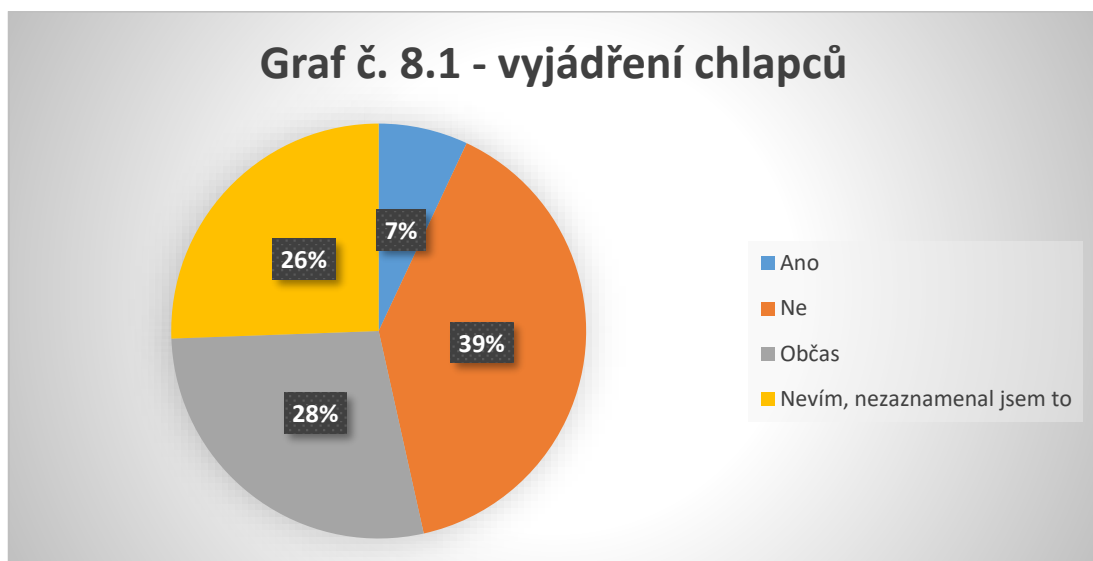
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 11 respondentů tj. 12%, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje, 21 respondentů tj. 23% se vyjádřilo, že se u nich ve třídě násilí nevyskytuje, 25 respondentů tj. 28% se vyjádřilo, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje občas, 34 respondentů tj. 37% se vyjádřilo, že o násilí v jejich třídě neví, že jej nezaznamenali.

Z celkového počtu 43 chlapců se 3 chlapci tj. 7% vyjádřilo, že se násilí u nich ve třídě vyskytuje, 17 chlapců tj. 39% se vyjádřilo, že se u nich násilí ve třídě nevyskytuje, 12 chlapců tj. 28% se vyjádřilo, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje občas, 11 chlapců tj. 26% se vyjádřilo, že o násilí v jejich třídě neví, že jej nezaznamenali.

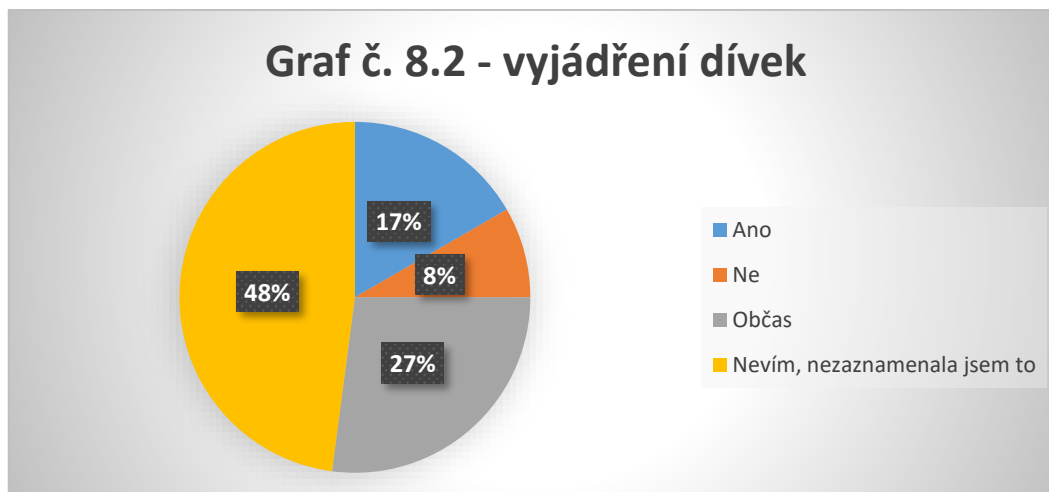
Z celkového počtu 48 děvčat, se 8 děvčat tj. 17% vyjádřilo, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že se u nich ve třídě násilí nevyskytuje, 13 děvčat tj. 27% se vyjádřilo, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje občas, 23 děvčat tj. 48% se vyjádřilo, že o násilí v jejich třídě neví, že jej nezaznamenali.

Z grafu č. 8 je vidět, že nejvíce respondentů se vyjádřilo, že o násilí ve třídě nic neví, že jej nezaznamenalo. Poté respondenti volili variantu, že se násilí u nich ve třídě objevuje občas. A mezi variantou, zda není či je, násilí u respondentů ve třídě není příliš velký rozdíl. Více respondenti, ale volili variantu, že se násilí u nich ve třídě nevyskytuje.

Z grafu č. 8.1 je vidět, že chlapci se nejčastěji vyjádřili, že u nich ve třídě násilí neprobíhá. Potom volili variantu, že násilí ve třídě u nich probíhá občas. Tato varianta byla velmi blízká variantě, že o násilí u nich ve třídě chlapci neví, že jej nezaznamenali. A nejméně chlapci volili variantu, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje.

Z grafu č. 8.2 je vidět, že děvčata se nejčastěji vyjádřila k variantě, že o násilí ve třídě neví, že jej nezaznamenala. Z dotazovaných děvčat se tak vyjádřila téměř polovina děvčat. Druhá, větší polovina děvčat volila variantu, že se u nich ve třídě násilí vyskytuje občas, poté variantu, že se násilí u nich ve třídě vyskytuje. A jen malé procento děvčat volilo variantu, že se násilí u nich ve třídě nevyskytuje.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že se násilí u nich ve třídě nevyskytuje a děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že o násilí u nich ve třídě neví, že jej nezaznamenala. Z celkového průzkumu respondentů vyplývá, že se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, že o násilí vyskytujícím se v jejich třídě neví, nezaznamenali jej. Respondenti se v o něco menší míře, ztotožňují i s variantou, že se násilí u nich ve třídě vyskytuje občas.

Otázka č. 9

Na jakém místě násilí probíhá, pokud se objevuje ve tvé škole nebo ve tvé třídě?

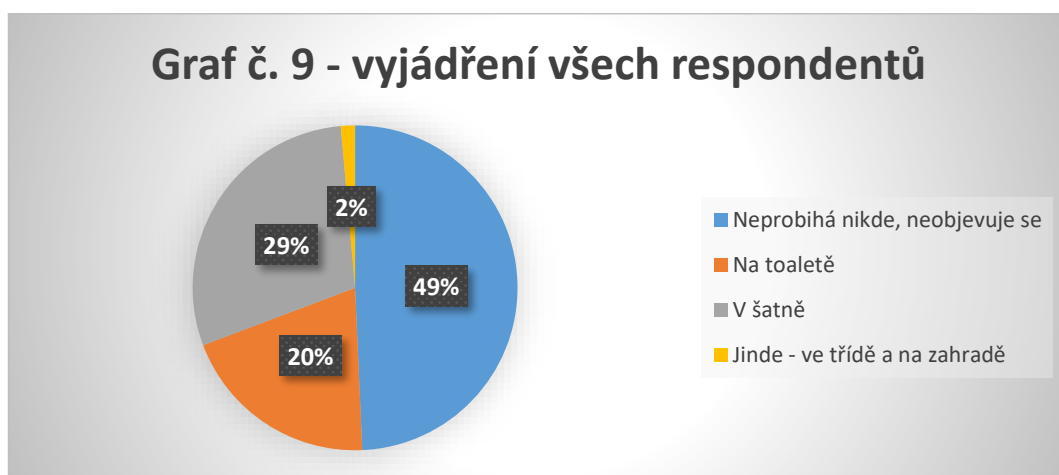
Z celkového počtu 91 respondentů se 42 respondentů tj. 46% vyjádřilo, že násilí nikde neprobíhá, neobjevuje se, 17 respondentů tj. 19% se vyjádřilo, že násilí probíhá na toaletě, 25 respondentů tj. 27% se vyjádřilo, že násilí probíhá v šatně, 7 respondentů tj. 8% se vyjádřilo, že násilí probíhá jinde a shodli se na variantě, že násilí probíhá ve třídě a na zahradě.

Z celkového počtu 43 chlapců se 29 chlapců tj. 67% vyjádřilo, že násilí neprobíhá nikde, neobjevuje se, 6 chlapců tj. 14% se vyjádřilo, že násilí probíhá na toaletě, 5 chlapců tj. 12%

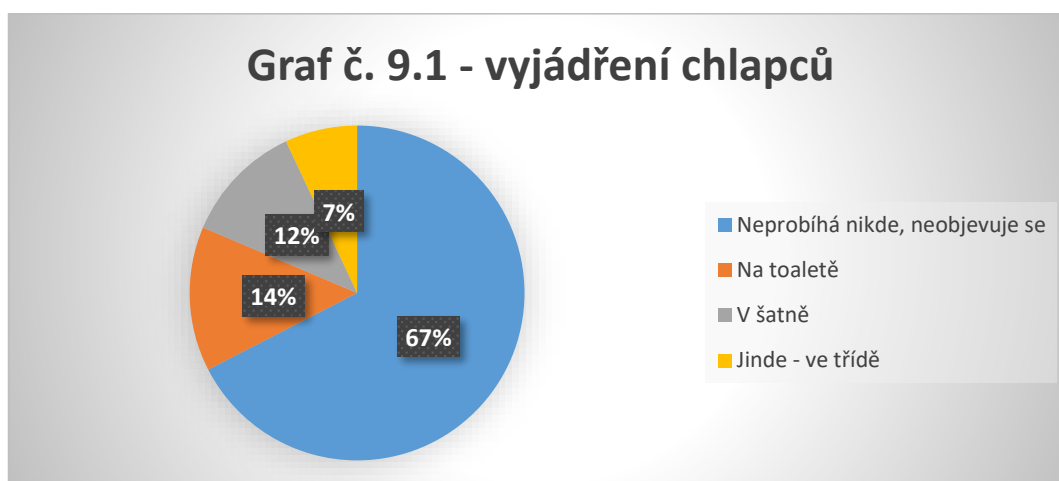

se vyjádřilo, že násilí probíhá v šatně, 3 chlapci tj. 7% se vyjádřilo, že násilí probíhá jinde a shodli se na variantě, že násilí probíhá ve třídě.

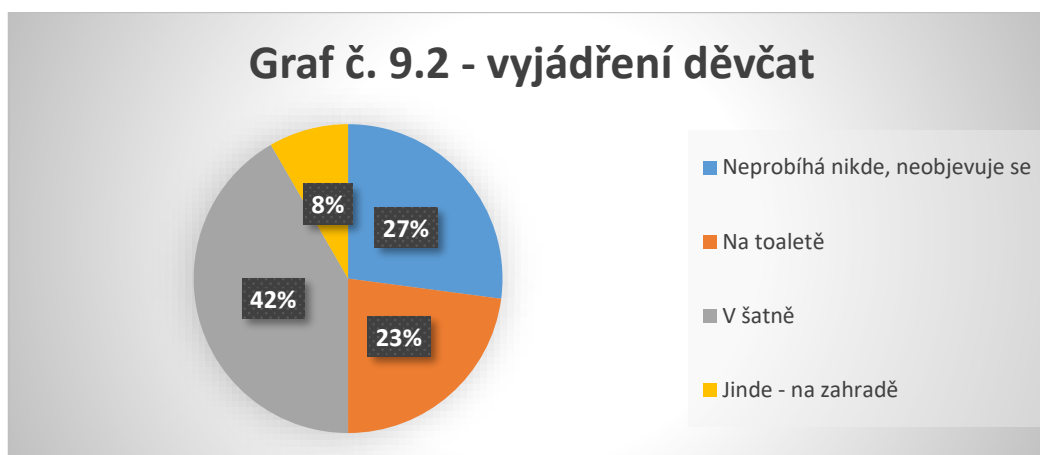
Z celkového počtu 48 děvčat se 13 děvčat tj. 27% vyjádřilo, že násilí neprobíhá, neobjevuje se, 11 děvčat tj. 23% se vyjádřilo, že násilí probíhá na toaletě, 20 děvčat tj. 42% se vyjádřilo, že násilí probíhá v šatně, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že násilí probíhá jinde a shodli se na variantě, že násilí probíhá na zahradě.

Z grafu č. 9 je vidět, že nejvíce respondentů se ztotožňuje s variantou, že násilí neprobíhá, neobjevuje se. Je to v podstatě polovina respondentů. Poté respondenti volili variantu, že násilí probíhá v šatně a o něco méně respondentů volilo variantu, že násilí probíhá na toaletě. A nejméně respondentů se ztotožňovalo s jinou variantou, kde se shodli na možnosti ve třídě a na zahradě.

Z grafu č. 9.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že násilí neprobíhá nikde, neobjevuje se. Tato varianta se vyskytovala téměř ve třech čtvrtinách vyjádření chlapců. K variantě výskytu násilí na toaletě a v šatně se vyjádřili respondenti téměř stejně. A v malém procentu chlapci volili variantu, že se násilí objevuje jinde a to se shodli, že se násilí objevuje ve třídě.

Z grafu č. 9.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že násilí se vyskytuje nejvíce v šatně. Poté varianta, že násilí se nevyskytuje nikde, neobjevuje se, se téměř vyskytovala ve stejné míře jako varianta, že násilí probíhá na toaletě. Nejméně děvčata volila variantu, že násilí probíhá jinde a to se shodli, že násilí probíhá na zahradě.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že násilí neprobíhá nikde, neobjevuje se a děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že násilí probíhá v šatně. Z celkového průzkumu vyplývá, že nejvíce se respondenti ztotožňovali s variantou, že násilí neprobíhá nikde, že se neobjevuje.

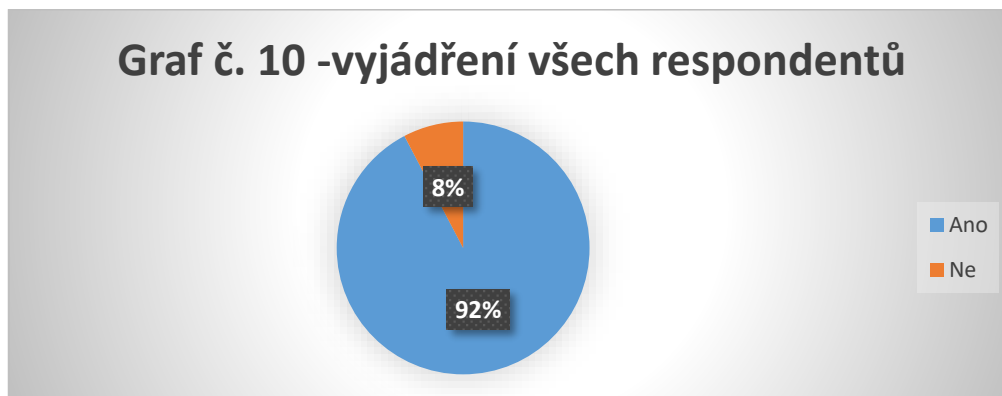
Otázka č. 10

Máš ve škole nebo ve třídě kamaráda/kamarádku?

Z celkového počtu 91 respondentů se 84 respondentů tj. 92% vyjádřilo, že kamaráda nebo kamarádku mají, 7 respondentů tj. 8% se vyjádřilo, že kamaráda nebo kamarádku nemají.

Z celkového počtu 43 chlapců se 39 chlapců tj. 91% vyjádřilo, že kamaráda mají, 4 chlapci tj. 9% se vyjádřilo, že kamaráda nemají.

Z celkového počtu 48 děvčat se 45 děvčat tj. 94% vyjádřila, že kamarádku mají, 3 děvčata tj. 6% se vyjádřila, že kamarádku nemají.

Z grafu č. 10 je vidět, že téměř většina respondentů se ztotožňuje s variantou, že kamaráda nebo kamarádku mají. V malé míře se respondenti vyjádřili, že kamaráda nebo kamarádku nemají.

Z grafu č. 10.1 je vidět, že většina chlapců se ztotožňuje s variantou, že kamaráda mají. V malé míře se chlapci vyjádřili, že kamaráda nemají.

Z grafu 10.2 je vidět, že téměř většina děvčat se ztotožňuje s variantou, že kamarádku mají.

V malé míře se děvčata vyjádřila, že kamarádku nemají.

Z provedeného průzkumu tedy vyplívá, že chlapci i děvčata se ve velmi podobné míře ztotožňují s variantou, že kamaráda nebo kamarádku mají. S touto variantou se ztotožňuje téměř většina dotázaných. Malé procento uvedlo, že se ztotožňuje s variantou, že kamaráda nebo kamarádku nemá. Z celkového průzkumu tedy vyplívá, že respondenti se se ztotožňují s variantou, že kamaráda nebo kamarádku mají.

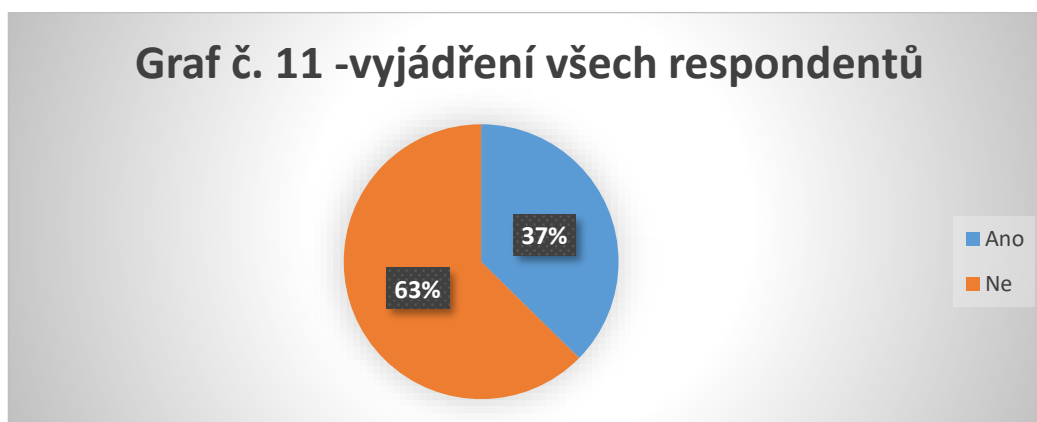
Otázka č. 11

Je někdo ve škole nebo ve třídě, o kom víš, že nemá žádného kamaráda/kamarádku?

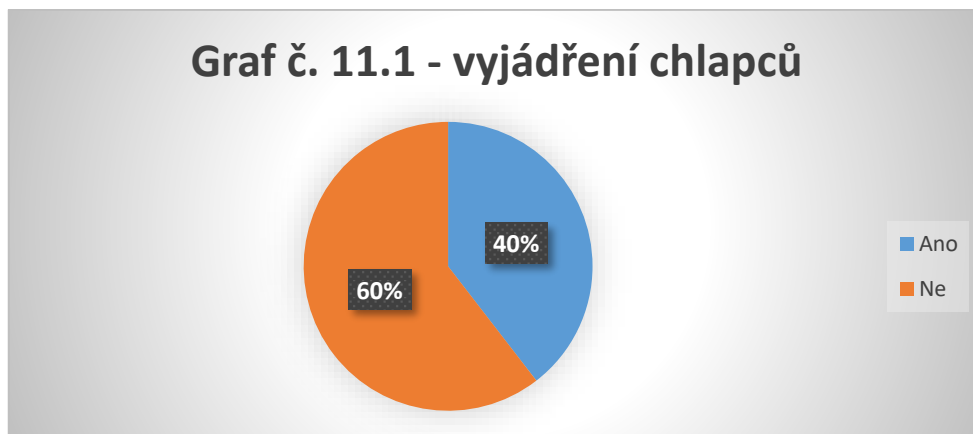
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 34 respondentů tj. 37%, že ví o někom, kdo nemá žádného kamaráda nebo kamarádku, 57 respondentů tj. 63% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo by neměl žádného kamaráda nebo kamarádku.

Z celkového počtu 43 chlapců se 17 chlapců tj. 40% vyjádřilo, že ví o někom, kdo nemá žádného kamaráda nebo kamarádku, 26 chlapců tj. 60% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo nemá žádného kamaráda.

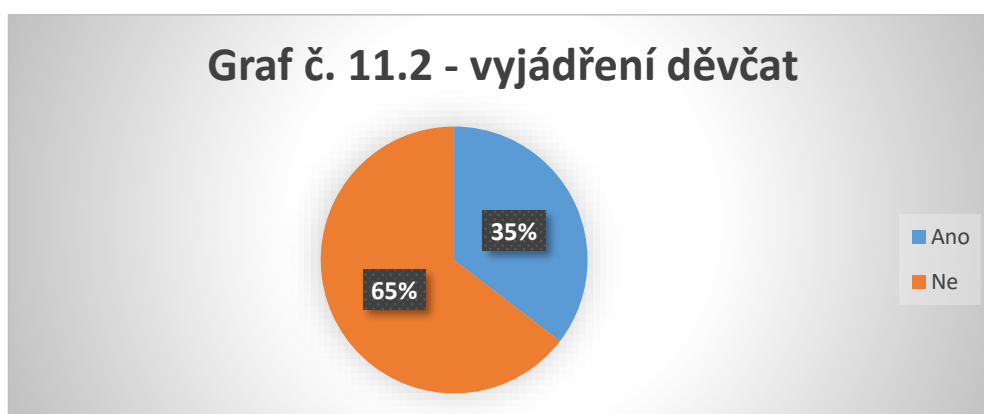
Z celkového počtu 48 děvčat se 17 děvčat tj. 35% vyjádřilo, že ví o někom, kdo nemá žádného kamaráda nebo kamarádku, 31 děvčat tj. 65% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo by neměl žádného kamaráda nebo kamarádku.

Z grafu č. 11 je vidět, že více jak polovina respondentů, neví o nikom, kdo by neměl kamaráda nebo kamarádku. V malé míře se respondenti vyjadřovali, že ví o někom, kdo kamaráda nebo kamarádku nemá.

Z grafu č. 11.1 je vidět, že více jak polovina chlapců se ztotožňuje s variantou, že neví o nikom, kdo nemá žádného kamaráda. V menší míře se chlapci vyjádřili, že ví o někom, kdo nemá žádného kamaráda. I přes to, že se chlapci k této variantě přiklonili v menší míře, tak rozdíl je viditelný.

Z grafu č. 11.2 je vidět, že více jak polovina děvčat se ztotožňuje s variantou, že neví o nikom, kdo nemá žádnou kamarádku. V menší míře se děvčata vyjádřila, že ví o někom, kdo nemá žádnou kamarádku. I přes to, že se děvčata k této variantě přiklonila v menší míře, tak rozdíl je viditelný.

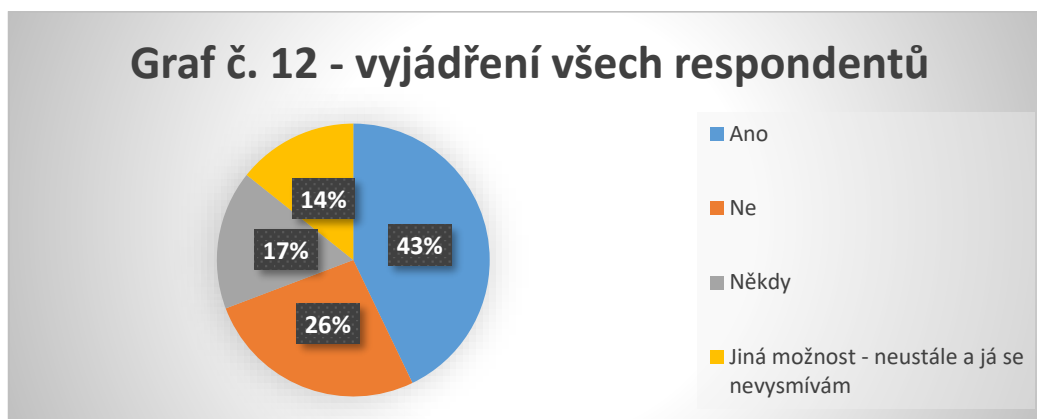
Z provedeného průzkumu vyplívá, že chlapci i děvčata se v podobné míře ztotožňují s variantou, že neví o nikom, kdo by neměl žádného kamaráda nebo kamarádku. Z celkového průzkumu vyplívá, že více, jak polovina respondentů se ztotožňuje s variantou, že neví o nikom, kdo by neměl žádného kamarádku nebo kamaráda.

Otázka č. 12**Pokud máte ve škole nebo ve třídě kamarádské vztahy, tak i přes to, se někdo někomu vysmívá?**

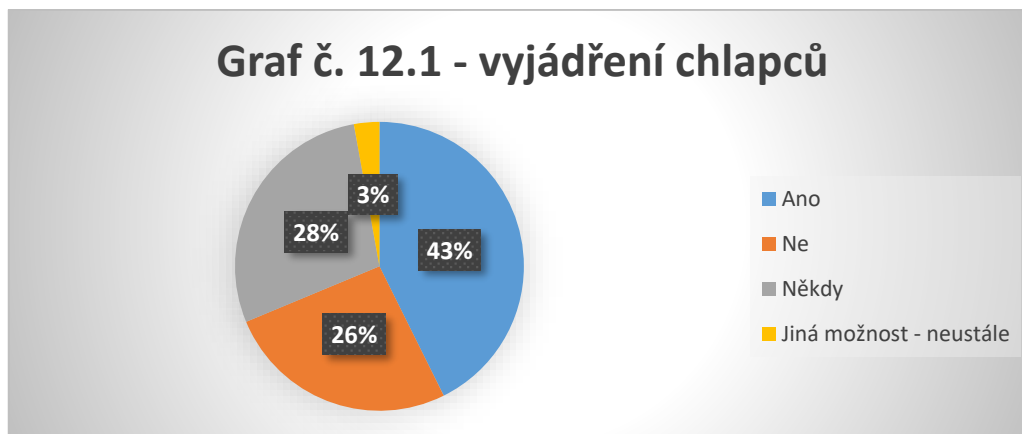
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 39 respondentů tj. 43%, že se někdo někomu vysmívá, 24 respondentů tj. 26% se vyjádřilo, že se nikdo nikomu nevysmívá, 15 respondentů tj. 17% se vyjádřilo, že se vysmívá někdo někomu jen někdy, 13 respondentů tj. 14% se vyjádřilo k jiné možnosti a to se shodli na variantě, že neustále a já se nevysmívám.

Z celkového počtu 43 chlapců se 18 chlapců tj. 43% vyjádřilo, že se někdo někomu vysmívá, 11 chlapců tj. 26% se vyjádřilo, že se nikdo nikomu nevysmívá, 12 chlapců tj. 28% se vyjádřilo, že se někdo někomu vysmívá jen někdy, 2 chlapci tj. 3% se vyjádřili, k jiné možnosti a to se shodli na variantě, že neustále.

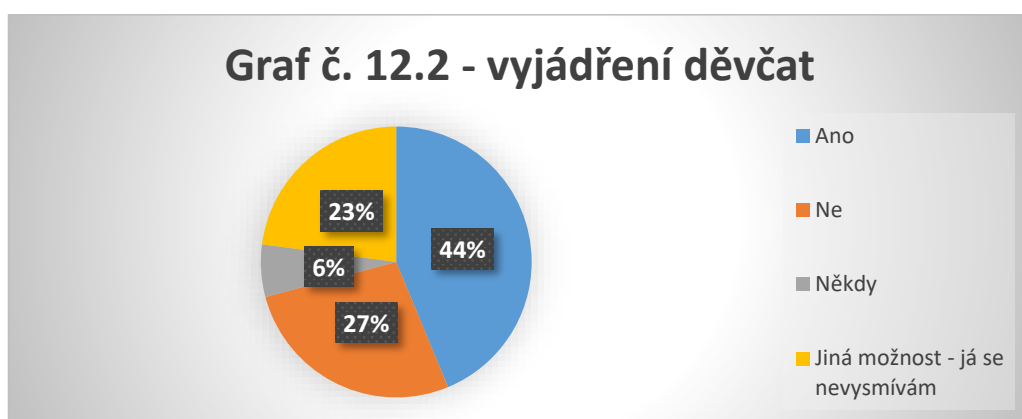
Z celkového počtu 48 děvčat se 21 děvčat tj. 44% vyjádřilo, že se někdo někomu vysmívá, 13 děvčat tj. 27% se vyjádřilo, že se nikdo nikomu nevysmívá, 3 děvčata tj. 6% se vyjádřilo, že se někdo někomu někdy vysmívá, 11 děvčat tj. 23% se vyjádřilo k jiné možnosti a to se shodli na variantě, já se nevysmívám.

Z grafu č. 12 je vidět, že se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, že se někdo někomu vysmívá. Poté volili respondenti variantu, že se nikdo nikomu nevysmívá a k variantě, že se někdo někdy někomu vysmívá, se vyjádřili respondenti téměř ve stejné míře, jako k variantě jiné možnosti. Zde je jen nepatrný rozdíl.

Z grafu 12.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že se někdo někomu vysmívá. Poté volili variantu, že se nikdo nikomu nevysmívá a že se někdo někomu vysmívá jen někdy. Tyto dvě varianty jsou vyjádřeny v téměř stejné míře. V nejmenší míře chlapci volili variantu jiné možnosti a to se shodli na variantě neustále.

Z grafu č. 12.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že se někdo někomu vysmívá. Poté volili variantu, že se nikdo nikomu nevysmívá. A jen v o něco menší míře volili variantu jiné možnosti, kde se shodli na tom, já se nevysmívám. Nejméně se děvčata ztotožňovala s variantou, že se někdo někomu vysmívá někdy.

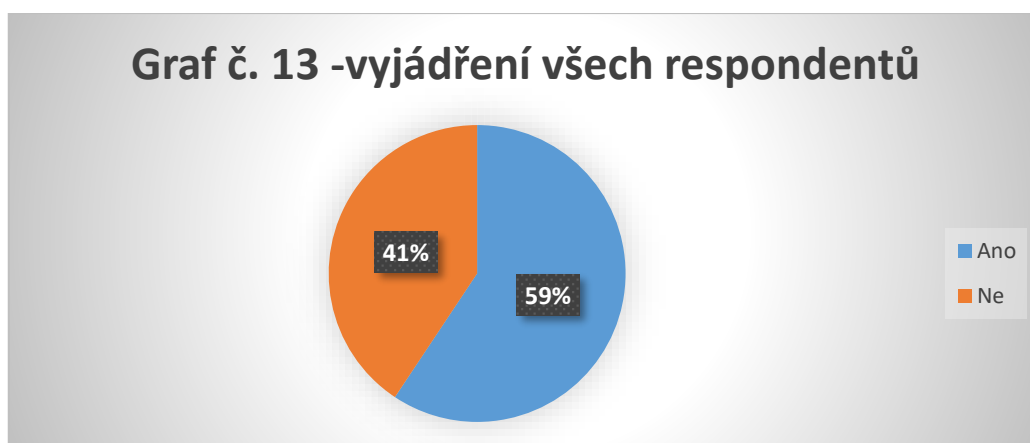
Z provedeného průzkumu vyplývá, že chlapci i děvčata se ztotožňují nejvíce s variantou, že se někdo někomu vysmívá. Tuto variantu volili chlapci i děvčata téměř ve stejné míře. Rozdíl je minimální. Z celkového průzkumu vyplývá, že respondenti se nejvíce ztotožňují s variantou, kdy se někdo někomu vysmívá.

Otázka č. 13**Je ve škole nebo ve tvé třídě někdo, o kom víš, že ubližuje ostatním?**

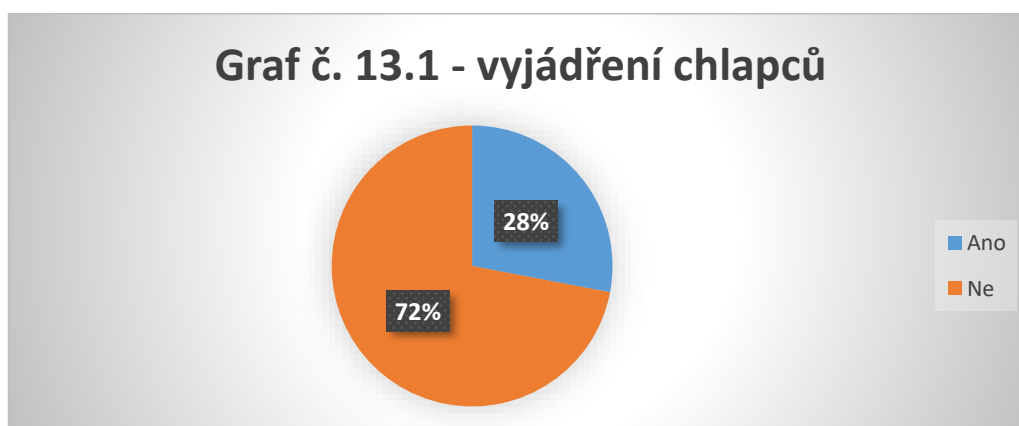
Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 54 respondentů tj. 59%, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním, 37 respondentů tj. 41% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo by ubližoval ostatním.

Z celkového počtu 43 chlapců se vyjádřilo 12 chlapců tj. 28%, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním, 31 chlapců tj. 72% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo ubližuje ostatním.

Z celkového počtu 48 děvčat se 42 děvčat tj. 87% vyjádřilo, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním, 6 děvčat tj. 13% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo ubližuje ostatním.

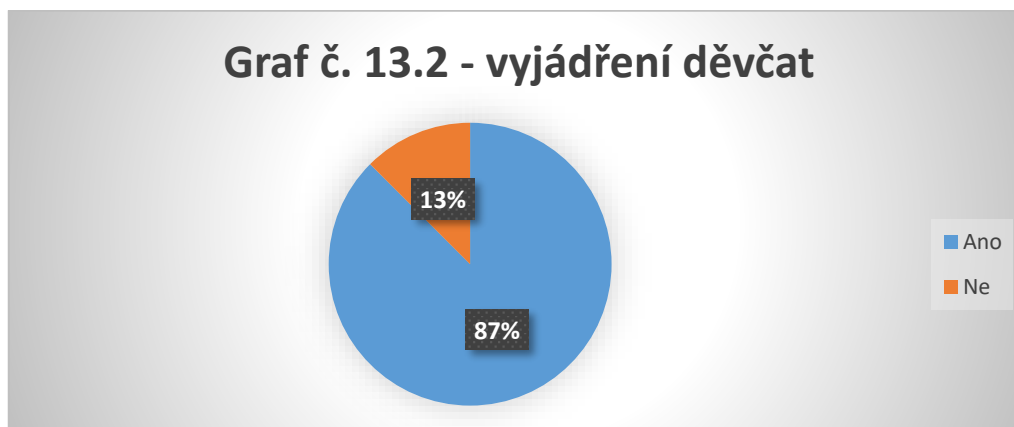

Z grafu č. 13 je vidět, že větší polovina respondentů se ztotožňuje s variantou, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním. V menší míře se respondenti ztotožňovali s variantou, že neví o někom, kdo ubližuje ostatním. Rozdíl mezi respondenty je výrazně viditelný.

Z grafu č. 13.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že neví o nikom, kdo ubližuje ostatním. S touto variantou se ztotožňují téměř tři čtvrtě dotázaných chlapců. V menší míře chlapci volili variantu, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním.

Z grafu č. 13.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním. V menší míře se ztotožňovala s variantou, že o nikom neví, kdo ubližuje ostatním. Rozdíl je mezi variantami děvčat značně viditelný.

Z provedeného průzkumu vyplývá, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že neví o nikom, kdo ubližuje ostatním a děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou opačnou, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním. Z celkového průzkumu se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním.

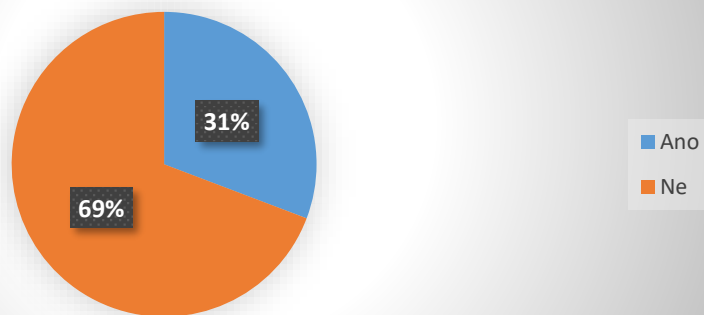
Otázka č. 14

Je ve škole nebo ve třídě někdo, o kom víš, že je obětí násilí?

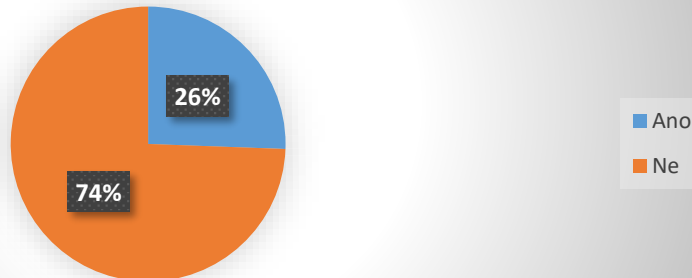
Z celkového počtu 91 respondentů se 28 respondentů tj. 31% se vyjádřilo, že ví o někom, kdo je obětí násilí, 63 respondentů tj. 69% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo je obětí násilí.

Z celkového počtu 43 chlapců se 11 chlapců tj. 26% vyjádřilo, že ví o někom, kdo je obětí násilí, 32 chlapců tj. 74% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo je obětí násilí.

Z celkového počtu 48 děvčat se 17 děvčat tj. 35% vyjádřilo, že ví o někom, kdo je obětí násilí, 31 děvčat tj. 65% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo je obětí násilí.

Graf č. 14 - vyjádření všech respondentů

Z grafu č. 14 je vidět, že nejvíce se respondenti ztotožňují s variantou, že neví o nikom, kdo je obětí násilí. S touto variantou se ztotožňuje více jak polovina dotázaných respondentů. V menší míře respondenti volili variantu, že ví o někom, kdo je obětí násilí. Rozdíl mezi respondenty je výrazně viditelný.

Graf č. 14.1 - vyjádření chlapců

Z grafu č. 14.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že neví o nikom, kdo je obětí násilí. Téměř tři čtvrtě dotázaných chlapců volilo, variantu, že neví, o nikom, kdo je obětí násilí. Rozdíl mezi chlapci je výrazně viditelný.

Graf č. 14.2 - vyjádření děvčat

Z grafu č. 14.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že neví o nikom, kdo je obětí násilí. V menší míře volili variantu, že ví o někom, kdo je obětí násilí. Rozdíl mezi děvčaty je výrazně viditelný.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci a děvčata ve větší míře neví o nikom, kdo je obětí násilí. Chlapci i děvčata se ztotožňují velmi podobně ve zvolené variantě. Není mezi nimi příliš viditelný rozdíl. Z celkového průzkumu vyplývá, že více respondentů se ztotožňuje s variantou, že neví o nikom, kdo je obětí násilí.

Otázka č. 15

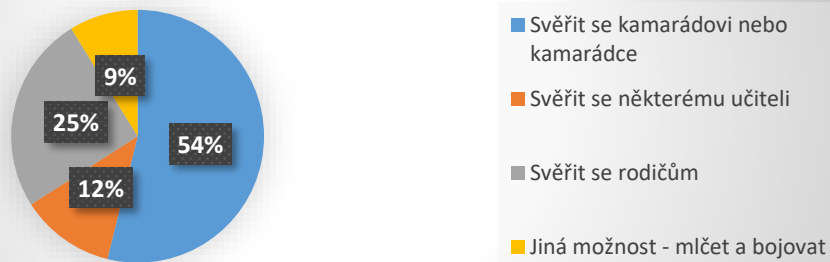
Co by jsi oběti násilí poradil/a?

Z celkového počtu 91 respondentů se 49 respondentů tj. 54% vyjádřilo tak, že by oběti násilí poradili svěřit se kamarádovi nebo kamarádce, 11 respondentů tj. 12% se vyjádřilo, že by oběti násilí poradilo svěřit se některému učiteli, 23 respondentů tj. 25% se vyjádřilo, že by oběti násilí poradilo svěřit se rodičům, 8 respondentů tj. 9% se vyjádřilo k jiné možnosti a zde se shodli na variantě mlčet a bojovat.

Z celkového počtu 43 chlapců se 37 chlapců tj. 86% vyjádřilo, že by oběti násilí poradili svěřit se kamarádovi, 2 chlapci tj. 5% se vyjádřili, že by oběti násilí poradilo svěřit se některému učiteli, 1 chlapec tj. 2% se vyjádřil, že by oběti násilí poradil svěřit se rodičům, 3 chlapci tj. 7% se vyjádřili k jiné možnosti a zde se shodli na variantě mlčet.

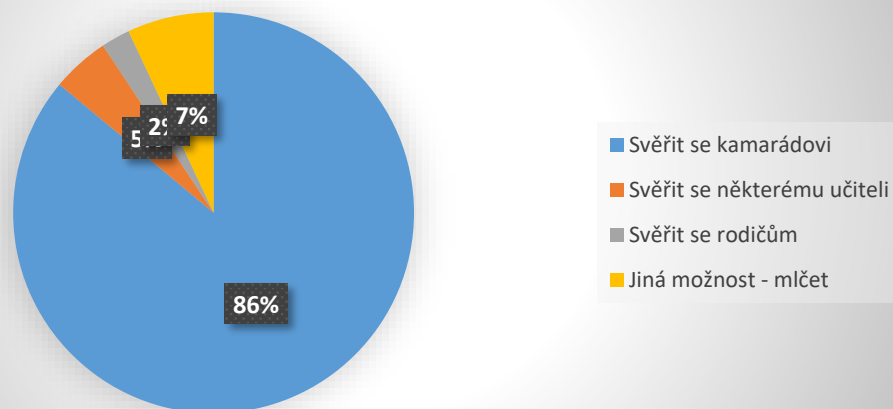
Z celkového počtu 48 děvčat se 12 děvčat tj. 25% vyjádřilo, že by oběti násilí poradili svěřit se kamarádce, 9 děvčat tj. 19% by poradilo oběti násilí svěřit se některému učiteli, 22 děvčat tj. 46% by poradilo oběti násilí svěřit se rodičům, 5 děvčat tj. 10% se vyjádřili k jiné možnosti a zde se shodli na variantě bojovat.

Graf č. 15 - vyjádření všech respondentů

Z grafu č. 15 je vidět, že nejvíce respondentů se ztotožňuje s variantou svěřit se kamarádovi nebo kamarádce. Poté se respondenti přiklání k variantě svěřit se rodičům. Následně volili variantu svěřit učiteli a nejméně se ztotožňovali respondenti s variantou jiné možnosti.

Graf č. 15.1 - vyjádření chlapců

Z grafu č. 15.1 je viditelné, že nejvíce chlapců se ztotožňuje s názorem, že by oběti násilí poradili svěřit se kamarádovi. Tuto variantu zvolila téměř většina dotazovaných chlapců. Variantu svěřit se kamarádovi, učiteli a nebo mlčet, volili chlapci téměř ve stejné míře.

Graf č.15.2 - vyjádření děvčat

Z grafu č. 15.2 je vidět, že nejvíce se děvčata ztotožňovala s variantou svěřit se rodičům. Poté volili variantu svěřit se kamarádce. Následovala varianta svěřit se učiteli a nejméně se děvčata ztotožňovala s variantou jiné možnosti a to bojovat.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou svěřit se kamarádovi a děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou svěřit se rodičům. Z celkového průzkumu vyplývá, že nejvíce se respondenti ztotožňovali s variantou, svěřit se kamarádovi.

Otázka č. 16

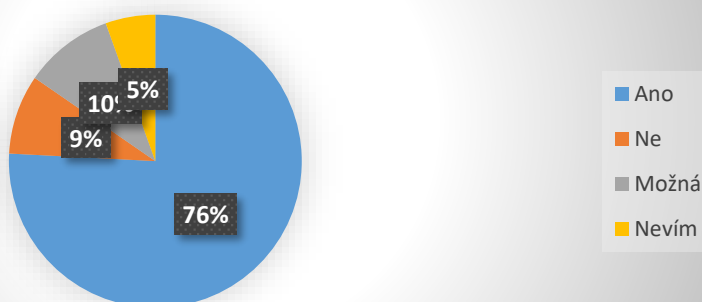
Ty sám/a by jsi se řídil/a svou radou?

Z celkového počtu 91 respondentů se 69 respondentů tj. 76% vyjádřilo, že by se svou radou řídilo, 8 respondentů tj. 9% se vyjádřilo, že by se svou radou neřídilo, 9 respondentů tj. 10% se vyjádřilo, že by se svou radou možná řídilo, 5 respondentů tj. 5% se vyjádřilo, že neví, zda by se svou radou řídilo.

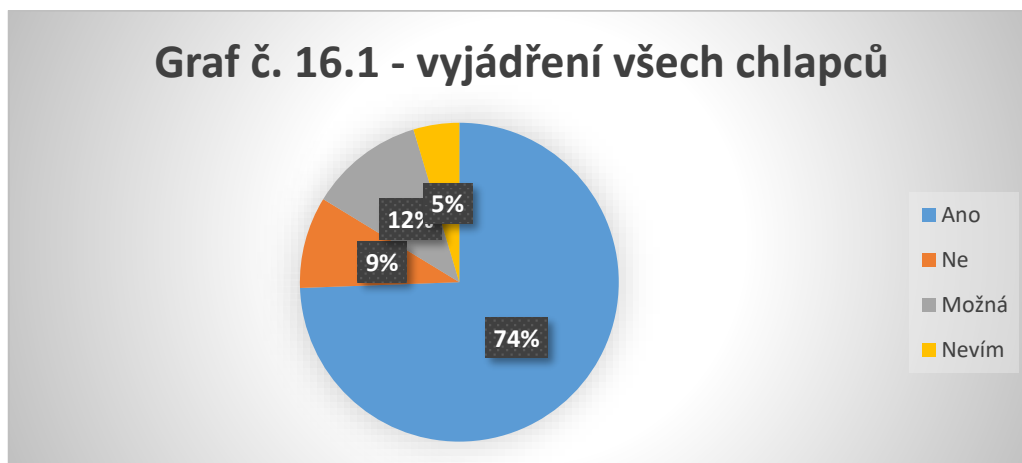
Z celkového počtu 43 chlapců se 32 chlapců tj. 74% vyjádřilo, že by se svou radou řídilo, 4 chlapci tj. 9% chlapců se vyjádřilo, že by se svou radou neřídilo, 5 chlapců tj. 12% se vyjádřilo, že by se svou radou možná řídilo, 2 chlapci tj. 5% se vyjádřili, že neví, zda by se svou radou řídilo.

Z celkového počtu 48 děvčat se 37 děvčat tj. 77% vyjádřilo, že by se řídilo svou radou, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že by se svou radou neřídila, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že by se svou radou možná řídila, 3 děvčata tj. 6% se vyjádřila, že neví, zda by se svou radou řídila.

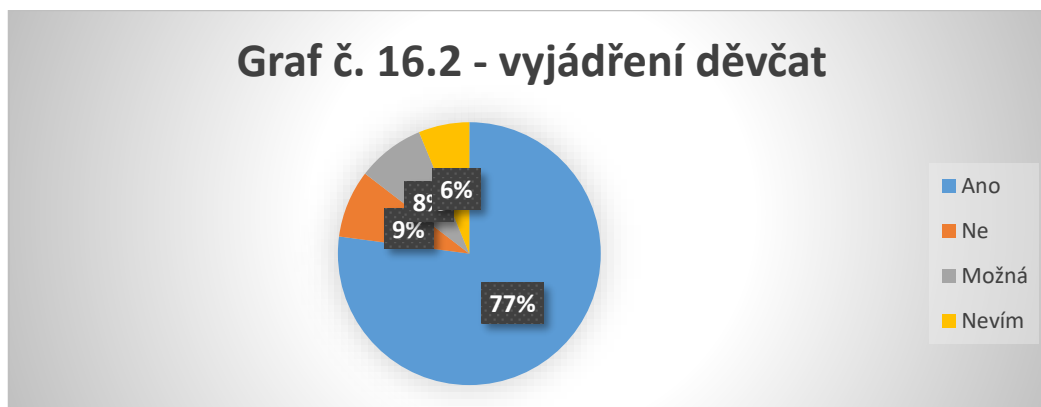
Graf č. 16 - vyjádření všech respondentů

Z grafu č. 16 je vidět, že nejvíce respondentů se ztotožňuje s variantou, že by se svou radou řídilo. Následovali ostatní varianty, se kterými se respondenti ztotožňovali ve velmi podobné míře.

Z grafu č. 16.1 je vidět, že nejvíce chlapců se ztotožňovalo s variantou, že by se svou radou řídilo. Následovali ostatní varianty, se kterými se chlapci ztotožňovali ve velmi podobné míře.

Z grafu 16.2 je vidět, že nejvíce dívek se ztotožňovalo s variantou, že by se svou radou řídilo. Následovali ostatní varianty, se kterými se děvčata ztotožňovala ve velmi podobné míře.

Z provedeného průzkumu vyplývá, že chlapci i děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že by se svou radou řídili. Chlapci i děvčata se ztotožňují ve velmi podobném počtu souhlasu, že by se svou radou řídili. Z celkového průzkumu vyplývá, že respondenti se nejvíce ztotožňují s variantou, že by se svou radou řídili.

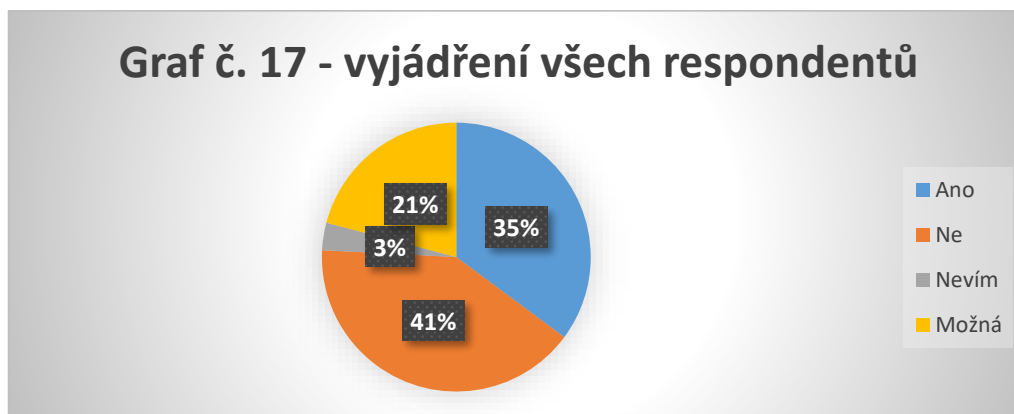
Otázka č. 17

Byl/a by, jsi ochotný/á, vzít pod svou ochranu (přátelit se) se spolužákem/spolužačkou, který/á je ve tvé třídě zakřiknutý/á, neprůbojný/á, aby se nestal/a obětí násilí?

Z celkového počtu 91 respondentů se 32 respondentů tj. 35% vyjádřilo, že by vzalo pod svou tzv. ochranu spolužáka nebo spolužačku, aby se nestali obětí násilí, 37 respondentů tj. 41% se vyjádřilo, že by ne vzalo pod tzv. ochranu spolužáka nebo spolužačku, aby se nestali obětí násilí, 3 respondenti tj. 3% se vyjádřili, že neví, zda by pod tzv. ochranu vzali spolužáka nebo spolužačku, aby se nestali obětí násilí, 19 respondentů tj. 21% se vyjádřilo, že by pod tzv. ochranu možná vzali spolužáka nebo spolužačku, aby se nestali obětí násilí.

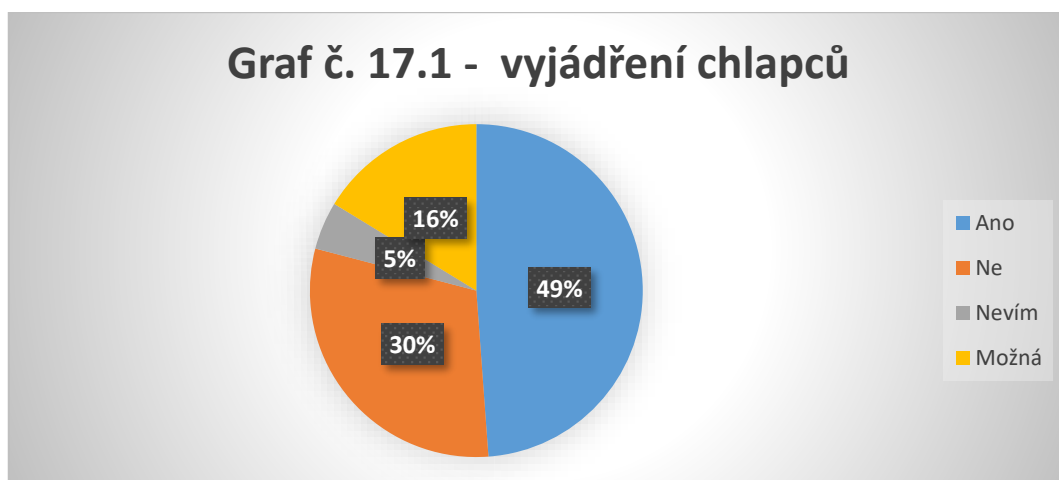
Z celkového počtu 43 chlapců se 21 chlapců tj. 49% vyjádřilo, že by pod svou tzv. ochranu vzali spolužáka, aby se nestal obětí násilí, 13 chlapců tj. 30 % se vyjádřilo, že by pod svou ochranu ne vzali spolužáka, aby se nestal obětí násilí, 2 chlapci tj. 5% se vyjádřili, že neví, zda by pod svou ochranu vzali svého spolužáka, aby se nestal obětí násilí, 7 chlapců tj. 16% se vyjádřilo, že by pod svou tzv. ochranu možná vzali svého spolužáka, aby se nestal obětí násilí.

Z celkového počtu 48 děvčat se 11 děvčat tj. 23% vyjádřilo, že by pod svou tzv. ochranu vzali spolužačku, aby se nestala obětí násilí, 24 děvčat tj. 50% se vyjádřilo, že by pod svou tzv. ochranu ne vzali spolužačku, aby se nestala obětí násilí, 1 děvče tj. 2% se vyjádřilo, že neví, zda by pod svou tzv. ochranu vzalo spolužačku, aby se nestala obětí násilí, 12 děvčat tj. 25% se vyjádřilo, že by možná pod svou tzv. ochranu vzalo spolužačku, aby se nestala obětí násilí.

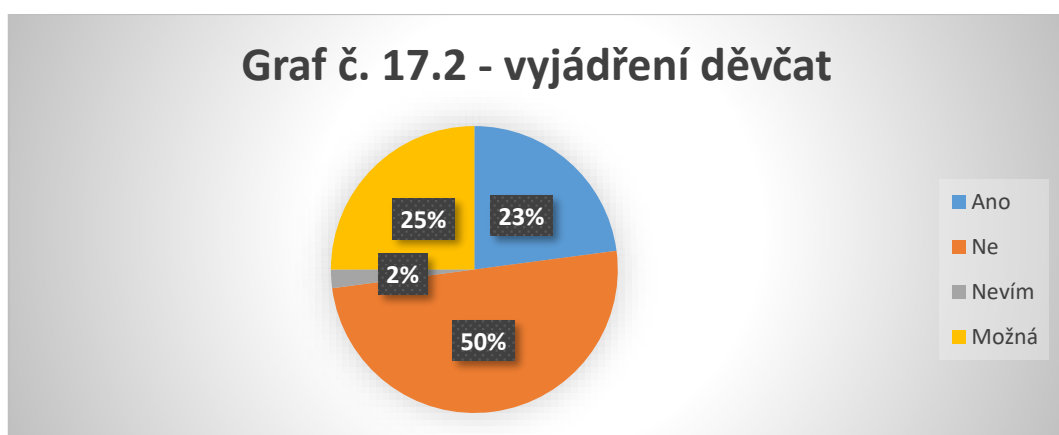

Z grafu č. 17 je vidět, že respondenti se nejčastěji ztotožňovali s variantou, že by pod svou tzv. ochranu spolužáka ani spolužačku ne vzali, aby se nestali obětmi násilí. Hned poté volili

variantu, že by pod svou tzv. ochranu spolužáka nebo spolužačku vzali. Mezi těmito variantami nebyl příliš velký rozdíl. Pak se přikláněli respondenti k variantě, že by spolužáka nebo spolužačku vzali možná pod svou tzv. ochranu. V nejmenší míře se respondenti ztotožňovali s variantou, že neví, zda by spolužáka nebo spolužačku vzali pod svou tzv. ochranu.

Z grafu č. 17.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že by pod svou tzv. ochranu vzali spolužáka, aby se nestal obětí násilí. Téměř polovina dotazovaných chlapců s tím souhlasila. Poté volili chlapci variantu, že by pod svou tzv. ochranu spolužáka nevzali, následovala varianta, že by možná spolužáka pod svou tzv. ochranu vzali a jen malé procento chlapců se vyjádřilo, že neví, zda by pod svou tzv. ochranu spolužáka vzali.

Z grafu č. 17.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že by pod svou tzv. ochranu spolužačku nevzali. S touto variantou se ztotožňovala přesně polovina dotazovaných děvčat. Poté volili děvčata téměř ve stejné míře variantu, že by vzali a možná,

že by vzali spolužačku pod svou tzv. ochranu, aby se nestala obětí násilí. Nejméně se děvčata ztotožňovala s variantou, že neví, zda by pod svou tzv. ochranu vzali spolužačku, aby se nestala obětí násilí.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že by si vzali pod svou tzv. ochranu spolužáka, aby se nestal obětí násilí. Děvčata se nejvíce ztotožňovalo s opačnou variantou a to, že by nevzala pod svou tzv. ochranu spolužačku, aby se nestala obětí násilí. Z celkového průzkumu vyplývá, že nejvíce respondentů se ztotožňovalo ve velmi podobné míře s variantou, že by pod svou tzv. ochranu vzali spolužáka nebo spolužačku a s variantou, že by nevzali pod svou tzv. ochranu spolužáka nebo spolužačku, aby se nestali obětmi násilí.

Otázka č. 18

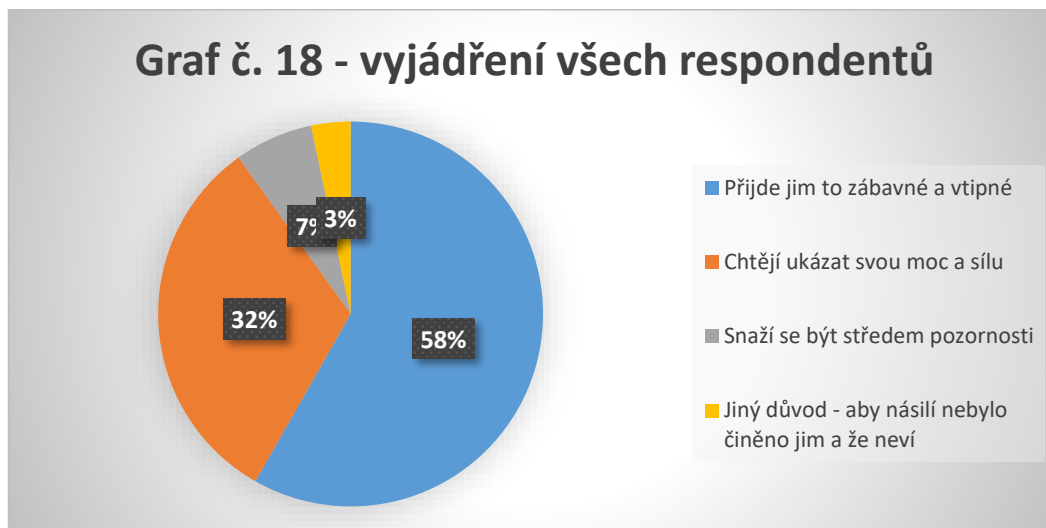
Proč podle tebe někteří činí násilí na jiných?

Z celkového počtu 91 respondentů se 53 respondentů tj. 58 % vyjádřilo, že násilí na druhých někteří činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné, 29 respondentů tj. 32% se vyjádřilo, že někteří činí násilí na druhých, protože chtějí ukázat svou moc a sílu, 6 respondentů tj. 7 % se vyjádřilo, že násilí na druhých činí někteří, protože se snaží být středem pozornosti, 3 respondenti tj. 3% se vyjádřili, že násilí na druhých někteří činí z jiného důvodu a zde se shodli na variantě, že násilí na druhých jiní činí proto, aby násilí nebylo činěno jim a na variantě, že neví, proč jiní činí násilí na druhých.

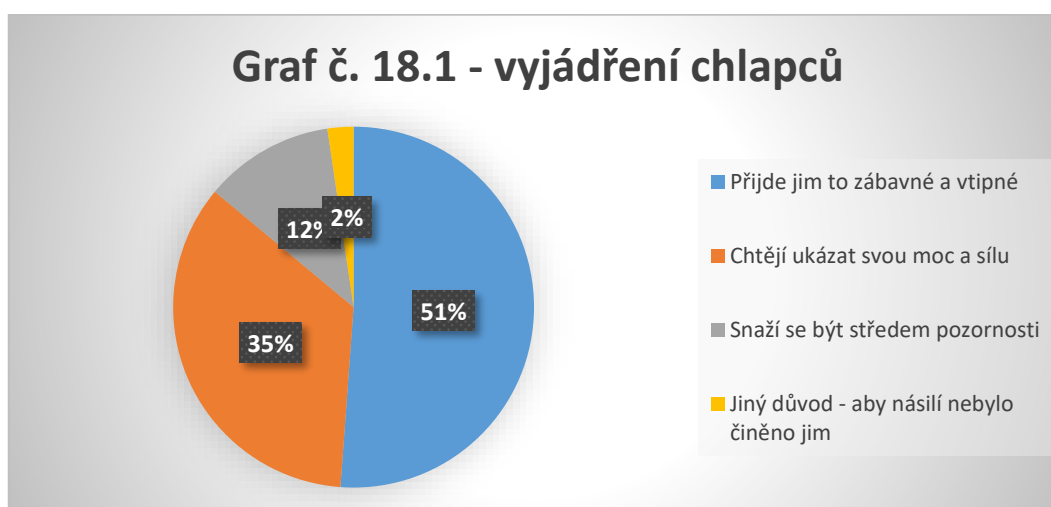
Z celkového počtu 43 chlapců se 22 chlapců tj. 51% vyjádřilo, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné, 15 chlapců tj. 35% se vyjádřilo, že násilí na druhých jiní činí, protože chtějí ukázat svou moc a sílu, 5 chlapců tj. 12% se vyjádřilo, že násilí na druhých jiní činí, protože se snaží být středem pozornosti, 1 chlapec tj. 2% se vyjádřil, že násilí na druhých jiní činí z jiného důvodu a zde uvedl variantu, aby násilí nebylo činěno jim.

Z celkového počtu 48 děvčat se 31 děvčat tj. 65% vyjádřilo, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné, 14 děvčat tj. 29% se vyjádřilo, že násilí na druhých jiní činí, protože chtějí ukázat svou moc a sílu, 1 děvče tj. 2% se vyjádřilo, že násilí na druhých jiní činí, protože se snaží být středem pozornosti, 2 děvčata tj. 4% se vyjádřila, že

násilí na druhých jiní činí z jiného důvodu a zde se shodli, že neví, proč jiní činí násilí na druhých.

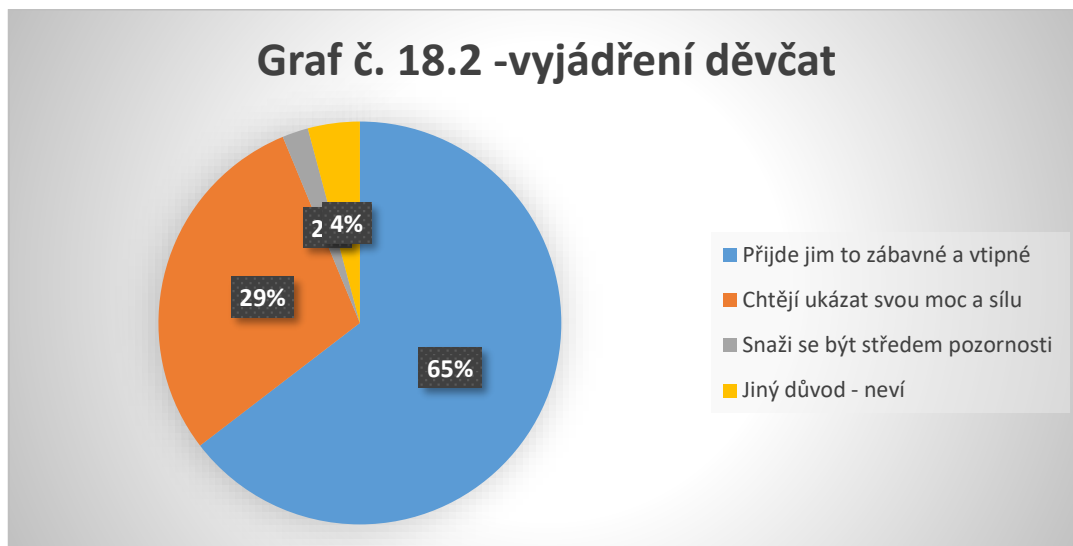

Z grafu č. 18 je vidět, že nejvíce se respondenti ztotožňují s variantou, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné. Poté, volili variantu, že násilí na druhých jiní činí, protože chtějí ukázat svou moc a sílu. Varianty, že násilí na druhých jiní činí, protože se snaží být středem pozornosti a z jiného důvodu, kde se shodli na možnosti, že násilí na druhých jiní činí proto, aby nebylo činěno jim a že neví, volili respondenti ve velmi podobné míře.

Z grafu č. 18.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné. Poté volili variantu, že násilí na druhých jiní činí, protože chtějí ukázat svou moc a sílu, následně volili variantu, že násilí na druhých jiní

činí, protože se snaží být středem pozornosti. A nejméně se chlapci ztotožňovali s variantou jiného důvodu, aby násilí nebylo činěno jim.

Z grafu č. 18.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné. Poté děvčata volila variantu, že násilí na druhých jiní činí, protože chtějí ukázat svou moc a sílu. Varianta, že násilí na druhých jiní činí, protože chtějí být středem pozornosti a z jiného důvodu, kdy volili možnost, že neví, proč násilí na druhých jiní činí, děvčata volila ve velmi podobné míře.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci i děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné. Dokonce děvčata s touto variantou souhlasila ve vyšší míře než chlapci. Z celkového výzkumu vyplývá, že respondenti se nejvíce ztotožňovali s variantou, že násilí na druhých jiní činí, protože jim to přijde zábavné a vtipné. S touto variantou se ztotožnilo více jak polovina respondentů.

Otázka č. 19

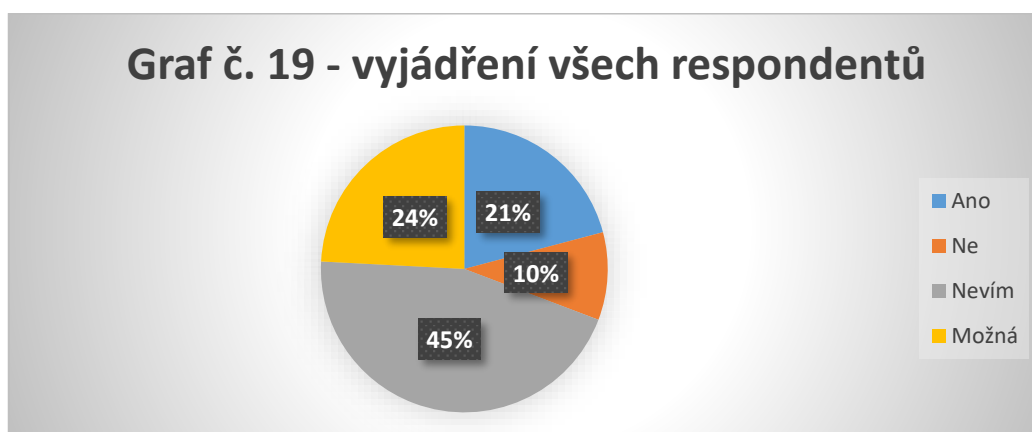
Myslíš si, že je správné o násilí mluvit a rozebírat ho?

Z celkového počtu 91 respondentů se 19 respondentů tj. 21 % vyjádřilo, že si myslí, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 9 respondentů tj. 10% se vyjádřilo, že si nemyslí, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 41 respondentu tj. 45% se vyjádřilo, že neví, zda je

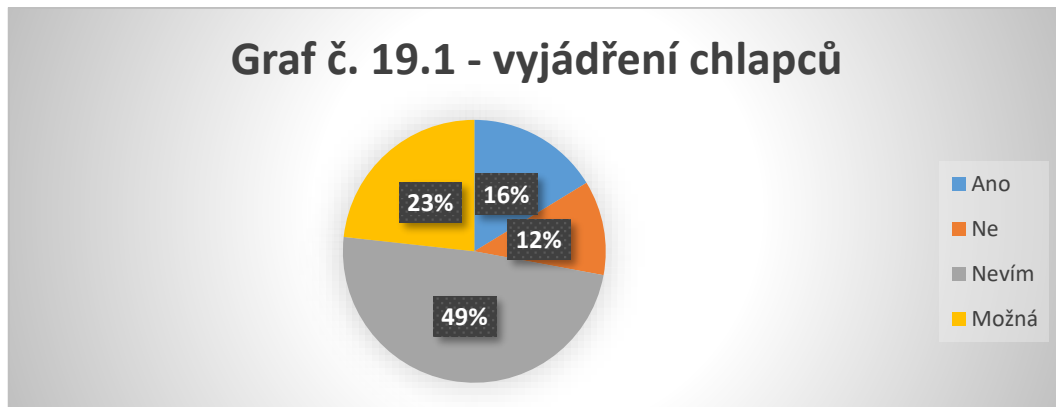
dobré o násilí mluvit a rozebírat jej, 22 respondentů tj. 24% se vyjádřilo, že je možná správné mluvit o násilí a rozebírat jej.

Z celkového počtu 43 chlapců se 7 chlapců tj. 16% vyjádřilo, že si myslí, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 5 chlapců tj. 12% se vyjádřilo, že si nemyslí, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 21 chlapců tj. 49% se vyjádřilo, že neví, zda je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 10 chlapců tj. 23% se vyjádřilo, že je možná správné o násilí mluvit a rozebírat jej.

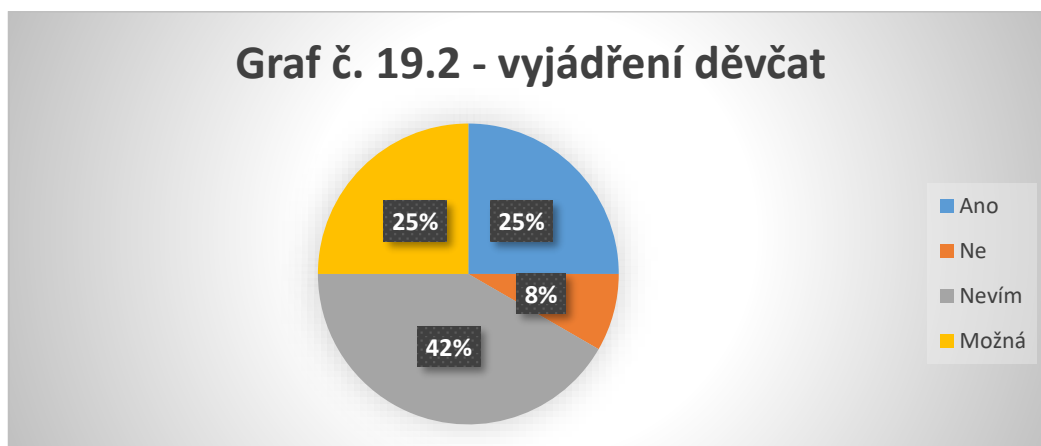
Z celkového počtu 48 děvčat se 12 děvčat tj. 25% vyjádřilo, že si myslí, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřilo, že není správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 20 děvčat tj. 42% se vyjádřilo, že neví, zda je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, 12 děvčat tj. 25 % se vyjádřilo, že je možná správné o násilí mluvit a rozebírat jej.

Z grafu č. 19 je vidět, že se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, že neví, zda je správné o násilí mluvit a rozebírat jej. Poté volili variantu, že je možná správné o násilí mluvit a rozebírat jej a variantu, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej, kde se s těmito variantami ztotožňovali bez velkých rozdílů. V nejmenší míře se ztotožňovali s variantou, že není správné o násilí mluvit a rozebírat jej.

Z grafu č. 19.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že neví, zda je správné o násilí mluvit a rozebírat jej. Poté volili variantu, že si myslí, že je možná správné o násilí mluvit a mezi variantami, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej a že není o násilí správné mluvit a rozebírat jej volili mezi těmito variantami, v podobné míře.

Z grafu č. 19.2 je vidět, že děvčata se ztotožňují nejvíce s variantou, že neví, zda je správné o násilí mluvit a rozebírat jej. Variantu, že je správné o násilí mluvit a rozebírat jej a že je možná správné o násilí mluvit a rozebírat jej volila děvčata ve stejné míře. Nejméně se děvčata ztotožňovala s variantou, že není správné o násilí mluvit a rozebírat jej.

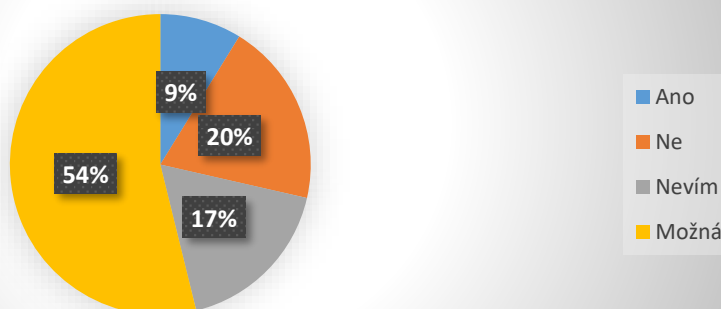
Z provedeného průzkumu vyplývá, že chlapci i děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že neví, zda je správné o násilí mluvit a rozebírat jej. Chlapci se s touto variantou ztotožňují o něco větší míře než děvčata, ale rozdíl není příliš velký. Z celkového počtu respondentů vyplývá, že respondenti se nejvíce ztotožňují s variantou, že neví, zda je správné násilí rozebírat.

Otázka č. 20**Myslí si, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí přispěje informovanost o násilí ve škole?**

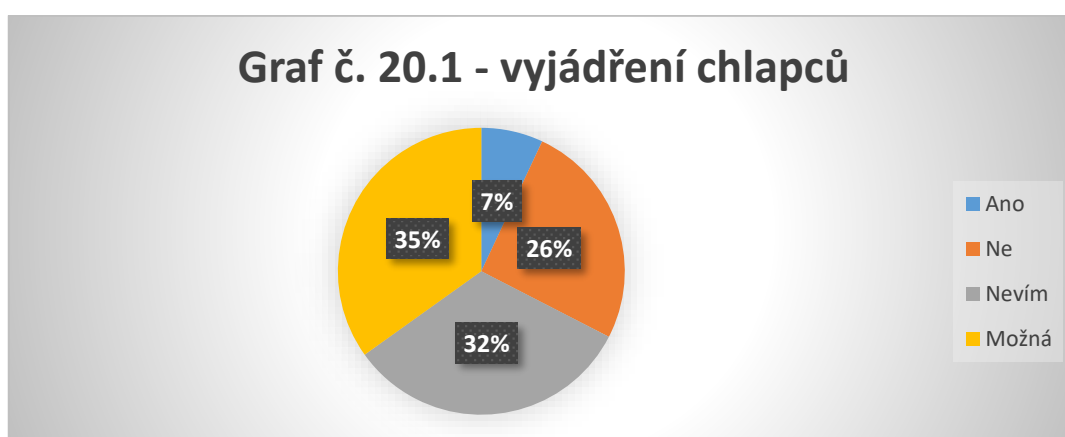
Z celkového počtu 91 respondentů se 8 respondentů tj. 9% vyjádřilo, že si myslí, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí přispěje informovanost o násilí ve škole, 18 respondentů tj. 20% se vyjádřilo, že si nemyslí, že by informovanost o násilí přispěla ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 16 respondentů tj. 17% se vyjádřilo, že neví, zda informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 49 respondentů tj. 54% se vyjádřilo, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje k jeho zmírnění a větší ochraně oběti násilí.

Z celkového počtu 43 chlapců se 3 chlapci tj. 7% vyjádřili, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 11 chlapců tj. 26% se vyjádřilo, že si nemyslí, že by informovanost o násilí ve škole přispěla k jeho zmírnění a větší ochraně oběti násilí, 14 chlapců tj. 32% se vyjádřilo, že neví, zda informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí, a větší ochraně oběti násilí, 15 chlapců tj. 35% se vyjádřilo, že si myslí, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

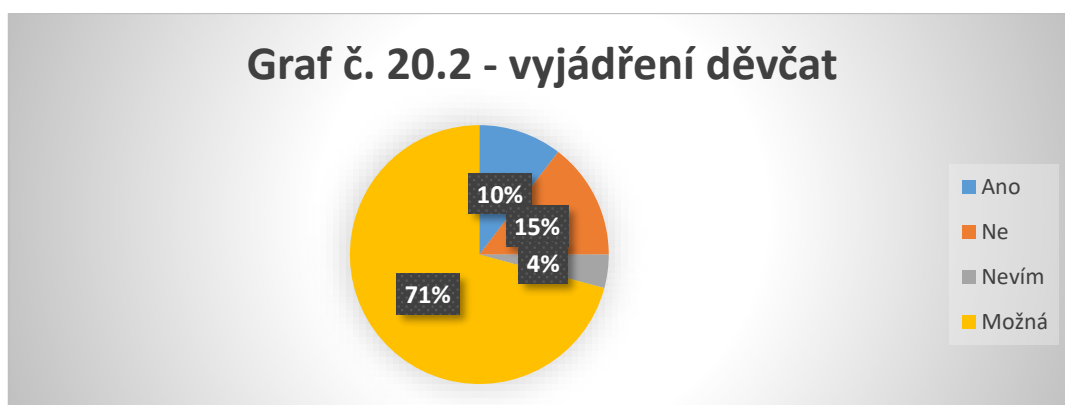
Z celkového počtu 48 děvčat se 5 děvčat tj. 10% vyjádřilo, že si myslí, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 7 děvčat tj. 15% se vyjádřilo, že si nemyslí, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 2 děvčata tj. 4% se vyjádřila, že neví, zda informovanost o násilí ve škole přispěje k jeho zmírnění a větší ochraně oběti násilí, 34 děvčat tj. 71% si myslí, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Graf č. 20 - vyjádření všech respondentů

Z grafu č. 20 je vidět, že se nejvíce respondentů se ztotožňuje s variantou, že si myslí, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. S touto variantou se ztotožňuje více jak polovina dotázaných respondentů. Varianta, že si respondenti nemyslí, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí a varianta, že respondenti neví, zda informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí byla respondenty volena v podobné míře. Nejméně se respondenti ztotožňovali s variantou souhlasu, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a ochraně oběti násilí.

Z grafu č. 20.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, ovšem rozdíl od následující varianty, kterou chlapci následně volili, že neví, zda informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí byl minimální. Poté volili variantu, že si nemyslí, že by informovanost o násilí přispěla ke zmírnění násilí a větší ochraně násilí. Nejméně chlapci volili variantu, že si myslí, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z grafu č. 20.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že si myslí, že informovanost o násilí možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Poté volili variantu, že si nemyslí, že by informovanost o násilí ve škole přispěla ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, následovala velmi blízce varianta, že si myslí, že informovanost o násilí ve škole přispěje ke zmírnění násilí. V nejmenší míře se děvčata ztotožňovala s variantou, že neví, zda informovanost o násilí ve škole přispěje ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci i děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Z celkového průzkumu vyplývá, že většina respondentů se ztotožňuje s variantou, že informovanost o násilí ve škole možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Otázka č. 21

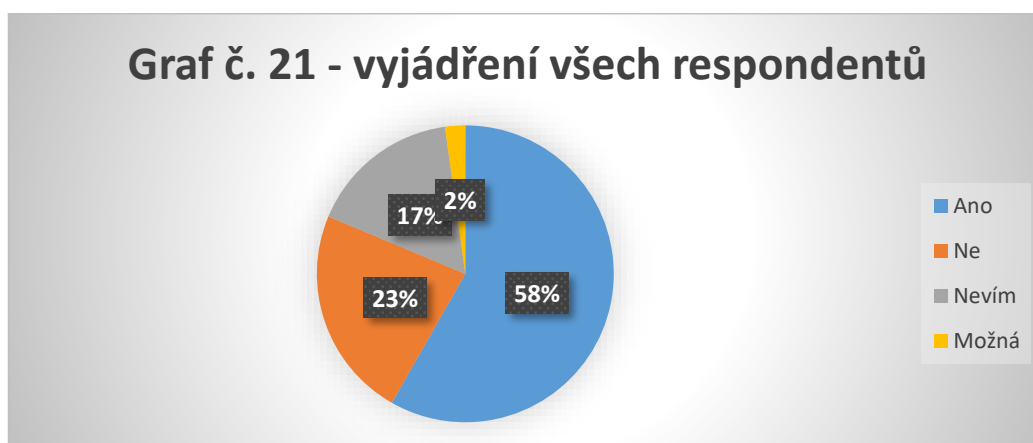
Myslíš si, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí přispěje zvýšený dozor pedagogů na chodbách o přestávkách?

Z celkového počtu 91 respondentů se vyjádřilo 53 respondentů tj. 58%, že si myslí, že zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 21 respondentů tj. 23 % se vyjádřilo, že si nemyslí, že by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 15 respondentů tj. 17 % se vyjádřilo, že neví, zda zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 2 respondenti tj. 2% se vyjádřili, že zvýšený dozor možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

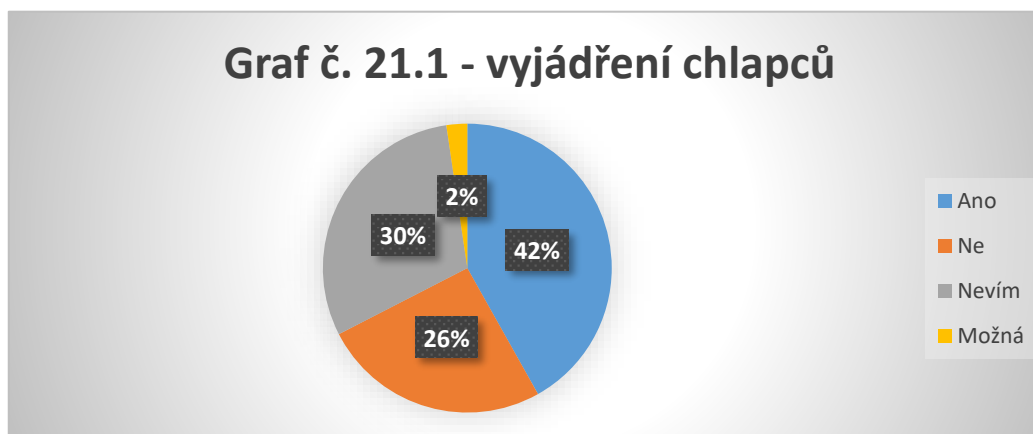
Z celkového počtu 43 chlapců se 18 chlapců tj. 42% vyjádřilo, že si myslí, že zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 11 chlapců tj. 26% se vyjádřilo, že si nemyslí, že by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 13 chlapců tj. 30% se vyjádřilo, že neví, zda by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 1 chlapec tj. 2% se vyjádřil, že si myslí, že zvýšený dozor na chodbách možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

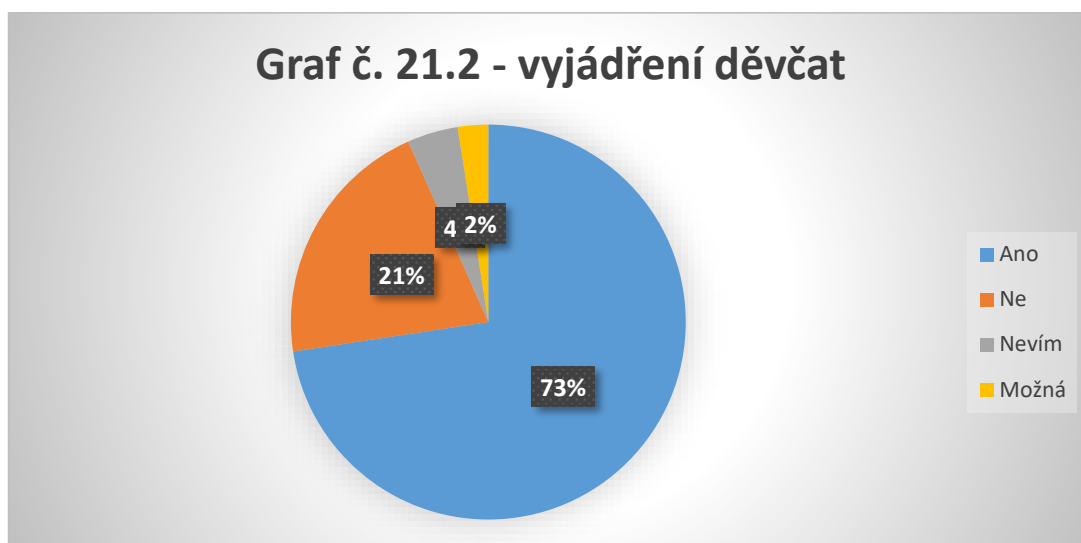
Z celkového počtu 48 děvčat se 35 děvčat tj. 73% vyjádřilo, že si myslí, že zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 10 děvčat tj. 21% se vyjádřilo, že si nemyslí, že by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 2 děvčata tj. 4% se vyjádřila, že neví, zda zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 3 děvčata tj. 6% se vyjádřila, že zvýšený dozor na chodbách možná přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně násilí.

Z grafu č. 21 je vidět, že se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, kdy souhlasí, že zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Ztotožňuje se s tím více jak polovina dotázaných respondentů. Poté respondenti volili možnost, kdy si nemyslí, že by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Následně volili variantu, že neví, zda zvýšený dozor na chodbě přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti. Nejméně se respondenti ztotožňovali s variantou, že zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z grafu č. 21.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že zvýšený dozor na chodbách o přestávkách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Poté volili variantu, že neví, zda zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí a jen v o něco menší míře volili variantu, že si nemyslí, že by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. V nejmenší míře se chlapci ztotožňovali s variantou, že si myslí, že možná zvýšený dozor na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z grafu č. 20.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že si myslí, že zvýšený dozor na chodbách přispěje ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí. S touto variantou se ztotožnila velká část děvčat. Poté děvčata volila variantu, že si nemyslí, že by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí. Ve velmi podobné míře následně děvčata volila další dvě varianty, kdy se děvčata vyjádřila, že možná by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti a že neví, zda by zvýšený dozor na chodbách přispěl ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci i děvčata si myslí, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí přispěje zvýšený dozor pedagogů na chodbách. Z celkového průzkumu vyplývá, že se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, že zvýšený dozor pedagogů na chodbách přispěje ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Otázka č. 22

Myslíš si, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí určitou činností, která žáky baví a vynikají v ní, pomůže zmírnit násilí a více ochránit oběti násilí ve škole?

Z celkového počtu 91 respondentů se 5 respondentů tj. 6% vyjádřilo, že si myslí, že zaměstnávání žáku se sklony k násilí pomůže ke zmírnění násilí a k větší ochraně oběti násilí, 33 respondentů tj. 36% se vyjádřilo, že si nemyslí, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 29 respondentů tj. 32% se vyjádřilo, že neví, zda zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 24 respondentů tj. 26% se vyjádřilo, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí možná pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

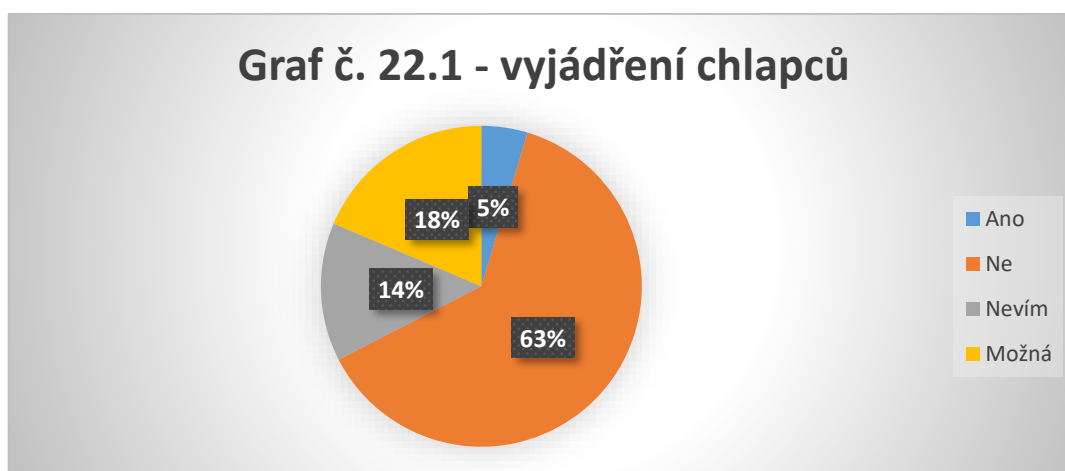
Z celkového počtu 43 chlapců se 2 chlapci tj. 5% vyjádřili, že si myslí, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 27 chlapců tj. 36% se vyjádřilo, že si nemyslí, že by zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomohlo ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí, 29 chlapců tj. 32% se vyjádřilo, že neví, zda zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí, 24 respondentů tj. 26% se vyjádřilo, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí možná pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z celkového počtu 48 děvčat se 3 děvčata tj. 6% vyjádřila, že si myslí, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí, 6 děvčat tj. 13% se vyjádřilo, že si nemyslí, že by zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomohlo ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí, 23 děvčat tj. 48% se vyjádřilo, že neví, zda zaměstnávání žáku se sklonem k násilí pomůže ke snížení násilí a větší ochraně oběti násilí, 16 děvčat tj. 33% se vyjádřilo, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí možná pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

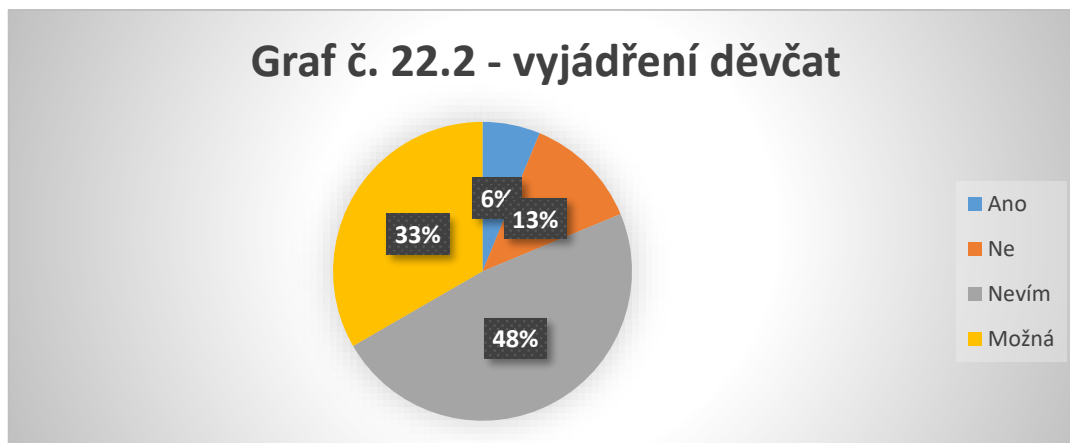
Graf č. 22 - vyjádření všech respondentů

Z grafu č. 22 je vidět, že nejvíce se respondenti ztotožňovali se dvěma variantami, že si nemyslí, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí a že neví, zda pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí zaměstnávání žáků se sklonem k násilí. Mezi těmito variantami nebyl příliš velký rozdíl. Poté respondenti volili variantu, že si myslí, že zaměstnávání žáků se sklony k násilí možná pomůže ke zmírnění násilí a ochraně oběti násilí. Nejméně se respondenti ztotožňovali s variantou, že souhlasí s tím, že zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Z grafu č. 22.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňovali s variantou, že si nemyslí, že by zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomohlo ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Následně ve velmi podobné míře volili chlapci varianty, že zaměstnávání žáků se sklony k násilí možná pomůže zmírnit násilí a ochránit oběti násilí a že neví, zda zaměstnávání žáků se sklonem k násilí pomůže zmírnit násilí a ochránit oběti násilí. Nejméně se chlapci ztotožňovali s variantou, že si myslí, že zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomůže zmírnit násilí a ochránit oběti násilí.

Z grafu č. 22.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že neví, zda zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. S touto variantou se ztotožňovala téměř polovina dotázaných děvčat. Poté děvčata volila variantu, že zaměstnávání žáků se sklony k násilí možná pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Následně děvčata volila variantu, že si nemyslí, že by zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomohlo ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. V nejnižší míře se ztotožňovala děvčata s variantou, že by zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomohlo ke zmírnění násilí a ochraně oběti násilí.

Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že chlapci si nemyslí, že by zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomohlo ke zmírnění násilí a ochraně oběti násilí. Děvčata se vyjádřila, že neví, zda zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Z celkového průzkumu tedy vyplývá, že respondenti se nejvíce ztotožňují téměř ve stejné míře se dvěma variantami a to, že nesouhlasí s tím, že zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí a že, neví, zda zaměstnávání žáků se sklony k násilí pomůže ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí.

Otázka č. 23

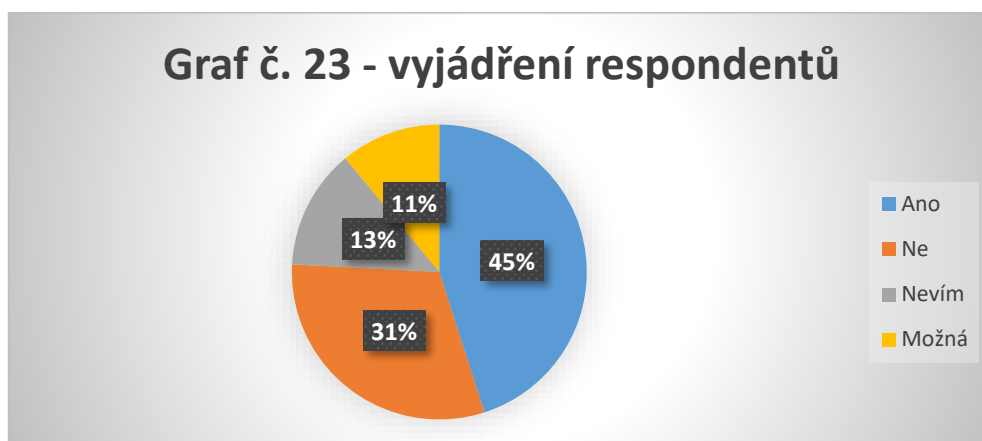
Myslíš si, že je, vhodnou ochranou oběti násilí před násilím můžou být společně vytvořená pravidla žáky za spolupráce s učitelem?

Z celkového počtu 91 respondentu se 41 respondentů tj. 45% vyjádřilo, že si myslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 28 respondentů tj. 31% si

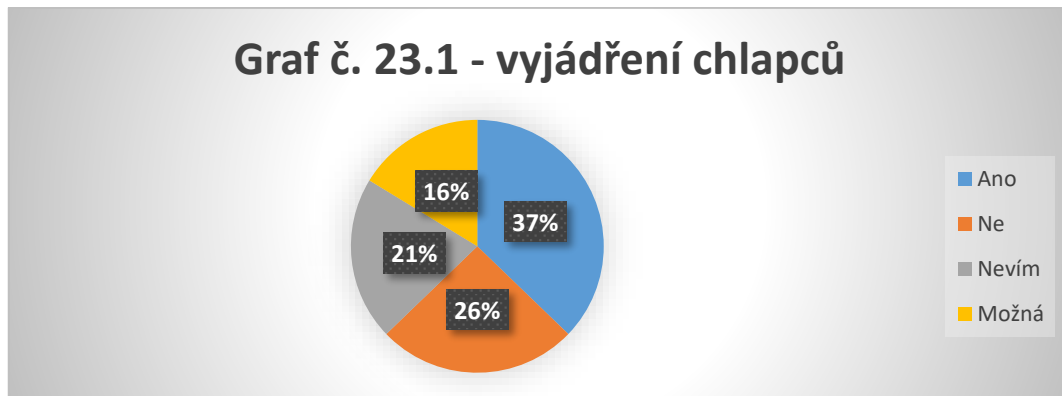
nemyslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti před násilím, 12 respondentů tj. 13% se vyjádřilo, že neví, zda společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 10 respondentů tj. 11% se vyjádřilo, že společně vytvořená pravidla jsou možná vhodnou ochranou oběti násilí.

Z celkového počtu 43 chlapců se 16 chlapců tj. 37% vyjádřilo, že si myslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 11 respondentů tj. 26% se vyjádřilo, že si nemyslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 9 respondentů tj. 21% se vyjádřilo, že neví, zda společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 7 respondentů tj. 16% se vyjádřilo, že společně vytvořená pravidla jsou možná vhodnou ochranou oběti násilí.

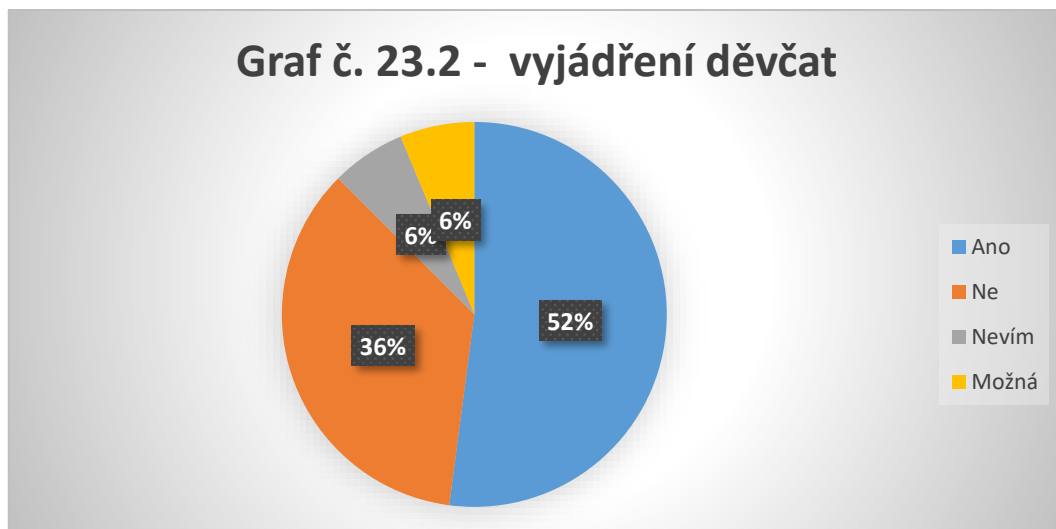
Z celkového počtu 48 děvčat se 25 děvčat tj. 52% vyjádřilo, že si myslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 17 děvčat tj. 36% se vyjádřilo, že si nemyslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 3 děvčata tj. 6% se vyjádřila, že neví, zda společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí, 3 děvčata tj. 6% se vyjádřila, že společně vytvořená pravidla jsou možná vhodnou ochranou oběti násilí.

Z grafu č. 23 je vidět, že nejvíce respondentů se ztotožňovalo s variantou, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. V o něco menší míře se ztotožňovali respondenti s tím, že nesouhlasí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. Poté volili varianty, že neví, zda společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí a že společně vytvořená pravidla jsou možná vhodnou ochranou oběti násilí. Tyto varianty volili respondenti téměř ve stejné míře.

Z grafu č. 23.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že si myslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. Poté se v o něco menší míře chlapci vyjádřili, že si nemyslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. A ve variantách, že neví, zda společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí a že společně vytvořená pravidla možná jsou vhodnou ochranou oběti násilí, se vyjádřili ve velmi podobné míře.

Z grafu č. 23.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že si myslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. Poté v o něco menší míře se děvčata vyjádřila, že si nemyslí, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. A úplně ve stejné míře se děvčata vyjádřila k variantám, že neví, zda společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí a že společně vytvořená pravidla možná jsou vhodnou ochranou oběti násilí.

Z provedeného průzkumu vyplívá, že chlapci i děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí. Z celkového průzkumu se respondenti nejvíce ztotožňují s variantou, že společně vytvořená pravidla jsou vhodnou ochranou oběti násilí.

Otázka č. 24

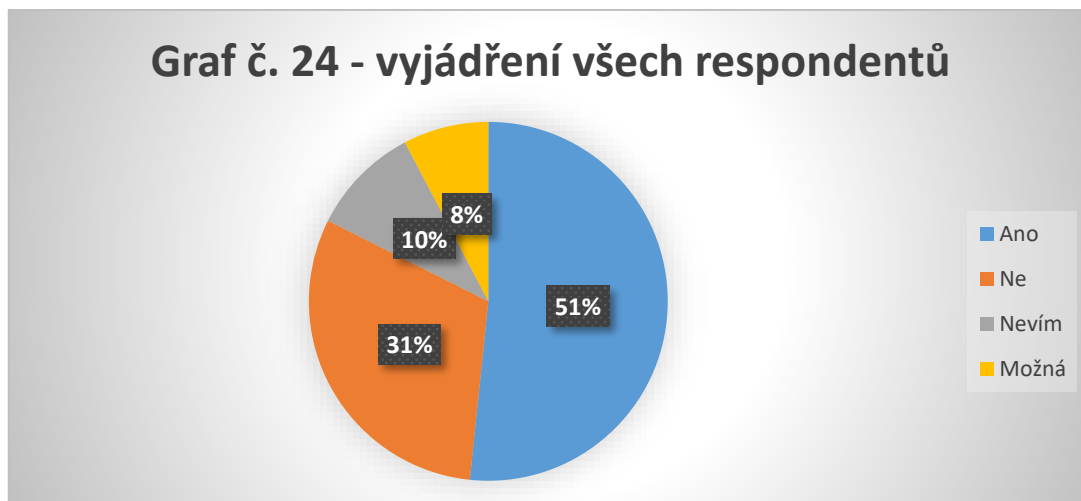
Myslíš si, že k ochraně oběti násilí může pomoci v rámci prevence násilí, kdyby dospělý člověk, známá osoba jako je sportovec, herec či zpěvák, který byl v dětství obětí násilí přišel do školy a podělil se o svůj příběh a o to, jako vše zvládl?

Z celkového počtu 90 respondentů se 47 respondentů tj. 51% se vyjádřilo, že souhlasí s tím, že kdyby se známá osoba přišla podělit o svůj příběh, tak by to mohla vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence, 28 respondentů tj. 31% se vyjádřilo, že si nemyslí, že jako vhodná ochrana oběti v násilí v rámci prevence je, když se známá osoba podělí o svůj příběh, 9 respondentů tj. 10% se vyjádřilo, že neví, zda jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence to, že se známá podělí o svůj příběh, 7 respondentů tj. 8% se vyjádřilo, že si myslí, že možná je jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence to, když se známá osoba podělí o svůj příběh.

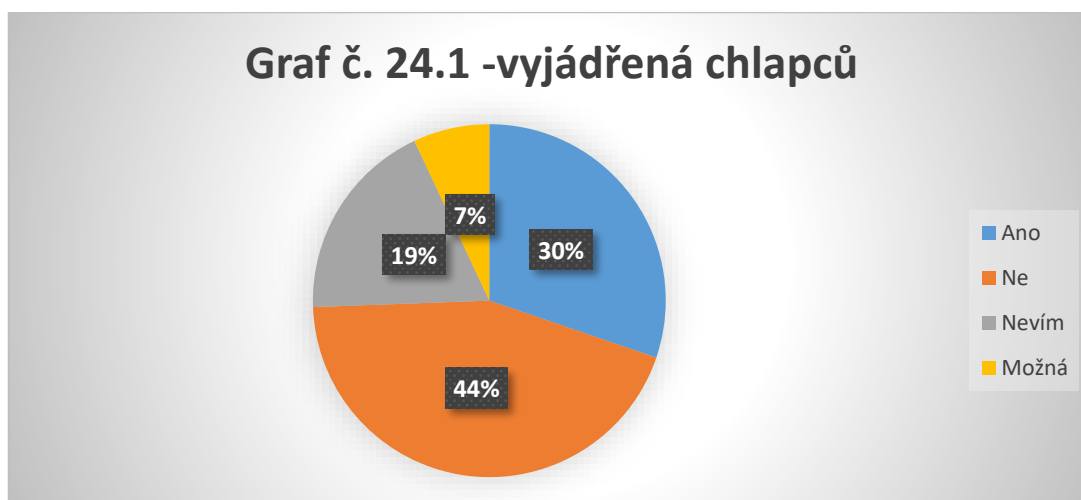
Z celkového počtu 43 chlapců se 13 chlapců tj. 30% vyjádřilo, že si myslí, že jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je, když se známá osoba podělí o svůj příběh, 19 chlapců tj. 44% si myslí, že není jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence, když se známá osoba, podělí o svůj příběh, 8 chlapců tj. 19% se vyjádřilo, že neví, zda je vhodná ochrana oběti v rámci prevence to, když se známá osoba podělí o svůj příběh, 3 chlapci tj. 7% se vyjádřili, že to, že se známá osoba podělí o svůj příběh je možná vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence.

Z celkového počtu 48 děvčat se 34 děvčat tj. 71% vyjádřila, že si myslí, že to se známá osoba podělí o svůj příběh, je vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence, 9 děvčat tj. 19% se vyjádřila, že si nemyslí, že to, že se známá osoba podělí o svůj příběh je vhodnou ochranou oběti násilí v rámci prevence, 1 děvče tj. 2% se vyjádřilo, že neví, zda to, že se známá osoba podělí o svůj příběh je vhodnou ochranou oběti násilí v rámci prevence, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že možná je jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence to, že se známá osoba podělí o svůj příběh.

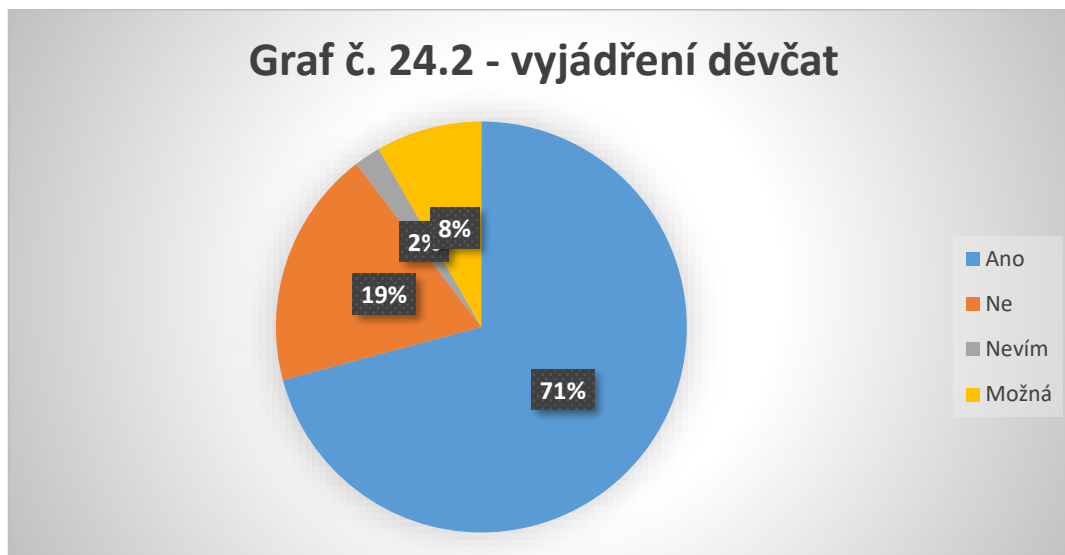

Z grafu č. 24 je vidět, že respondenti se nejvíce ztotožňují s variantou, kdy si myslí, že jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je, to že se známá osoba podělí o svůj příběh. Poté se ztotožňovali v menší míře s variantou, že si nemyslí, že jako vhodná ochrana oběti násilí je to, že se známá osoba podělí o svůj příběh. Ve velmi podobné míře se respondenti vyjádřili k variantě, že neví, zda jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je to, že se známá osoba podělí o svůj příběh a podobně se vyjádřili k variantě že, možná je jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence to, když se známá osoba podělí o svůj příběh.

Z grafu č. 24.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou, že si nemyslí, že by to, že se známá osoba podělí o svůj příběh, je vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence. Poté se chlapci v o něco menší míře vyjádřili k variantě, že souhlasí s tím, že jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je, když se známá osoba podělí o svůj příběh. Následovala možnost, že chlapci neví, zda je vhodnou ochranou oběti v rámci prevence to, když se známá osoba podělí o svůj příběh. V nejmenší míře se chlapci ztotožňovali

s variantou, že možná je vhodnou ochranou oběti násilí to, že se známá osoba podělí o svůj příběh.

Z grafu č. 24.2 je vidět, že děvčata se nejvíce ztotožňovala s variantou, že souhlasí s tím, že jako vhodnou ochranou oběti násilí v rámci prevence je to, když se známá osoba podělí o svůj příběh. Tuto variantu volilo téměř tři čtvrtě dotázaných děvčat. Poté se vyjádřila děvčata k variantě, že nesouhlasí s tím, že jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je to, když se o svůj příběh podělí známá osoba. Následně některá děvčata volila variantu, že možná je vhodnou ochranou oběti násilí v rámci prevence to, když se o svůj příběh podělí známá osoba. V nejmenší míře se děvčata ztotožňovala s variantou, že neví, zda je vhodnou ochranou oběti násilí v rámci prevence to, když se o svůj příběh podělí známá osoba.

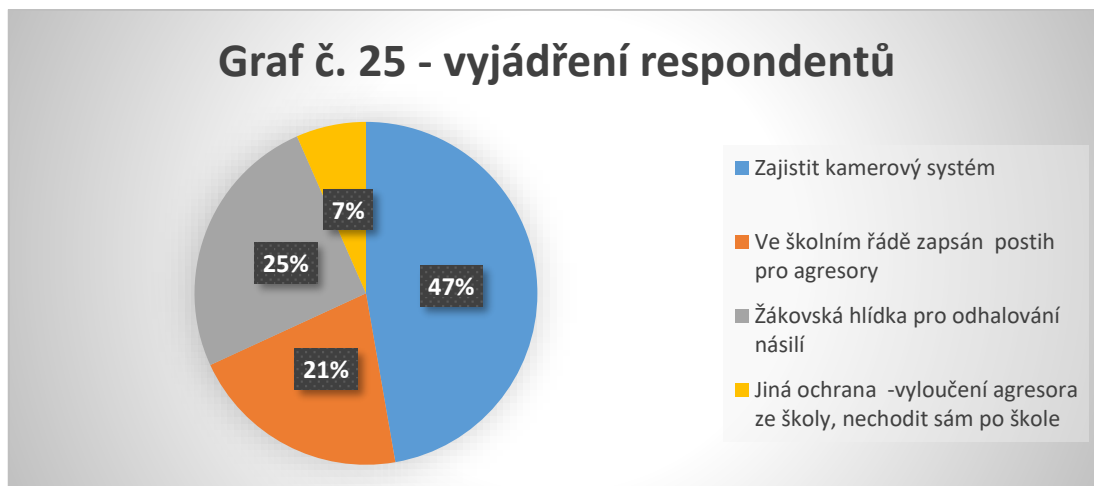
Z provedeného průzkumu vyplývá, že chlapci nesouhlasí s variantou, že jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je to, když se známá osoba podělí o svůj příběh. Naopak děvčata souhlasí s variantou, že je vhodnou ochranou oběti násilí v rámci prevence to, když se známá osoba podělí o svůj příběh. Z celkového průzkumu vyplývá, že respondenti se nejvíce ztotožňují s variantou, že souhlasí s tím, že jako vhodná ochrana oběti násilí v rámci prevence je to, když se známá osoba podělí o svůj příběh.

Otázka č. 25**Co by se podle tebe mělo ve škole udělat, aby se násilí zmírnilo a došlo k větší ochraně oběti před násilím?**

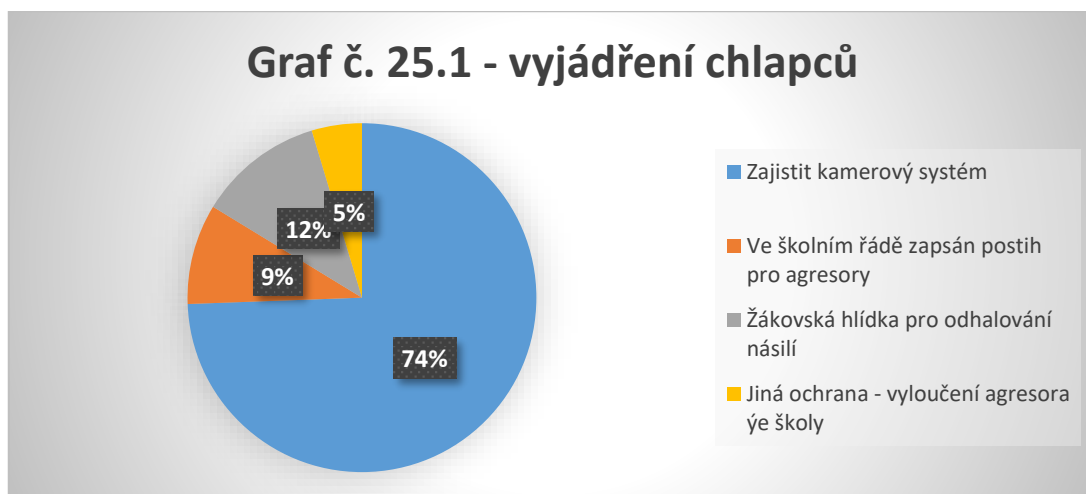
Z celkového počtu 91 respondentů se 43 respondentů tj. 47% vyjádřilo, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí by se měl ve škole zajistit kamerový systém, který by zaznamenával, co se děje ve škole, 19 respondentů tj. 21% se vyjádřilo, že by ve školním řádě měl být napsán jasný postih pro agresory, 23 respondentů tj. 25% se vyjádřilo, že by měla na škole fungovat žákovská hlídka pro odhalování násilí, 6 respondentů volilo jinou ochranu a zde se shodli na možnostech nechodit nikam sám a vyloučení ze školy.

Z celkového počtu 43 chlapců se 32 chlapců tj. 74% vyjádřilo, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí by se měl ve škole zajistit kamerový systém, který by zaznamenával, co se děje ve škole, 4 chlapci tj. 9% se vyjádřili, že ke zmírnění násilí a větší ochraně násilí by ve školním řádě měl být napsán jasný postih pro agresory, 5 chlapců tj. 12% se vyjádřilo, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí by měla na škole fungovat žákovská hlídka pro odhalování násilí, 2 chlapci tj. 5% se vyjádřily, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí pomůže jiná ochrana a zde se shodli na možnosti vyloučení ze školy.

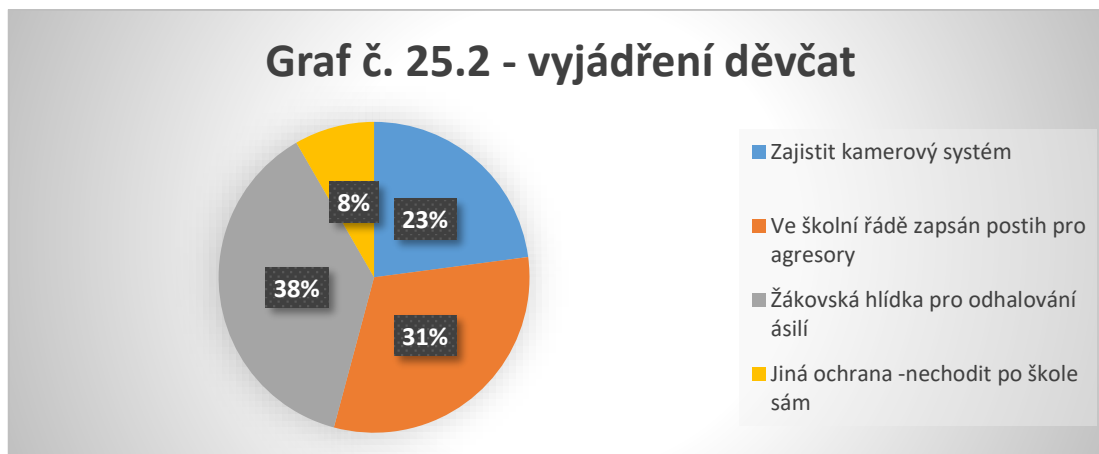
Z celkového počtu 48 děvčat se 11 děvčat tj. 23% vyjádřilo, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí by se měl ve škole zajistit kamerový systém, který by zaznamenával, co se ve škole děje, 15 děvčat tj. 31 % se vyjádřilo, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí by měl být ve školním řádě napsán jasný postih pro agresory, 18 děvčat tj. 38% se vyjádřilo, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí by ve škole měla být žákovská hlídka pro odhalování násilí, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí pomůže jiná ochrana a zde se shodli na možnosti nechodit po škole sám.

Z grafu č. 25 je vidět, že nejvíce se respondenti ztotožňují s variantou, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí přispěje kamerový systém, který bude zaznamenávat co se ve škole děje. Poté se respondenti ve velmi podobné míře ztotožňovali s variantami, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí pomůže žákovská hlídka pro odhalování násilí a ve školní řádě zapsán jasný postih pro agresory. V nejmenší míře se respondenti ztotožňovali s jinou ochranou oběti násilí a zde se shodli, že ke zmírnění násilí a jako vhodná ochrana oběti násilí je vyloučení agresora ze školy a nechodit po škole sám.

Z grafu č. 25.1 je vidět, že chlapci se nejvíce ztotožňují s variantou kamerového systému. Tuto variantu volilo téměř tři čtvrtě dotázaných chlapců. Poté chlapci v podobné míře volili variantu žákovské hlídky a zapsání postihu ve školním řádě pro agresory. Nejméně se chlapci ztotožňovali s variantou jiné možnosti a to je vyloučení agresora ze školy.

Z grafu 25.2 je vidět, že nejvíce děvčat se ztotožňuje s variantou žákovské hlídky. Poté děvčata volila variantu, zapsáním jasného postihu pro agresory do školního řádu. V o něco menší míře děvčata volila variantu zajištění kamerového systému. A v nejmenší míře se děvčata ztotožňovala s variantou jiné ochrany, kde se shodla na možnosti nechodit sám po škole.

Z provedeného průzkumu tedy vyplívá, že zatím co chlapci se ztotožňují nejvíce s variantou kamerového systému, tak děvčata se nejvíce ztotožňují s variantou žákovské hlídky, ovšem hned za touto variantou je i varianta zapsání postihu pro agresory ve školním řádě. Z celkového průzkumu tedy vyplívá, že nejvíce respondentů se ztotožňuje s variantou kamerového systému.

6 SHRNUÍ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Výzkumného šetření se zúčastnilo celkem 91 respondentů. Z několika základních škol. Jednalo se o žáky devátých ročníků v okrese Kroměříž. Výzkumu se zúčastnilo 43 chlapců a 48 děvčat. Hlavním cílem tohoto výzkumu, bylo zjistit povědomí žáků základních škol o násilí ve školním prostředí, a jak lze ochránit oběti násilí ve škole, před agresivitou násilníků.

Prvním dílčím cílem bylo zjistit, zda chlapci základních škol vykazují ve vyšší míře setkání s násilím ve školním prostředí než děvčata základních škol.

Z celkového počtu 43 chlapců se vyjádřilo 33 chlapců tj. 77%, že se setkala s násilím ve školním prostředí, 10 chlapců tj. 23% se vyjádřilo, že se s násilím ve školním prostředí neseetkalo. Z celkového počtu 48 děvčat se 44 děvčat tj. 92% vyjádřilo, že se s násilím ve školním prostředí setkala, 4 děvčata tj. 8% se vyjádřila, že se s násilím ve školním prostředí neseetkala. Z provedeného výzkumu tedy vychází, že se ve školním prostředí s násilím setkala více děvčat než chlapců. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty činí 15%. Musíme zdůraznit, že v rámci násilí ve školním prostředí nemá vliv na setkání s násilím pohlaví, tudíž je důležité věnovat pozornost všem žákům ve škole. Chlapci základních škol nevykazují ve vyšší míře setkání s násilím než děvčata základních škol.

Druhým dílčím cílem bylo zjistit, zda se chlapci základních škol vykazují ve vyšší míře jako iniciátoři násilí než děvčata základních škol.

Z celkového počtu 43 chlapců se vyjádřilo 29 chlapců tj. 67%, že byli iniciátory násilí ve škole, 14 chlapců tj. 33% se vyjádřilo, že iniciátory násilí ve škole nebyly. Z celkového počtu 48 děvčat se 2 děvčata tj. 4% vyjádřila, že byla iniciátorkami násilí ve škole, 46 děvčat tj. 96% se vyjádřilo, že nebyli iniciátorkami násilí. Z provedeného průzkumu tedy vychází, že ve škole častějšími iniciátory násilí jsou chlapci. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty činí 29%. Chlapci základních škol se vykazují ve vyšší míře jako iniciátoři násilí než děvčata základních škol.

Třetím dílčím cílem bylo zjistit, zda se chlapci základních škol vykazují v nižší míře jako oběti násilí než děvčata základních škol.

Z celkového počtu 43 chlapců se 17 chlapců tj. 40% vyjádřilo, že bylo obětí násilí ve škole, 26 chlapců t. 60% se vyjádřilo, že nebylo obětí násilí ve škole. Z celkového počtu 48 děvčat se 12 děvčat tj. 25% vyjádřilo, že bylo obětí násilí ve škole, 36 děvčat tj. 75% se vyjádřilo, že nebylo obětí násilí ve škole. Z provedeného průzkumu tedy vychází, že chlapci jsou častějšími oběťmi násilí než děvčata. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty činí 15%. Chlapci základních škol se nevykazují v nižší míře jako oběti násilí než děvčata základních škol.

Čtvrtým dílčím cílem bylo zjistit, zda chlapci základních škol vykazují ve vyšší míře povědomí o někom, kdo ubližuje ostatním, než jej vykazují děvčata základních škol.

Z celkového počtu 43 chlapců se 12 chlapců tj. 28% vyjádřilo, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním, 31 chlapců tj. 72% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo ubližuje ostatním. Z celkového počtu 48 děvčat se 42 děvčat tj. 87% vyjádřilo, že ví o někom, kdo ubližuje ostatním, 6 děvčat tj. 13% se vyjádřilo, že neví o nikom, kdo ubližuje ostatním. Z provedeného průzkumu tedy vychází, že děvčata mají větší povědomí o někom, kdo ubližuje ostatním než chlapci. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty činí 59%. Chlapci základních

škol se nevykazují ve vyšší míře v povědomí o někom, kdo ubližuje ostatním než děvčata základních škol.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaké je povědomí žáků druhého stupně základní školy o problematice násilí a jak ochránit oběti násilí před agresivitou násilníků?

Z provedeného výzkumu vyplývá, že žáci druhého stupně základní školy mají povědomí o problematice násilí a ochraně oběti násilí. Pokud se zaměříme na problematiku povědomí, žáků základních škol o násilí. Vyplývá, že z celkového počtu 91 respondentů (žáků) se 31 respondentů tj. 34% vyjádřilo, že násilí je rvačka, 23 respondentů tj. 25% se vyjádřilo, že násilí je rvačka a slovní útoky, 28 respondentů tj. 31% se vyjádřilo, že násilí je rvačka, slovní útoky a dělání naschválů, 9 respondentů tj. 10% se vyjádřilo, že násilí je jiná varianta. A to kopání a pomlouvání. Z provedeného průzkumu tedy vyplývá, že žáci základních škol mají povědomí o násilí a ví co je to násilí. Další částí hlavní výzkumné otázky bylo jak ochránit oběti násilí před agresivitou násilníků. Žáci měli možnost vyjádřit svůj názor týkající se ochrany oběti násilí před agresivitou násilníků. Z provedeného výzkumu vyplývá, že žáci mají představu o to jak oběti násilí chránit. K dispozici v dotazníkovém šetření měli několik otázek, kde se mohli konkrétně vyjádřit, co činit ve školním prostředí ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí před agresivitou násilníků. Z 91 respondentů se 19 respondentů tj. 21% vyjádřilo, že k větší ochraně oběti násilí přispěje mluvit o násilí a rozebírat násilí. Z 91 respondentů se 41 respondentů tj. 45% vyjádřilo, že k větší ochraně oběti násilí přispějí společně vytvořená pravidla samotnými žáky za spolupráce s učitelem. Z 91 respondentů se 47 respondentů tj. 51% vyjádřilo, že k větší ochraně oběti násilí přispěje, když se s žáky nějaká známá osoba, která byla ve škole obětí násilí, podělí o svůj příběh, jak vše zvládla a jak se ke všemu postavila. Motivuje to dle žáků oběť bránit se a ostatní pomoc oběti před agresory. Z 91 respondentů se 43 respondentů tj. 47% vyjádřilo, že pro větší ochranu oběti násilí před agresivitou násilníků přispěje, když se ve školním prostředí zajistí kamerový systém, který bude monitorovat dění ve škole 19 respondentů tj. 21% se vyjádřilo, že by měl být ve školním řádě jasně uveden postih agresorů, kteří budou činit násilí na druhých, 23 respondentů tj. 25% se vyjádřilo, že by měla být pro větší ochranu oběti ve škole žákovská hlídka, která bude odhalovat násilí, 6 respondentů tj. 7% uvedlo jinou možnou variantu ochrany oběti násilí. Z těchto 6 respondentů 2 respondenti tj. 5% uvedlo, že by měl být dotyčný agresor vyloučen ze školy a 4 respondenti uvedli, že by po škole neměl nikdo chodit sám. Že by žáci měli chodit po dvojicích či ve skupinkách, aby nedocházelo k tak častým útokům agresoru na oběť. Z provedeného výzkumu tedy vyplývá, že žáci druhého stupně základní školy mají povědomí o ochraně oběti násilí a tom, jak je možno oběť násilí chránit.

7 DISKUSE

V následující diskusi porovnáme provedený výzkum s odbornou literaturou. Kde se zaměříme, zda výzkum odpovídá odborné literatuře.

Pavel Říčan a Pavlína Janošová v knize *„Jak na šikanu „* (2010, s. 16) uvádí, že k ubližování bezbranných a k jejich vykořisťování docházelo od nepaměti. Za poslední roky násilí znatelně přibilo a vzrostla jeho brutalita. Bujení šikany pravděpodobně souvisí se zřejmým úpadkem školní kázně a autority učitelů. Stanislav Bendl uvádí ve své knize *„Prevence a řešení šikany ve škole“* (2003, s. 14 – 15) důkazy o existenci šikany na našich školách. Jedním z důkazů o tom, že na českých školách existují velké problémy s chováním žáků, svědčí, kromě kazuistik a permanentních stížností učitelů na nekázeň ve školách i výsledky rozsáhlejších průzkumů. Řada průzkumů na českých školách svědčí o tom, že šikana a násilí se stává běžnou, mohli bychom snad dokonce říci organickou částí školního života, jevem, který se nedaří vytěsnit ze škol. Dalším důkazem je nelichotivá kázeňská situace na školách i mimo ně, odrážejí ji titulky novinových článků. Upozorňují na nejkřiklavější případy agresivního chování dětí a mládeže v České republice. Důkazem jsou i neutěšené situace na školách a školských zařízeních dle oficiálních výnosů (metodické pokyny, programy, projekty) Bendl (2003, s. 45) uvádí, že šikany a násilí se účastní, jak chlapci, tak i děvčata, i když u těchto dvou skupin se liší poněkud forma šikany a násilí. Výběr oběti pohlaví spočívá v rozdílu mezi chlapci a děvčaty v tom, že zatím co chlapci si někdy vybírají oběti z řad obou pohlaví, jak chlapce, tak i děvčata. Děvčata činí násilí převážně mezi sebou.

Kateřina Vágnerová a kolektiv uvádí v knize *„Minimalizace šikany “* (2009, s. 13) mýty o šikaně. O šikaně a násilí je rozšířená řada mýtu. Dávejte si na ně pozor, protože snadno způsobí, že rodiče ani pedagogové šikanu nevidí nebo jí řeší nevhodným způsobem. *Šikany se dopouštějí hlavně chlapci?* Šikany a násilí se dopouští chlapci i dívky, rozdíl je v tom, že u dívek se setkáváme častěji se šikanou a násilím psychickým, které se rozeznává daleko hůře. Říčan a Janošová (2010, s. 30) uvádí, že mezi chlapci najdeme podstatně více agresorů, tedy iniciátorů přímé šikany než mezi dívkami. Chlapci k přímé šikaně mnohem častěji užívají fyzické násilí, dívky spíše slovní, ale jak dobře říkají Romové, zlé slovo může bolet více než rána nožem. Nepřímé šikany najdeme u chlapců i dívek asi stejně. U dívek je nepřímá šikana, zvláště intriky a sociální izolace mnohem častější než přímá.

Říčan a Janošová (2010, s. 30) uvádí, že obětí přímé šikany jsou častěji chlapci než dívky. U dívek se vyskytuje častěji nepřímá šikana než přímá. Vágnerová a kolektiv (2009, s. 86)

uvádí, že zachytit charakteristiku oběti není snadné, protože se jí může stát prakticky kdokoliv. Přesto platí, že nejčastěji se obětí šikany stávají jedinci vyrůstající v rodině s příliš ochrannou výchovou, která nevede dítě k samostatnosti a zdravému sebeprosazování, nebo děti z rodin, kde se vyžaduje bezvýhradná poslušnost a prosazuje se černobílé vidění světa.

Vágnerová a kolektiv (2009, s. 87) uvádí, že pro přihlížející kolektiv je konané bezpráví znamením, že agresivní chování je vlastně normální, protože ani dospělí s tím nic nedělají. Přihlížející lze charakterizovat jako skupinu jedinců s nedostatečnou nebo snižující mírou občanské statečnosti s rozptýlenou zodpovědností. Přestože jde často žáky s původně pozitivním morálním profilem, tlak skupinových norem a nedostatek podpory způsobí, že se před šikanou cítí bezbranní a paralyzováni. Dále se tak snižuje jejich již tak narušená mravní úroveň. Velké nebezpečí spočívá v tom, že se netýká jen, účastníků, ale všech přihlížejících.

Přecházíme k porovnání provedeného výzkumu s odbornou literaturou. Z provedeného výzkumu vychází, že se s násilím ve škole setkávají jak chlapci, tak i děvčata. To se shoduje s odbornou literaturou, že násilí je přítomno ve škole a setkávají se s ním žáci bez rozdílu pohlaví. Liší se pouze forma projevu násilí. Kdy chlapci násilí projevují jinak, než násilí projevují děvčata. Provedený výzkum vykazuje, že se s násilím ve škole setkávají v o 15% vyšší míře děvčata. Což mnou vybraná literatura neuvádí jednoznačně, zda se s násilím setkávají více chlapci či děvčata. Odborná literatura uvádí pouze to, že se s násilím setkávají ve škole chlapci i děvčata a každé pohlaví v jiné formě projevu chování. Odborná literatura již neuvádí, které pohlaví se s násilím setkává ve vyšší míře. Porovnání zda jsou iniciátory násilí více chlapci, než děvčata se v provedeném výzkumu projevilo, tak že častějšími iniciátory násilí jsou chlapci a to o 29% více než děvčata. Což svým způsobem souhlasí do jisté míry s odbornou literaturou, která uvádí, že chlapci jsou častějšími iniciátory násilí. Ovšem v odborné literatuře se násilí uvádí, tak že je rozděleno na přímé a nepřímé. U přímého násilí se opravdu odborná literatura vyjadřuje, že častějšími iniciátory přímého násilí jsou chlapci. Ale u nepřímého násilí se projevují chlapci a děvčata ve stejné míře jako iniciátoři násilí. Dále jsem prováděla výzkum, zda jsou oběťmi násilí v nižší míře chlapci než děvčata. V provedeném výzkumu se projevilo, že chlapci nejsou v nižší míře oběťmi násilí než děvčata. Ukázalo se, že chlapci jsou častějšími oběťmi násilí než děvčata. Rozdíl činí 15%. Což svým způsobem souhlasí do jisté míry s odbornou literaturou, která uvádí, že chlapci jsou častějšími oběťmi násilí než děvčata. Ovšem v odborné literatuře se násilí uvádí, tak že je rozděleno na přímé a nepřímé. U přímého násilí se opravdu odborná literatura

vyjadřuje, že častějšími oběťmi přímého násilí jsou chlapci. U dívek se častěji vyskytuje násilí nepřímé než přímé. Ale tuto výzkumnou otázku jsem nezkoumala. Z provedeného průzkumu, vychází, že povědomí o někom, kdo ubližuje ostatním, mají ve vyšší míře děvčata než chlapci. Chlapci nevykazují vyšší míru povědomí o někom, kdo ubližuje ostatní. Rozdíl činí 15%. Tento průzkum se neopírá o mnou zvolenou odbornou literaturu, jelikož v odborné literatuře, se kterou jsem pracovala, se neuvádí, zda mají děvčata či chlapci vyšší povědomí o někom, kdo ubližuje ostatním. Ale uvádí se tam chlapci i děvčata jako přihlížející násilí. Odborná literatura chlapce i děvčata uvádí jako svědky násilí, ale nedělí které pohlaví ve vyšší míře má povědomí o násilí.

8 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Položme si otázku přínosu tohoto výzkumu pro praxi?

Výzkum nám potvrdil, že násilí ve školním prostředí je neustále přítomné a tudíž je nutné s ním pracovat a volit takové formy práce, které se pokusí o co největší zmírnění násilí ve školním prostředí a o větší ochranu oběti násilí. Výsledky svého šetření jsem sdělila písemnou formou třídním učitelům, aby měli představu o tom, do jaké míry mají jejich žáci povědomí o násilí a jakou formu ochrany oběti násilí před agresivitou násilníků žáci volí. V případě potřeby mohou třídní učitelé pracovat se svými žáky. Je důležité, aby třídní učitel a žáci vytvořili takovou atmosféru třídy, kde se odráží, co nejvíce pozitivní míra sociálních vztahů žáků.

Nedílnou součástí násilí ve školním prostředí je prevence. Každá škola má již povinnost mít při školním řádě, vypracovaný minimální preventivní program, se kterým v případě potřeby pedagogové pracují a opírají se o něj. Tento minimální program je pravidelně aktualizován a při školní inspekci kontrolován. Doporučení pro pedagogy je, projít si jej kvůli dobré orientaci v dané problematice. Aby měli potřebné informace i pro rodiče žáků.

V rámci ochrany oběti násilí před agresivitou násilníků se žáci v dotazníkovém šetření vyjádřili k různým variantám, u kterých si myslí, že by byly vhodné použít je, jako určitou formu ochrany oběti násilí. Některé varianty jsou velmi jednoduché. Vytvoření si vlastních pravidel třídy, by mohl být začátek cesty ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí. Dále by bylo vhodné pro větší ochranu oběti násilí přistoupit i k individuálním rozhovorům, pozorování. Pro příznivější klima třídy je vhodné občas vložit do vyučovacích hodin, tak zvané diskuzní hodiny na určité téma, které si mohou žáci zvolit, ale mělo by se týkat sociálních vztahů a sociálního učení.

9 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se svou tematikou věnuje násilí ve školním prostředí a ochraně oběti násilí před agresivitou násilníků. Práce je tvořena dvěma celky. Teoretickým celkem a praktickým celkem.

V teoretickém celku se snažím přiblížit problematiku násilí ve společnosti a jeho následky, po té plynule navazuji na násilí ve školním prostředí a sociální vztahy, popisuji agresory, oběti násilí, a jak ochránit oběti násilí. V závěrečné části teoretického celku charakterizuji prevenci násilí ve školním prostředí, důsledky prevence na eliminaci násilí a tvorbu preventivních programů.

V praktickém celku bylo cílem zmapování povědomí žáků o násilí ve školním prostředí a jak ochránit oběti násilí před agresivitou násilníků. Zmapování situace bylo provedeno kvantitativní výzkumnou metodou, formou anonymních dotazníků. Kdy v praktickém celku šlo o zjištění konkrétních názorů žáků, druhého stupně, základní školy v dané problematice. Z provedeného výzkumu vyšlo vyjádření, které odpovídá odborné literatuře a to, že se násilí na základních školách běžně vyskytuje, žáci si ho uvědomují a dokáží jeho projevy charakterizovat a jsou si vědomí toho, že obětem násilí je nezbytně nutné pomáhat.

Násilí mezi lidmi je již od nepaměti. Povědomí o násilí je snad tak staré, jako samo lidstvo. Bohužel s plynutím času se násilí projevuje již ve všech sférách společnosti. A to už i mezi dětmi. Nejen, že se násilí objevuje už nějaký čas na základních školách, kde jsou žáci pořád ještě dětmi a o to je děsivější, jak si dokáží vzájemně ubližovat. Ale násilí se už pomalými, plíživými kroky dostává i do mateřských škol. Což byla snad jedna z mála vrstev, kde se násilí dříve neobjevovalo. Proto mějme všichni oči otevřené, dívejme, se kolem sebe, braňme slabší, odhalujme násilí a vkládejme do našich dětí jen pozitivní vzory chování. Pokud se nenaučí děti v dětství toleranci a ohleduplnosti, tak jak po nich můžeme chtít, aby byly takový v dospělosti. Naučme děti být tolerantními, ohleduplnými, ochotnými pomáhat druhým a nečinit nikomu bolest a násilí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ŘÍČAN, Pavel a Pavlína JANOŠOVÁ, Jak na šikanu. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2991-6
2. ŘÍČAN, Pavel. Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí. Praha: Portál s.r.o., 1995. ISBN 80-717-8049-9.
3. JANOŠOVÁ, Pavlína. KOLLEROVÁ, Lenka. ZÁBORSKÁ, Kateřina. KRESSA, Jiří. DĚDOVÁ, Maria. Psychologie školní šikany. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-2992-3.
4. VÁGNEROVÁ, Kateřina a kolektiv. Minimalizace šikany“ praktické rady pro rodiče. Praha: Portal,s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7367-611-7.
5. BAKOŠOVÁ, Zlatica. Terminologický výkladový slovník zo sociálnej pedagogiky. Trnava: Vydala Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 2003. ISBN 978-80-8105-514-0.
6. BAKOŠOVÁ, Zlatica. Sociálna pedagogika ako životná pomoc. Bratislava: Nakladateľství Univerzita Komenského, 2011. ISBN 9788096994403.
7. KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál,s.r.o., 2011. ISBN 978-7367-871-5.
8. KOLÁŘ, Michal. Skrytý svět šikanování ve školách. Praha: Portál s.r.o., 1997. ISBN 80-7178-123-1.
9. KOLAŘ, Michal. Bolest šikanování: cesta k zastavení epidemie šikanování ve školách. Praha: Portál s.r.o., 2001. ISBN 80-717-8513-X
10. BENDL, Stanislav. Prevence a řešení šikany ve škole. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-08-9.
11. KYRIACOU, Chris. Řešení výchovných problémů ve škole. Praha: Portál s.r.o., 2005. ISBN 80-7178-945-3.
12. MARTÍNEK, Zdeněk. Agresivita a kriminalita školní mládeže. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2310-5.
13. BOURCET, Stéphane. GRAVILLONOVÁ, Isabelle. Šikana ve škole, na ulici, doma. Paris 2004. ISBN 80-00-01552-8.

14. MATTHEWS, Julie a Andrew MATTHEWS. Stop šikaně! Jihlava: Baroque Partners, 2015. ISBN 978-80-87923-06-1.
15. KNOTOVÁ, Dana. Školní poradenství. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4502-2
16. ŠEĐOVÁ, Klára. ŠVAŘÍČEK, Roman. ŠALAMOUNOVÁ, Zuzana. Komunikace ve školní třídě. Praha: Portál s.r.o., 2012. ISBN 978-80-262-0085-7
17. KRAUS, Blahoslav. HRONCOVÁ, Jolana. Sociální patologie. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-080-1
18. CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu, 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Pražské centrum primární prevence – dostupné s internetové adresy:

„csspraha.cz/prazske-centrum-primarni-prevence“

„www.prevence-praha.cz“

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLU A ZKRATEK

ZŠ	Základní škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ČR	Česká republika
Tj.	to je
Atd.	a tak dále

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1	35
Graf č. 2	36
Graf č. 2.1	37
Graf č. 2.2	37
Graf č. 3	38
Graf č. 3.1	39
Graf č. 3.2	39
Graf č. 4	40
Graf č. 4.1	40
Graf č. 4.2	41
Graf č. 5	42
Graf č. 5.1	42
Graf č. 5.2	42
Graf č. 6	43
Graf č. 6.1.....	44
Graf č. 6.2	44
Graf č. 7	45
Graf č. 7.1	45
Graf č. 7.2	46
Graf č. 8	47
Graf č. 8.1	47
Graf č. 8.2	48
Graf č. 9	49
Graf č. 9.1	49
Graf č. 9.2	50
Graf č. 10	51
Graf č. 10.1	51
Graf č. 10.2	51
Graf č. 11	52
Graf č. 11.1	53
Graf č. 11.2	53
Graf č. 12	54
Graf č. 12.1	55
Graf č. 12.2	55
Graf č. 13	56
Graf č. 13.1	56
Graf č. 13.2	57
Graf č. 14	58
Graf č. 14.1.....	58
Graf č. 14.2	58
Graf č. 15	60
Graf č. 15.1	60
Graf č. 15.2	60
Graf č. 16	61
Graf č. 16.1	62
Graf č. 16.2	62
Graf č. 17	63
Graf č. 17.1.....	64

Graf č. 17.2	64
Graf č. 18	66
Graf č. 18.1	66
Graf č. 18.2	67
Graf č. 19	68
Graf č. 19.1	69
Graf č. 19.2.....	69
Graf č. 20	70
Graf č. 20.1	71
Graf č. 20.2	71
Graf č. 21.....	73
Graf č. 21.1	73
Graf č. 21.2	74
Graf č. 22	75
Graf č. 22.1.....	75
Graf č. 22.2	77
Graf č. 23	78
Graf č. 23.1	79
Graf č. 23.2.....	79
Graf č. 24.....	81
Graf č. 24.1.....	81
Graf č. 24.2.....	82
Graf č. 25	84
Graf č. 25.1.....	84
Graf č. 25.2.....	85

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 – Pohlaví respondentů.....	35
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník – Násilí ve školách a ochrana oběti násilí

Dotazník

Násilí ve školách a ochrana oběti násilí

Milý žáku, milá žákyně prosím o vyplnění otázek z dotazníku. Jsem studentka UTB, fakulty humanitních studií, oboru sociální pedagogiky a chci zjistit, jaká je situace týkající se násilí ve škole, kterou navštěvuješ. Dotazník je anonymní, nikde se nepodepisuješ, neuvádíš žádné informace podle, kterých by bylo možné poznat, kdo dotazník vyplnil, a proto tě prosím odpověz na otázky upřímně, otevřeně a bez zábrán.

Instrukce: Odpověď na otázky vyber z nabídky, a pokud se nabízí dopsat vlastní odpověď, tak můžeš využít i této možnosti.

1. Pohlaví:

- a) chlapec
- b) dívka

2. Co je podle tebe násilí?

- a) rvačka
  - b) rvačka a slovní útoky
  - c) i rvačka, i slovní útoky a dělání naschválů
  - d) jiné - napiš konkrétně co
- .....

3. Setkal/a jsi se někdy s násilím ve tvé škole?

- a) ano
- b) ne

4. Byl/a jsi někdy iniciátorem násilí?

- a) ano
- b) ne

5. Byl/a jsi někdy obětí násilí?

- a) ano
- b) ne

6. Byl/a jsi někdy svědkem násilí?

- a) ano
- b) ne

7. Zastal/a by jsi se oběti násilí?

- a) ano
- b) ne

8. Vyskytuje se násilí přímo ve tvé třídě?

- a) ano
- b) ne
- c) občas
- d) nevím, nezaznamenal/a jsem to

9. Na jakém místě násilí probíhá, pokud se objevuje ve tvé škole nebo ve tvé třídě?

- a) neprobíhá nikde, neobjevuje se
- b) na toaletě
- c) v šatně
- d) jinde – napiš, kde

konkrétně .....

10. Máš ve škole nebo ve třídě kamaráda/kamarádku?

- a) ano
- b) ne

11. Je někdo ve škole nebo ve třídě, o kom víš, že nemá žádného kamaráda/kamarádku?

- a) ano
- b) ne

12. Pokud máte ve škole nebo ve třídě kamarádské vztahy, tak i přes to, se někdo někomu

vysmívá?

- a) ano
- b) ne
- c) někdy
- d) jiná – napiš konkrétně, jak to vidíš

ty.....

13. Je ve škole nebo ve třídě někdo, o kom víš, že ubližuje ostatním?

- a) ano
- b) ne

14. Je ve škole nebo ve třídě někdo, o kom víš, že je obětí násilí?

- a) ano
- b) ne

15. Co by jsi oběti násilí poradil/a?

- a) svěřit se některému kamarádovi

- b) svěřit se některému učiteli
- c) svěřit se rodičům
- d) jinou – jakou konkrétní

radu.....

16. Ty sám/a by jsi se řídil/a svou radou?

- a) ano
- b) ne
- c) možná
- d) nevím

17. Byl/a by jsi ochotný/á vzít pod svou ochranu (kamarádit se) se spolužákem/spolužačkou,

který/á je ve tvé třídě zakřiknutý/á a neprůbojný/á, aby se nestal/a obětí násilí?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) možná

18. Proč podle tebe někteří činí násilí na jiných?

- a) přijde jim to zábavné a vtipné
- b) chtějí ukázat svou moc a sílu
- c) snaží se být středem pozornosti
- d) jiný důvod – napiš

konkrétní .....

19. Myslíš si, že je správné o násilí mluvit a rozebírat ho?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) možná

20. Myslíš si, že ke zmírnění násilí a větší ochraně obětí násilí přispěje informovanost o násilí ve škole?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) možná

21. Myslíš si, že ke zmírnění násilí a větší ochraně oběti násilí přispěje zvýšený dozor pedagogů na chodbách o přestávkách?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) možná

22. Myslíš si, že zaměstnávání žáků se sklonem k násilí určitou činností, která žáky baví a vynikají v ní, pomůže zmírnit násilí a více ochránit oběti násilí ve škole?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) možná

23. Myslíš si, že vhodnou ochranou obětí násilí před násilím můžou být společně vytvořená pravidla žáky za spolupráce s učitelem?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) ne

24. Myslíš si, že k ochraně oběti násilí by mohlo pomoci v rámci prevence násilí, kdyby

dospělý člověk, známá osoba jako je sportovec, herec či zpěvák, kteří byli v dětství obětmi

násilí přišli do školy a podělili by se s vámi o své příběhy a o to, jak to vše zvládli.

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) možná

25. Co by se podle tebe mělo ve škole udělat, aby se násilí zmírnilo a došlo k větší ochraně

oběti před násilím?

- a) zajistit kamerový systém, který by zaznamenal co se děje ve škole
- b) ve školním řádě by měl být napsán jasný postih pro agresory
- c) žákovská hlídka pro odhalování násilí
- d) jiná ochrana, napiš konkrétně

jaká.....

Děkuji Ti za tvůj čas a za vyplnění dotazníku.